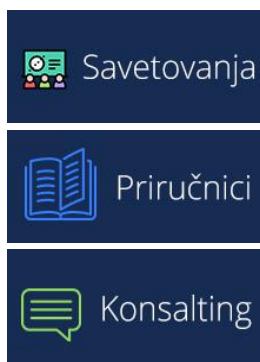

Preuzeto iz elektronske pravne baze **Paragraf Lex**

Ukoliko ovaj propis niste preuzeli sa Paragrafovog sajta ili niste sigurni da li je u pitanju važeća verzija propisa, poslednju verziju možete naći [OVDE](#).

ZAKON

O JAVNIM NABAVKAMA

("Sl. glasnik RS", br. 124/2012, 14/2015 i 68/2015)

I OSNOVNE ODREDBE

1. Predmet zakona i definicije

Predmet zakona

Član 1

Ovim zakonom uređuje se planiranje javnih nabavki, uslovi, način i postupak javne nabavke; reguliše centralizacija javnih nabavki; uređuje javna nabavka u oblasti vodoprivrede, energetike, saobraćaja i poštanskih usluga i u oblasti odbrane i bezbednosti; određuje način evidentiranja podataka o javnim nabavkama; određuju poslovi, način rada i oblik organizovanja Uprave za javne nabavke i Republičke komisije za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki; određuje način zaštite prava u postupcima javnih nabavki i u drugim slučajevima u skladu sa zakonom; uređuju i druga pitanja od značaja za javne nabavke.

Sastavni deo ovog zakona su Prilozi 1 do 3.

Naručilac

Član 2

Naručilac u smislu ovog zakona je:

- 1) državni organ, organ autonomne pokrajine i organ lokalne samouprave;
- 2) pravno lice osnovano u cilju zadovoljavanja potreba u opštem interesu, koje nemaju industrijski ili trgovinski karakter, ukoliko je ispunjen neki od sledećih uslova:
 - (1) da se više od 50 % finansira iz sredstava naručioca;
 - (2) da nadzor nad radom tog pravnog lica vrši naručilac;
 - (3) da više od polovine članova organa nadzora ili organa upravljanja tog pravnog lica imenuje naručilac.

3) (brisana)

Vlada na predlog ministarstva nadležnog za poslove finansija i Uprave za javne nabavke utvrđuje spisak naručilaca iz stava 1. tačka 1) ovog zakona.

Spisak naručilaca objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije" i na Portalu javnih nabavki.

Lica koja nisu na spisku iz stava 2. ovog člana, a koja ispunjavaju uslove iz stava 1. ovog člana dužna su da primenjuju ovaj zakon.

Značenje izraza

Član 3

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

- 1) **javna nabavka** je nabavka dobara, usluga ili radova od strane naručioca, na način i pod uslovima propisanim ovim zakonom;
- 2) **ugovor o javnoj nabavci** je teretni ugovor zaključen u pisanoj ili elektronskoj formi između jednog ili više ponuđača i jednog ili više naručilaca, koji za predmet ima nabavku dobara, pružanje usluga ili izvođenje radova;
- 3) **ponuđač** je lice koje u postupku javne nabavke ponudi dobra, pružanje usluga ili izvođenje radova;
- 4) **podnosilac prijave** je lice koje je u prvoj fazi restriktivnog postupka, konkurentnom dijalogu ili u kvalifikacionom postupku podnelo prijavu;
- 5) **zainteresovano lice** je svako lice koje ima interes da zaključi konkretan ugovor o javnoj nabavci ili okvirni sporazum;
- 6) **kandidat** je lice kome je u prvoj fazi restriktivnog i kvalifikacionog postupka, odnosno konkurentnog dijaloga priznata kvalifikacija;
- 7) **dobavljač** je ponuđač sa kojim je zaključen okvirni sporazum ili ugovor o javnoj nabavci;
- 8) **poslovi javnih nabavki** su planiranje javne nabavke; sprovođenje postupka javne nabavke uključujući ali ne ograničavajući se na učešće u komisiji za javnu nabavku; izrada konkursne dokumentacije; izrada akata u postupku javne nabavke; izrada ugovora o javnoj nabavci; praćenje izvršenja javne nabavke; svi drugi poslovi koji su povezani sa postupkom javne nabavke;
- 9) **lice zaposleno na poslovima javnih nabavki** je lice koje je angažovano na poslovima planiranja, sprovođenja i izvršenja javnih nabavki u radnom ili van radnog odnosa u smislu zakona kojim se uređuju radni odnosi;
- 10) **predstavnik naručioca** je član upravnog ili nadzornog odbora naručioca, rukovodilac naručioca kome su povereni poslovi javnih nabavki, odgovorno lice naručioca i lice zaposleno na poslovima javnih nabavki;
- 11) **povezana lica** su supružnici, vanbračni partneri, krvni srodnici u pravoj liniji, krvni srodnici u pobočnoj liniji zaključno sa trećim stepenom srodstva, srodnici po tazbini do drugog stepena srodstva, usvojilac i usvojenik, lica između kojih je izvršen prenos upravljačkih prava i lica koja su povezana u smislu zakona kojim se uređuje porez na dobit pravnih lica; tač. 12)-14) (*brisane*)
- 15) **otvoreni postupak** je postupak u kojem sva zainteresovana lica mogu podneti ponudu;
- 16) **restriktivni postupak** je postupak koji se sprovodi u dve faze i u kojem u drugoj fazi ponudu mogu podneti samo kandidati;
- 17) **kvalifikacioni postupak** je postupak koji se sprovodi u dve faze, tako da sva zainteresovana lica mogu podneti prijavu za sve vreme važenja liste kandidata, a naručilac im pod uslovima iz konkursne dokumentacije priznaje kvalifikaciju svakih šest meseci i poziva da podnesu ponudu u drugoj fazi postupka;
- 18) **pregovarački postupak** je postupak u kojem naručilac neposredno pregovara sa jednim ili sa više ponuđača o elementima ugovora o javnoj nabavci;
- 19) **konkurentni dijalog** je postupak u kojem sva zainteresovana lica mogu podneti prijavu, a sa licima kojima prizna kvalifikaciju (kandidati) naručilac vodi dijalog radi pronalaženja rešenja koje će zadovoljiti njegove potrebe, pozivajući kandidate da podnesu ponude na osnovu usvojenog, odnosno usvojenih rešenja;
- 20) **okvirni sporazum** je sporazum između jednog ili više naručilaca i jednog ili više dobavljača, čija je svrha utvrđivanje uslova ugovora koji će se dodeljivati tokom određenog perioda, a koji se odnose na cene i, gde je to prikladno, na količine;
- 21) **sistem dinamične nabavke** je postupak elektronske nabavke standardnih dobara i usluga koje su opšte dostupne na tržištu i zadovoljavaju potrebe naručioca, koji je otvoren za sva zainteresovana lica koja podnesu početnu ponudu koja zadovoljava tehničke specifikacije, i koji je ograničen na određeni vremenski period;
- 22) **konkurs za dizajn** je postupak koji naručilac primenjuje radi dobijanja dizajna ili projekta najčešće u oblasti urbanističkog planiranja, arhitekture i građevinarstva, inženjerstva ili informatike, pri čemu izbor dizajna vrši unapred obrazovan žiri, nakon sprovedenog takmičenja;
- 23) **javna nabavka male vrednosti** je nabavka čija procenjena vrednost nije veća od vrednosti određene ovim zakonom, pri čemu ni ukupna procenjena vrednost istovrsnih nabavki na godišnjem nivou nije veća od vrednosti određene ovim zakonom;

- 24) **isključivo pravo** je pravo na osnovu kojeg određeno lice jedino može obavljati određenu delatnost na određenom geografskom području, a koje je dodeljeno ili proizilazi iz zakona, posebnog propisa ili pojedinačnog akta, odnosno ugovora ili sporazuma, koji je donela, odnosno zaključila Republika Srbija, teritorijalna autonomija ili lokalna samouprava;
- 25) **posebno pravo** je pravo na osnovu kojeg određena lica mogu obavljati određenu delatnost na određenom geografskom području, a koje je dodeljeno ili proizilazi iz zakona, posebnog propisa ili pojedinačnog akta, odnosno ugovora ili sporazuma, koji je donela, odnosno zaključila Republika Srbija, teritorijalna autonomija ili lokalna samouprava;
- 26) **mreža** je skup nepokretnih stvari koje su međusobno povezane, namenjenih prenosu materije, elektronskih signala i energije radi njihove distribucije korisnicima i odvođenja od korisnika, kao i skup stvari namenjenih kretanju prevoznih sredstava radi pružanja usluga korisnicima;
- 27) **ponuđena cena** je cena koju ponuđač određuje u ponudi, izražena u dinarima, u koju su uračunati svi troškovi koji se odnose na predmet javne nabavke i koji su određeni konkursnom dokumentacijom;
- 28) **uporediva tržišna cena** je cena na relevantnom tržištu uzimajući u obzir predmet javne nabavke, razvijenost tržišta, uslove iz konkursne dokumentacije kao što su način plaćanja, količine, rok isporuke, rok važenja ugovora, sredstvo obezbeđenja, garantni rok i sl.;
- 29) **kriterijum** je merilo koje se koristi za vrednovanje, upoređivanje i ocenjivanje ponuda;
- 30) **prijava** je zahtev zainteresovanog lica za učestvovanje u prvoj fazi restriktivnog postupka, kvalifikacionom postupku i konkurentnom dijalogu;
- 31) **blagovremena ponuda** je ponuda koja je primljena od strane naručioca u roku određenom u pozivu za podnošenje ponuda;
- 32) **odgovarajuća ponuda** je ponuda koja je blagovremena i za koju je utvrđeno da potpuno ispunjava sve tehničke specifikacije;
- 33) **prihvatljiva ponuda** je ponuda koja je blagovremena, koju naručilac nije odbio zbog bitnih nedostataka, koja je odgovarajuća, koja ne ograničava, niti uslovljava prava naručioca ili obaveze ponuđača i koja ne prelazi iznos procenjene vrednosti javne nabavke;
- 34) **popust na ponuđenu cenu** je metod određivanja cene koji ponuđač može ponuditi u ponudi samo kada je predmet javne nabavke oblikovan u više partija, a naručilac taj metod ne može predvideti u konkursnoj dokumentaciji kao element kriterijuma;
- 35) **javna nabavka po partijama** je nabavka čiji je predmet oblikovan u više posebnih istovrsnih celina i koja je kao takva označena u pozivu za podnošenje ponuda i konkursnoj dokumentaciji;
- 36) **elektronska ponuda** je ponuda ili deo ponude koju ponuđač dostavlja naručiocu u elektronskom obliku i kao takva mora da bude predviđena konkursnom dokumentacijom, da ispunjava pravila elektronskog poslovanja prema posebnim propisima i da sa ostalim delovima ponude istog ponuđača čini nedvosmislenu celinu;
- 37) **elektronska licitacija** je nadmetanje među ponuđačima u postupku javne nabavke kroz davanje novih, povoljnijih ponuda elektronskim putem, koje naručilac rangira pomoću metoda za automatsko ocenjivanje;
- 38) **opšti rečnik nabavke** je referentni sistem klasifikacije predmeta javne nabavke, primenjiv na ugovore o javnim nabavkama, kojim se istovremeno obezbeđuje usklađenost sa drugim postojećim klasifikacijama.

2. Predmet ugovora o javnoj nabavci

Nabavka dobara

Član 4

Predmet ugovora o javnoj nabavci dobara može biti:

- 1) kupovina dobara;
- 2) zakup dobara;
- 3) lizing dobara (sa pravom kupovine ili bez toga prava).

Ugovor o javnoj nabavci dobara može obuhvatiti i pružanje usluga ako su one nužno vezane za javnu nabavku dobara (montaža, prevoz, osiguranje ili druge usluge definisane od strane naručioca).

Predmet ugovora o javnoj nabavci dobara je i nabavka dobara iz stava 1. ovog člana koju naručilac finansira u iznosu koji prelazi 50%.

Za primenu odredaba ovog zakona u slučaju iz stava 3. ovog člana odgovoran je naručilac koji finansira nabavku dobara.

Nabavka radova

Član 5

Predmet ugovora o javnoj nabavci radova je:

1) izvođenje radova ili projektovanje i izvođenje radova opisanih u Uredbi o klasifikaciji delatnosti, Sektor F - Građevinarstvo ("Službeni glasnik Republike Srbije", broj 54/2010);

2) izvođenje radova na izgradnji građevinskog objekta uzetog kao celina koji ispunjava sve ekonomske i tehničke zahteve naručioca.

Predmet javne nabavke radova je i izvođenje radova opisanih u Uredbi o klasifikaciji delatnosti, Sektor F - Građevinarstvo ("Službeni glasnik Republike Srbije", broj 54/2010), koji se neposredno ili posredno finansiraju od strane naručioca u iznosu koji prelazi 50% vrednosti nabavke.

Za primenu odredaba ovog zakona u slučaju iz stava 2. ovog člana odgovoran je naručilac koji finansira izvođenje radova.

Nabavka usluga

Član 6

Predmet ugovora o javnoj nabavci usluga su usluge navedene u Prilogu 1.

Ugovorom o javnoj nabavci usluga smatra se i ugovor o javnoj nabavci čiji je predmet:

1) usluge i dobra ako procenjena vrednost usluga prelazi procenjenu vrednost dobara obuhvaćenih tim ugovorom;

2) usluge i prateći radovi iz člana 5. ovog zakona koji su neophodni za izvršenje ugovora.

Odredbe ovog zakona primenjuju se i na nabavke usluga koje se neposredno ili posredno finansiraju od strane naručioca u iznosu od preko 50% vrednosti nabavke.

Za primenu odredaba ovog zakona, u slučaju iz stava 3. ovog člana odgovoran je naručilac koji finansira pružanje usluge.

Mešovite nabavke

Član 6a

Ukoliko predmet ugovora o javnoj nabavci čini više predmeta u smislu čl. 4-6. ovog zakona, predmet se određuje prema osnovnom predmetu ugovora. Ukoliko predmet ugovora čine dobra i usluge, odnosno usluge iz Priloga 1. i druge usluge, osnovni predmet ugovora jeste onaj koji čini veći deo procenjene vrednosti javne nabavke.

Ukoliko je za nabavku dela predmeta nabavke obavezna primena odredaba ovog zakona, a na drugi deo se ne primenjuju odredbe ovog zakona:

1) ukoliko je predmet nabavke objektivno deljiv - naručilac može sprovesti odvojene postupke nabavke ili dodeliti jedan ugovor u postupku javne nabavke, izuzev u slučaju nabavki iz člana 128. ovog zakona;

2) ukoliko je predmet nabavke objektivno nedeljiv - naručilac će dodeliti jedan ugovor u postupku javne nabavke, izuzev u slučaju nabavki iz člana 128. ovog zakona.

Ukoliko predmet nabavke čine i nabavke iz čl. 127. i 128. ovog zakona:

1) ako je predmet nabavke objektivno deljiv - naručilac može sprovesti odvojene postupke nabavke ili dodeliti jedan ugovor:

(1) bez primene ovog zakona, ako predmet nabavke čine i nabavke iz člana 128. ovog zakona i ako je dodela jednog ugovora posebno opravdana objektivnim razlozima i nije doneta u cilju izbegavanja primene odredaba ovog zakona;

(2) u postupku javne nabavke u oblasti odbrane i bezbednosti, ako predmet nabavke čine i nabavke iz člana 127. ovog zakona i ako je dodela jednog ugovora posebno opravdana objektivnim razlozima i nije doneta u cilju izbegavanja primene osnovnih odredaba ovog zakona;

2) ukoliko je predmet nabavke objektivno nedeljiv - naručilac će ugovor dodeliti bez primene ovog zakona, ako predmet nabavke čine i nabavke iz člana 128. ovog zakona, odnosno u postupku javne nabavke u oblasti odbrane i bezbednosti, ako predmet nabavke čine i nabavke iz člana 127. ovog zakona.

Nabavke na koje se zakon ne primenjuje

Član 7

Odredbe ovog zakona naručioci ne primenjuju na:

1) nabavke od lica ili organizacija koje se u smislu ovog zakona smatraju naručiocem i koje su nosioci isključivog prava na obavljanje delatnosti koja je predmet javne nabavke;

2) nabavke, odnosno konkurse za dizajn koje su naručioci obavezni da sprovedu u skladu sa postupcima nabavki ustanovljenim;

- (1) međunarodnim ugovorom ili drugim aktom na osnovu kojeg je nastala međunarodna obaveza, a koji je zaključen sa jednom ili više država i/ili užih političko-teritorijalnih jedinica i koji se odnosi na radove, dobra ili usluge namenjene zajedničkoj primeni ili zajedničkom iskorišćavanju od strane potpisnica;
- (2) aktom o donaciji, ako se ta nabavka finansira iz sredstava donacije;
- (3) od strane međunarodnih organizacija;

2a) nabavke i konkurse za dizajn koji se sprovode u skladu sa pravilima utvrđenim od strane međunarodnih organizacija ili međunarodnih finansijskih institucija, ako se te nabavke, odnosno konkursi za dizajn u potpunosti finansiraju od strane tih organizacija, odnosno institucija. U slučaju nabavki i konkursa za dizajn koje većim delom finansira međunarodna organizacija ili međunarodna finansijska institucija, strane se usaglašavaju o postupcima nabavke koji će se primenjivati;

3) radi obezbeđivanja osnovnih životnih uslova u slučajevima elementarnih nepogoda ili tehničko - tehnoloških nesreća čije posledice ugrožavaju živote ili zdravlje ljudi ili životnu sredinu, u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita od takvih nepogoda;

4) nabavke čija je isključiva i neposredna namena obavljanje delatnosti elektronskih komunikacija i prodaja elektronskih komunikacionih usluga u smislu zakona kojim se uređuju elektronske komunikacije, pod uslovom da drugi privredni subjekti pružaju te usluge na relevantnom tržištu;

5) nabavke dobara koja se, uz prethodnu saglasnost Vlade, nabavljaju od Republičke direkcije za robne rezerve;

6) nabavke dobara i usluga koje naručilac nabavlja radi dalje prodaje, radi prerade i prodaje, kao i radi pružanja usluga ili izvođenja radova na tržištu, pod uslovom da naručilac nema isključiva ili posebna prava preprodaje ili iznajmljivanja tih dobara, odnosno pružanja usluga ili izvođenja radova za koje će ta dobra i usluge koristiti;

7) nabavke dobara i usluga u vezi sa sigurnosnim bojama za izradu novčanica, identifikacionih dokumenata i akciznih markica, nabavke zaštićenih papira za izradu novčanica i identifikacionih dokumenata, OVD elemenata zaštite za izradu novčanica, identifikacionih dokumenata i čipova za izradu identifikacionih dokumenata i nabavke usluga transporta novca, kao i obezbeđenja transporta novca, pošiljki gotovog novca i efektivnog stranog novca;

8) nabavke usluga javnog beležnika;

9) nabavke usluga centralne banke i nabavke finansijskih usluga u vezi sa prodajom, kupovinom ili prenosom hartija od vrednosti ili drugih finansijskih instrumenata, u pojedinačnim transakcijama naručioca u cilju prikupljanja novca ili kapitala;

10) kupovinu, razvoj, produkciju ili koprodukciju radio i televizijskog programa ili vremena za emitovanje programa, s tim što se na nabavku dobara, usluga ili radova potrebnih za produkciju, koprodukciju ili emitovanje takvih programa primenjuje ovaj zakon;

11) nabavke usluga arbitraže i sporazumnog rešavanja sporova;

12) zasnivanje radnog odnosa i rad van radnog odnosa u smislu zakona kojim se uređuju prava, obaveze i odgovornosti iz radnog odnosa, odnosno po osnovu rada, osim ugovora o delu. U slučaju zaključenja ugovora o delu koji imaju za predmet samostalno izvršenje određenog intelektualnog posla iz oblasti nauke ili prosvete ili obavljanje umetničke ili druge delatnosti iz oblasti kulture, u skladu sa zakonom, a čija pojedinačna vrednost nije veća od 12.000.000 dinara, uključujući i poreze i doprinose, na godišnjem nivou, odnosno za period važenja ugovora ako je period važenja ugovora duži od godinu dana, ne primenjuju se odredbe ovog zakona;

13) usluge kredita bez obzira da li su u vezi sa prodajom, kupovinom ili prenosom hartija od vrednosti ili drugih finansijskih instrumenata;

14) pravne usluge, i to:

(1) usluge zastupanja od strane advokata:

- u postupku arbitraže ili sporazumnog rešavanja sporova, u zemlji i inostranstvu, kao i pred međunarodnom arbitražom ili međunarodnim telom za sporazumno rešavanje sporova;
- u postupcima pred sudovima ili drugim organima javne vlasti u zemlji i inostranstvu ili pred međunarodnim sudovima, tribunalima ili institucijama;

(2) usluge pravnih saveta koje advokat pruža u pripremi postupaka iz podtačke (1) ove tačke ili kad postoji jasan pokazatelj i velika verovatnoća da će doći do takvog postupka;

(3) pravne usluge koje pružaju zakonski zastupnici ili staratelji ili druge pravne usluge čije je izvršioce izabrao sud ili su određeni za obavljanje određenih zadataka pod nadzorom suda;

(4) pravne usluge vezane za vršenje službenih ovlašćenja;

15) pribavljanje ili zakup zemljišta, postojećih zgrada ili druge nepokretne imovine i prava u vezi sa njima;

16) nabavke dobara i usluga čija je procenjena vrednost niža od 15.000.000 dinara, za potrebe diplomatsko-konzularnog predstavništva, međunarodne misije i obavljanje drugih aktivnosti Republike Srbije u inostranstvu, kao i na nabavke radova za te potrebe čija je procenjena vrednost niža od 30.000.000 dinara;

17) finansiranje obavljanja određene delatnosti, posebno putem bespovratne pomoći, koje je povezano sa obavezom nadoknade dobijenih sredstava ukoliko nisu korišćena u predviđene svrhe, ako se finansijska sredstva dodeljuju zainteresovanim licima na transparentan način pod jednakim uslovima.

U slučaju nabavki iz stava 1. ovog člana, naručilac je dužan da postupa u skladu sa načelima iz ovog zakona.

Član 7a

Odredbe ovog zakona ne primenjuju se na ugovore koje naručilac zaključuje sa drugim pravnim licem ako su ispunjeni svi sledeći uslovi:

- 1) naručilac vrši nadzor nad tim pravnim licem sličan nadzoru koji vrši nad svojim organizacionim jedinicama u smislu stava 2. ovog člana;
- 2) pravno lice nad kojim naručilac vrši nadzor, više od 80% svojih aktivnosti u Republici Srbiji vrši u cilju obavljanja poslova koje mu je naručilac poverio ili koje su mu poverila druga pravna lica nad kojima taj naručilac vrši nadzor;
- 3) u nadziranom pravnom licu nema učešća privatnog kapitala koji ima odlučujući uticaj na donošenje odluka, odnosno sprečavanje donošenja odluka, u skladu sa važećim propisima.

Smatra se da naručilac vrši nadzor nad pravnim licem sličan nadzoru koji vrši nad svojim organizacionim jedinicama u smislu stava 1. tačka 1) ovog člana, ako ima presudan uticaj na strateške ciljeve i na važne odluke tog pravnog lica. Takav nadzor može vršiti i drugo pravno lice nad kojim naručilac na isti način vrši nadzor.

Stav 1. ovog člana primenjuje se i u slučaju kada nadzirano pravno lice koje je naručilac, zaključuje ugovor sa naručiocem koji vrši nadzor nad njim ili sa drugim pravnim licem nad kojim isti naručilac vrši nadzor, pod uslovom da u tom pravnom licu sa kojim se zaključuje ugovor nema učešća privatnog kapitala koji ima odlučujući uticaj.

Odredbe ovog zakona ne primenjuju se na ugovore koje naručilac zaključuje sa drugim pravnim licem nad kojim naručilac ne vrši nadzor u skladu sa stavom 1. ovog člana, ako su ispunjeni svi sledeći uslovi:

- 1) naručilac zajedno sa drugim naručiocima vrši nadzor nad tim pravnim licem sličan onom koji vrše nad svojim organizacionim jedinicama u smislu stava 5. ovog člana;
- 2) pravno lice nad kojim ti naručiocci vrše nadzor, više od 80% svojih aktivnosti obavlja u izvršavanju zadataka koje su mu poverili ti naručiocci ili koje su mu poverila druga pravna lica nad kojima ti naručiocci vrše nadzor;
- 3) u nadziranom pravnom licu nema učešća privatnog kapitala koji ima odlučujući uticaj na donošenje odluka, odnosno sprečavanje donošenja odluka, u skladu sa važećim propisima.

Smatra se da naručiocci zajednički vrše nadzor nad pravnim licem u smislu stava 4. tačka 1) ovog člana ako su ispunjeni svi sledeći uslovi:

- 1) organi nadziranog pravnog lica nadležni za odlučivanje sastavljeni su od predstavnika svih naručilaca koji vrše nadzor nad tim pravnim licem. Pojedinačni predstavnici mogu predstavljati nekoliko ili sve naručioce;
- 2) ti naručiocci mogu zajedno da vrše odlučujući uticaj na strateške ciljeve i na važne odluke tog pravnog lica;
- 3) nadzirano pravno lice nema interese različite od interesa naručilaca koji nad njim vrše nadzor.

Odredbe ovog zakona ne primenjuju se na ugovore koje zaključuju dva ili više naručioaca ako su ispunjeni svi sledeći uslovi:

- 1) ugovor uspostavlja ili utvrđuje saradnju između naručilaca radi vršenja javnih usluga koje su dužni da izvršavaju, a sa ciljem ostvarivanja njihovih zajedničkih interesa;
- 2) uspostavljanje te saradnje vrši se isključivo za potrebe u opštem interesu;
- 3) naručiocci ostvaruju na otvorenom tržištu manje od 20% aktivnosti na koje se odnosi saradnja.

Za utvrđivanje procentualnog iznosa iz stava 1. tačka 2), stava 4. tačka 2) i stava 6. tačka 3) ovog člana uzima se u obzir prosek ukupnih prihoda od prodaje za period od prethodne tri godine ili kraći period ako zbog datuma osnivanja, početka obavljanja delatnosti, zbog reorganizacije njihovih delatnosti ili drugih opravdanih razloga nisu dostupni podaci za prethodne tri godine i ukoliko iz poslovnih projekcija tog lica proizlazi ispunjenost propisanog uslova.

Rezervisane javne nabavke

Član 8

Naručilac može sprovesti postupak javne nabavke u kojem mogu učestvovati samo ustanove, organizacije, udruženja ili privredni subjekti za radno osposobljavanje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom, ako ta lica čine najmanje 30 % zaposlenih, pri čemu svi učesnici u zajedničkoj ponudi i svi podizvođači moraju da budu iz navedene grupacije.

U slučaju nabavke iz stava 1. ovog člana naručilac je dužan da u pozivu za podnošenje ponuda navede da se sprovodi rezervisana javna nabavka.

3. Načela javne nabavke

Načelo efikasnosti i ekonomičnosti

Član 9

Naručilac je dužan da u postupku javne nabavke pribavi dobra, usluge ili radove odgovarajućeg kvaliteta imajući u vidu svrhu, namenu i vrednost javne nabavke.

Naručilac je dužan da obezbedi da se postupak javne nabavke sprovodi i dodela ugovora vrši u rokovima i na način propisan ovim zakonom, sa što manje troškova vezanih za postupak i izvršenje javne nabavke.

Načelo obezbeđivanja konkurencije

Član 10

Naručilac je dužan da u postupku javne nabavke omogući što je moguće veću konkurenciju.

Naručilac ne može da ograniči konkurenciju, a posebno ne može onemogućavati bilo kojeg ponuđača da učestvuje u postupku javne nabavke neopravdanom upotrebom pregovaračkog postupka, niti korišćenjem diskriminatorskih uslova, tehničkih specifikacija i kriterijuma.

Načelo transparentnosti postupka javne nabavke

Član 11

Naručilac je dužan da obezbedi javnost i transparentnost postupka javne nabavke poštujući, ali ne ograničavajući se samo na obaveze iz ovog zakona.

Načelo jednakosti ponuđača

Član 12

Naručilac je dužan da u svim fazama postupka javne nabavke obezbedi jednak položaj svim ponuđačima.

Naručilac ne može da određuje uslove koji bi značili nacionalnu, teritorijalnu, predmetnu ili ličnu diskriminaciju među ponuđačima, niti diskriminaciju koja bi proizlazila iz klasifikacije delatnosti koju obavlja ponuđač.

Načelo zaštite životne sredine i obezbeđivanja energetske efikasnosti

Član 13

Naručilac je dužan da nabavlja dobra, usluge i radove koji ne zagađuju, odnosno koji minimalno utiču na životnu sredinu, odnosno koji obezbeđuju adekvatno smanjenje potrošnje energije - energetske efikasnost i da kada je to opravdano kao element kriterijuma ekonomski najpovoljnije ponude odredi ekološke prednosti predmeta javne nabavke, energetske efikasnost, odnosno ukupne troškove životnog ciklusa predmeta javne nabavke.

4. Zaštita podataka, dokumentacija i evidentiranje postupka

Zaštita podataka

Član 14

Naručilac je dužan da:

- 1) čuva kao poverljive sve podatke o ponuđačima sadržane u ponudi koje je kao takve, u skladu sa zakonom, ponuđač označio u ponudi;
- 2) odbije davanje informacije koja bi značila povredu poverljivosti podataka dobijenih u ponudi;
- 3) čuva kao poslovnu tajnu imena, zainteresovanih lica, ponuđača i podnosilaca prijave, kao i podatke o podnetim ponudama, odnosno prijavama, do otvaranja ponuda, odnosno prijave.

Neće se smatrati poverljivim dokazi o ispunjenosti obaveznih uslova, cena i drugi podaci iz ponude koji su od značaja za primenu elemenata kriterijuma i rangiranje ponude.

Određivanje poverljivosti

Član 15

Naručilac u konkursnoj dokumentaciji može zahtevati zaštitu poverljivosti podataka koje ponuđačima stavlja na raspolaganje, uključujući i njihove podizvođače.

Naručilac može usloviti preuzimanje konkursne dokumentacije potpisivanjem izjave ili sporazuma o čuvanju poverljivih podataka ukoliko ti podaci predstavljaju poslovnu tajnu u smislu zakona kojim se uređuje zaštita poslovne tajne ili predstavljaju tajne podatke u smislu zakona kojim se uređuje tajnost podataka.

Lice koje je primilo podatke određene kao poverljive dužno je da ih čuva i štiti, bez obzira na stepen te poverljivosti.

Dokumentacija i evidentiranje postupka

Član 16

Naručilac je dužan da:

- 1) evidentira sve radnje i akte tokom planiranja, sprovođenja postupka i izvršenja javne nabavke;
- 2) čuva svu dokumentaciju vezanu za javne nabavke u skladu sa propisima koji uređuju oblast dokumentarne građe i arhiva, najmanje deset godina od isteka ugovorenog roka za izvršenje pojedinačnog ugovora o javnoj nabavci, odnosno pet godina od donošenja odluke o obustavi postupka;
- 3) vodi evidenciju svih zaključenih ugovora o javnim nabavkama i evidenciju dobavljača.

5. Jezik u postupku javne nabavke

Član 17

Naručilac priprema konkursnu dokumentaciju i vodi postupak na srpskom jeziku.

Naručilac može konkursnu dokumentaciju pripremiti i na jednom stranom jeziku koji se uobičajeno koristi u međunarodnoj trgovini u oblasti iz koje je predmet javne nabavke.

Ponuđač daje ponudu na jeziku na kojem je pripremljena konkursna dokumentacija, odnosno na jeziku koji je naručilac naznačio u konkursnoj dokumentaciji.

Član 18

Naručilac može dozvoliti da se ponude, u celini ili delimično, daju i na stranom jeziku, posebno u delu koji se odnosi na tehničke karakteristike, kvalitet i tehničku dokumentaciju.

U slučaju iz stava 1. ovog člana naručilac je dužan da naznači deo ponude koji može biti na stranom jeziku i da navede na kom stranom jeziku.

Naručilac koji u postupku pregleda i ocene ponuda utvrdi da bi deo ponude trebalo da bude preveden na srpski jezik, odrediće ponuđaču primeren rok u kojem je dužan da izvrši prevod tog dela ponude.

U slučaju spora relevantna je verzija konkursne dokumentacije, odnosno ponude, na srpskom jeziku.

6. Valuta

Član 19

Vrednosti se u postupku javne nabavke iskazuju u dinarima.

Naručilac može da dozvoli ponuđaču da cenu u ponudi iskaže u jednoj stranjoj valuti i u tom slučaju će u konkursnoj dokumentaciji navesti da će se za preračun u dinare koristiti odgovarajući srednji devizni kurs Narodne banke Srbije na dan kada je započeto otvaranje ponuda.

Ako je ponuđaču dozvoljeno da cenu u ponudi iskaže u jednoj stranjoj valuti, naručilac je dužan da u konkursnoj dokumentaciji navede u kojoj valuti se cene u ponudi mogu iskazati.

Ako ponuđena cena uključuje uvoznú carinu i druge dažbine, ponuđač je dužan da taj deo odvojeno iskaže u dinarima.

7. Komunikacija

Član 20

Komunikacija se u postupku javne nabavke i u vezi sa obavljanjem poslova javnih nabavki odvija pisanim putem, odnosno putem pošte, elektronske pošte ili faksom, kao i objavljivanjem od strane naručioca na Portalu javnih nabavki.

Izabrano sredstvo komunikacije mora biti široko dostupno, tako da ne ograničava mogućnost učešća zainteresovanih lica u postupku javne nabavke.

Komunikacija treba da se odvija na način da se poštuju rokovi predviđeni ovim zakonom i da se u tom cilju, kada je to moguće, koriste elektronska sredstva.

Komunikacija se mora odvijati na način da se obezbedi čuvanje poverljivih i podataka o zainteresovanim licima, podataka o ponudama i ponuđačima do otvaranja ponuda, da se obezbedi evidentiranje radnji preduzetih u postupku i čuvanje dokumentacije u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast dokumentarne građe i arhiva.

Alati koji se koriste u komunikaciji elektronskim sredstvima i njihove tehničke karakteristike moraju biti široko dostupni i interoperativni, takvi da koriste proizvode informacionih tehnologija u opštoj upotrebi.

Ako je dokument iz postupka javne nabavke dostavljen od strane naručioca ili ponuđača putem elektronske pošte ili faksom, strana koja je izvršila dostavljanje dužna je da od druge strane zahteva da na isti način potvrdi prijem tog dokumenta, što je druga strana dužna i da učini kada je to neophodno kao dokaz da je izvršeno dostavljanje.

II SPREČAVANJE KORUPCIJE I SUKOBA INTERESA

1. Sprečavanje korupcije

Opšte mere za sprečavanje korupcije

Član 21

Naručilac je obavezan da preduzme sve potrebne mere kako ne bi došlo do korupcije u planiranju javnih nabavki, u postupku javne nabavke ili tokom izvršenja ugovora o javnoj nabavci, kako bi se korupcija pravovremeno otkrila, kako bi bile otklonjene ili umanjene štetne posledice korupcije i kako bi učesnici u korupciji bili kažnjeni u skladu sa zakonom.

Ako prema okolnostima konkretnog slučaja nije celishodno ostvariti komunikaciju na način određen članom 20. stav 1. ovog zakona, lice zaposleno na poslovima javnih nabavki, odnosno druga lica dužna su da sačine zapisnik ili na drugi način evidentiraju preduzete radnje.

Rukovodilac i odgovorno lice naručioca u obavezi su da zaposlenima na poslovima javnih nabavki sve naloge i uputstva daju pisanim putem, odnosno putem elektronske pošte.

Lice zaposleno na poslovima javnih nabavki dužno je da odbije izvršenje naloga ovlašćenog lica ako je uputstvo i nalog suprotan propisima.

Lice iz stava 4. ovog člana u slučaju da odbije izvršenje naloga ne može da bude premešteno na druge poslove niti da mu se otkáže ugovor o radu u periodu od dvanaest meseci od dana odbijanja izvršenja naloga pod uslovom da poslove obavlja u skladu sa zakonom.

Uprava za javne nabavke sačinice model internog plana za sprečavanje korupcije u javnim nabavkama.

Naručilac čija je ukupna procenjena vrednost javnih nabavki na godišnjem nivou veća od milijardu dinara, dužan je da donese interni plan za sprečavanje korupcije u javnim nabavkama.

Interni akt i kontrola nabavki

Član 22

Naručilac je dužan da donese akt kojim će bliže urediti postupak javne nabavke unutar naručioca, a naročito način planiranja nabavki (kriterijume, pravila i način određivanja predmeta javne nabavke i procenjene vrednosti, način ispitivanja i istraživanja tržišta), odgovornost za planiranje, ciljeve postupka javne nabavke, način izvršavanja obaveza iz postupka, način obezbeđivanja konkurencije, sprovođenje i kontrolu javnih nabavki, način praćenja izvršenja ugovora o javnoj nabavci.

Sadržinu akta iz stava 1. ovog člana bliže uređuje Uprava za javne nabavke.

Ako nakon donošenja internog akta Uprava za javne nabavke utvrdi nesaglasnost internog akta sa ovim zakonom dužna je da o tome obavesti naručioca, sa predlogom o načinu njegovog usklađivanja i rokom.

Ako naručilac ne postupi na način i u roku iz stava 3. ovog člana Uprava će obavestiti organ koji vrši nadzor nad poslovanjem naručioca i Državnu revizorsku instituciju i pokrenuti postupak pred Ustavnim sudom.

Naručioci su dužni da interni akt objave na svojoj internet stranici.

Zaštita integriteta postupka

Član 23

Lice koje je učestvovalo u planiranju javne nabavke, pripremi konkursne dokumentacije ili pojedinih njenih delova, i sa njim povezano lice ne može nastupati kao ponuđač ili kao podizvođač ponuđača, niti može sarađivati sa ponuđačima ili podizvođačima prilikom pripremanja ponude. U tom slučaju naručilac je dužan da odbije ponudu i da bez odlaganja obavesti nadležne državne organe.

Ako je ponuđač, odnosno podnosilac prijave neposredno ili posredno dao, ponudio ili stavio u izgled neku korist ili pokušao da sazna poverljive informacije ili da na bilo koji način utiče na postupanje naručioca u toku postupka javne nabavke, naručilac je dužan da hitno obavesti nadležne državne organe.

Dužnost prijavljivanja korupcije

Član 24

Lice zaposleno na poslovima javnih nabavki ili bilo koje drugo lice angažovano kod naručioca, kao i svako zainteresovano lice koje ima podatke o postojanju korupcije u javnim nabavkama dužno je da o tome odmah obavesti Upravu za javne nabavke, državni organ nadležan za borbu protiv korupcije i nadležno tužilaštvo.

Lice iz stava 1. ovog člana ne može dobiti otkaz ugovora o radu ili drugog ugovora o radnom angažovanju, odnosno ne može biti premešteno na drugo radno mesto, zato što je, postupajući savesno i u dobroj veri, prijavilo korupciju u javnim nabavkama, a naručilac je dužan da pruži potpunu zaštitu tom licu.

Lice iz stava 1. ovog člana može se obratiti i javnosti ako:

- 1) je podnelo prijavu ovlašćenom licu naručioca ili nadležnom organu, ali u primerenom roku nije preduzeta nijedna aktivnost povodom podnete prijave;
- 2) državni organ nadležan za borbu protiv korupcije ili nadležno tužilaštvo nije preduzelo nijednu aktivnost u roku od mesec dana od dana podnošenja njegove prijave;
- 3) je podnelo prijavu građanskom nadzorniku, a građanski nadzornik ga ne obavesti o preduzetim merama.

Lice iz stava 1. ovog člana može se obratiti javnosti iako nisu ispunjeni uslovi iz stava 3. ovog člana ako je procenjena vrednost javne nabavke veća od iznosa iz člana 57. ovog zakona ili je predmet javne nabavke naročito značajan za poslovanje naručioca ili za interese Republike Srbije.

U slučaju povrede radnih i drugih osnovnih prava lica iz stava 1. ovog člana zbog prijavljivanja korupcije, to lice ima pravo na naknadu štete od naručioca.

Naručilac će u okviru internog plana iz člana 21. ovog zakona posebno urediti način prijavljivanja korupcije u postupku javne nabavke i posebno urediti zaštitu prava lica iz stava 1. ovog člana.

Zabrana radnog angažovanja kod dobavljača

Član 25

Predstavnik naručioca koji je na bilo koji način učestvovao u postupcima javnih nabavki ili sa njim povezana lica, u kojima je ukupna vrednost ugovora dodeljenih određenom dobavljaču u poslednjih godinu dana pre prestanka funkcije ili radnog odnosa predstavnika naručioca, veća od 5% ukupne vrednosti svih ugovora koje je naručilac zaključio u tom periodu, ne mogu u roku od dve godine nakon prestanka funkcije ili radnog odnosa kod naručioca:

- 1) zaključiti ugovor o radu, ugovor o delu ili na neki drugi način biti angažovani kod tog dobavljača ili kod lica povezanih sa dobavljačem;
- 2) od dobavljača ili sa njim povezanog lica posredno ili neposredno primiti novčanu naknadu ili kakvu drugu korist;
- 3) steći udeo ili akcije dobavljača ili lica povezanih sa dobavljačem.

U slučaju kršenja zabrane iz stava 1. ovog člana, naručilac je u obavezi da obavesti državni organ nadležan za borbu protiv korupcije i nadležno tužilaštvo.

Izjava o nezavisnoj ponudi

Član 26

Naručilac je dužan da kao sastavni deo konkursne dokumentacije predvidi izjavu o nezavisnoj ponudi.

Izjavom o nezavisnoj ponudi ponuđač pod punom materijalnom i krivičnom odgovornošću potvrđuje da je ponudu podneo nezavisno, bez dogovora sa drugim ponuđačima ili zainteresovanim licima.

Izjava iz stava 2. ovog člana dostavlja se u svakom pojedinačnom postupku javne nabavke.

Dužnost prijavljivanja povrede konkurencije

Član 27

U slučaju postojanja osnovane sumnje u istinitost izjave o nezavisnoj ponudi, naručilac će odmah obavestiti organizaciju nadležnu za zaštitu konkurencije.

Svako zainteresovano lice, odnosno lice zaposleno ili na drugi način radno angažovano kod zainteresovanog lica dužno je da obavesti organizaciju nadležnu za zaštitu konkurencije, ukoliko ima bilo koji podatak o povredi konkurencije u postupku javne nabavke.

Lice iz stava 2. ovog člana ne može dobiti otkaz ugovora o radu ili drugog ugovora o radnom angažovanju, odnosno ne može biti premešteno na drugo radno mesto zato što je, postupajući savesno i u dobroj veri, prijavilo povredu konkurencije u postupku javne nabavke.

Naručilac u slučaju iz st. 1. i 2. ovog člana može da nastavi postupak javne nabavke, s tim da će ugovor, ukoliko bude zaključen sa ponuđačem za koga postoji sumnja da je povredio konkurenciju, biti raskinut po sili zakona ukoliko organizacija nadležna za zaštitu konkurencije utvrdi postojanje povrede konkurencije.

Građanski nadzornik

Član 28

Ako naručilac sprovodi postupak javne nabavke čija je procenjena vrednost veća od milijardu dinara, postupak nadgleda građanski nadzornik.

Za građanskog nadzornika može biti imenovano lice iz redova istaknutih stručnjaka u oblasti javnih nabavki ili oblasti koja je u vezi sa predmetom javne nabavke.

Za građanskog nadzornika može biti imenovano i udruženje koje se bavi javnim nabavkama, sprečavanjem korupcije ili sukoba interesa.

Za građanskog nadzornika ne može biti imenovano lice zaposleno ili na drugi način angažovano kod naručioca ili lica povezanog sa naručiocem, niti lice koje je član političke organizacije.

Uslove i kriterijume za imenovanje i način rada građanskog nadzornika bliže uređuje Uprava za javne nabavke.

Građanskog nadzornika imenuje Uprava za javne nabavke, najkasnije do dana koji je u godišnjem planu nabavki određen kao okvirni datum pokretanja postupka javne nabavke, odnosno 30 dana od dana prijema plana nabavki.

Naručilac ne može pre imenovanja građanskog nadzornika pokrenuti postupak javne nabavke.

Građanski nadzornik je dužan da nadgleda postupak javne nabavke i u tom cilju on ima stalan uvid u postupak, dokumentaciju i komunikaciju naručioca sa zainteresovanim licima, odnosno ponuđačima.

Građanski nadzornik je dužan da podnese odboru Narodne skupštine nadležnom za finansije, odnosno skupštini autonomne pokrajine ili lokalne samouprave i Upravi za javne nabavke, izveštaj o sprovedenom postupku javne nabavke u roku od 20 dana od dana zaključenja ugovora ili donošenja odluke o obustavi postupka.

Ako građanski nadzornik osnovano sumnja u zakonitost postupka javne nabavke obavestiće o tome nadležne državne organe i javnost.

Građanski nadzornik nema pravo na nagradu za svoj rad.

2. Sprečavanje sukoba interesa

Sukob interesa

Član 29

Sukob interesa u smislu ovog zakona postoji, kada odnos predstavnika naručioca i ponuđača može uticati na nepristrasnost naručioca pri donošenju odluke u postupku javne nabavke, odnosno:

- 1) ako predstavnik naručioca ili sa njim povezano lice učestvuje u upravljanju ponuđača;
- 2) ako predstavnik naručioca ili sa njim povezano lice poseduje više od 1% udela, odnosno akcija ponuđača;
- 3) ako je predstavnik naručioca ili sa njim povezano lice zaposleno ili radno angažovano kod ponuđača ili sa njime poslovno povezano.

Zabrana zaključenja ugovora

Član 30

Naručilac ne može zaključiti ugovor o javnoj nabavci sa ponuđačem u slučaju postojanja sukoba interesa, ukoliko je postojanje sukoba interesa uticalo ili moglo uticati na odlučivanje u postupku javne nabavke.

Lice u odnosu sa kojim postoji sukob interesa, ne može biti podizvođač ponuđaču kojem je dodeljen ugovor, niti član grupe ponuđača kojoj je dodeljen ugovor.

Republička komisija za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki će na zahtev naručioca odobriti zaključenje ugovora iz stava 1. ovog člana, ako naručilac dokaže da bi zabrana zaključenja ugovora prouzrokovala velike teškoće u radu ili poslovanju naručioca koje su nesrazmerne vrednosti javne nabavke, odnosno značajno ugrozila interes Republike Srbije, da je preduzeo sve mere radi suzbijanja štetnih posledica, da ostali ponuđači ne ispunjavaju uslove iz postupka, odnosno da je nakon rangiranja njihovih ponuda razlika u ceni veća za 10% ili broj pondera veći za deset u korist izabranog ponuđača.

Odluka iz stava 3. ovog člana objavljuje se na internet stranici naručioca, Republičke komisije za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki i na Portalu javnih nabavki.

III USLOVI I NAČIN SPROVOĐENJA POSTUPKA JAVNE NABAVKE

1. Postupak javne nabavke

Vrste postupaka

Član 31

Postupci javne nabavke su:

- 1) otvoreni postupak;
- 2) restriktivni postupak;
- 3) kvalifikacioni postupak;
- 4) pregovarački postupak sa objavljivanjem poziva za podnošenje ponuda;
- 5) pregovarački postupak bez objavljivanja poziva za podnošenje ponuda;
- 6) konkurentni dijalog;
- 7) konkurs za dizajn;
- 8) postupak javne nabavke male vrednosti.

Dodela ugovora se vrši u otvorenom ili restriktivnom postupku.

Dodela ugovora može da se vrši i u drugim postupcima javne nabavke, ako su za to ispunjeni uslovi propisani ovim zakonom.

Otvoreni postupak

Član 32

Otvoreni postupak je postupak u kojem sva zainteresovana lica mogu podneti ponudu.

Restriktivni postupak

Član 33

Restriktivni postupak je postupak koji se sprovodi u dve faze i u kojem sva zainteresovana lica mogu da podnesu prijavu.

U prvoj fazi, naručilac poziva sva zainteresovana lica da podnesu prijavu i priznaje kvalifikaciju podnosiocima prijava za koje utvrdi da ispunjavaju prethodno određene uslove za kvalifikaciju.

Nakon priznavanja kvalifikacije naručilac objavljuje obaveštenje iz Priloga 3D ovog zakona.

U drugoj fazi restriktivnog postupka, naručilac poziva sve podnosiocima prijava kojima je priznao kvalifikaciju (kandidati) da podnesu ponudu.

Drugom fazu restriktivnog postupka naručilac može da pokrene ako ima najmanje tri kandidata.

Drugom fazu restriktivnog postupka naručilac pokreće u roku ne dužem od šest meseci od konačnosti odluke o priznanju kvalifikacije.

Kvalifikacioni postupak

Član 34

Naručilac može sprovesti kvalifikacioni postupak kada javnu nabavku nije moguće unapred planirati sa stanovišta obima, količina i vremena, a predmet te nabavke su povremene usluge ili potrošna dobra, odnosno povremene popravke ili radovi na redovnom održavanju, koje se pružaju, isporučuju ili izvode prema standardnim, uobičajenim specifikacijama, a ne prema specifičnim zahtevima naručioca.

U kvalifikacionom postupku, naručilac poziva sva zainteresovana lica da podnesu prijavu i priznaje kvalifikaciju podnosiocima prijave za koje utvrdi da ispunjavaju prethodno određene uslove za kvalifikaciju.

Naručilac u roku određenom u pozivu za podnošenje prijava, donosi odluku o priznavanju kvalifikacije koja sadrži listu od najmanje 5 kandidata i period za koji se priznaje kvalifikacija koji može biti do 3 godine, a u obrazloženju odluke obavezno navodi razloge odbijanja ostalih prijava.

Odluku iz stava 3. ovog člana naručilac objavljuje na Portalu javnih nabavki i na svojoj internet stranici u roku od tri dana od dana donošenja.

Naručilac je dužan da listu kandidata ažurira svakih šest meseci priznavanjem kvalifikacije svakom podnosiocu prijave koji ispunjava uslove i koji je u međuvremenu podneo prijavu za priznavanje kvalifikacije.

Poziv za podnošenje prijave u kvalifikacionom postupku, koji sadrži uslove za priznavanje kvalifikacije i konkursnu dokumentaciju, naručilac je dužan da objavi na Portalu javnih nabavki i na svojoj internet stranici tako da budu dostupni zainteresovanim licima sve vreme dok važi lista kandidata.

Naručilac će isključiti kandidata sa liste kandidata ako prestane da ispunjava uslove za priznavanje kvalifikacije, o čemu donosi odluku koja u obrazloženju sadrži razloge za isključenje kandidata i koju u roku od tri dana od dana njenog donošenja dostavlja svim kandidatima i objavljuje na Portalu javnih nabavki i na svojoj internet stranici.

Tokom važenja liste kandidata naručilac poziva sve kandidate sa liste da podnesu ponudu i istovremeno poziv objavljuje na Portalu javnih nabavki i na svojoj internet stranici.

U trenutku slanja poziva za podnošenje ponuda lista kandidata mora da sadrži najmanje pet kandidata.

Pregovarački postupak sa objavljivanjem poziva za podnošenje ponuda

Član 35

Naručilac može sprovoditi pregovarački postupak sa objavljivanjem poziva za podnošenje ponuda:

1) ako u otvorenom, restriktivnom ili kvalifikacionom postupku ili konkurentnom dijalogu dobije sve neprihvatljive ponude, pod uslovom da se prvobitno određeni uslovi za učešće u postupku, tehničke specifikacije i kriterijumi za dodelu ugovora, odnosno okvirnog sporazuma ne menjaju. Ako naručilac odluči da u pregovarački postupak pozove samo i sve ponuđače koji su učestvovali u otvorenom, restriktivnom ili kvalifikacionom postupku ili konkurentnom dijalogu da dopune svoje ponude, tako da ih učine prihvatljivim, nije dužan da objavi poziv za podnošenje ponuda. Ponuđena cena u ovom pregovaračkom postupku ne može biti veća od ponuđene cene u otvorenom, restriktivnom ili kvalifikacionom postupku, odnosno konkurentnom dijalogu;

2) u izuzetnim slučajevima kada zbog prirode dobara, usluga ili radova, kao i rizika vezanih za njih, nije moguće unapred proceniti vrednost javne nabavke;

3) u slučaju javne nabavke usluga, ako je priroda tih usluga takva da se njihove specifikacije ne mogu dovoljno precizno utvrditi da omogućuje primenu otvorenog ili restriktivnog postupka, a ne postoje uslovi za sprovođenje konkurentnog dijaloga.

U slučaju iz stava 1. tačke 2) ovog člana ne primenjuju se odredbe ovog zakona koje se odnose na procenjenu vrednost.

Naručilac može sprovoditi pregovarački postupak u više faza, kako bi se smanjio broj ponuda o kojima je potrebno pregovarati primenjujući uslove, specifikacije i kriterijume određene u pozivu za podnošenje ponuda i konkursnoj dokumentaciji.

Naručilac je dužan da u konkursnoj dokumentaciji odredi elemente ugovora o kojima će se pregovarati, način pregovaranja i da vodi zapisnik o pregovaranju.

Naručilac je dužan da u pregovaračkom postupku obezbedi da ugovorena cena ne bude veća od uporedive tržišne cene i da sa dužnom pažnjom proverava kvalitet predmeta javne nabavke.

Pregovarački postupak bez objavljivanja poziva za podnošenje ponuda

Član 36

Naručilac može sprovoditi pregovarački postupak bez objavljivanja poziva za podnošenje ponuda:

1) ako u otvorenom, odnosno restriktivnom postupku nije dobio nijednu ponudu, odnosno nijednu prijavu ili su sve ponude neodgovarajuće, pod uslovom da se prvobitno određen predmet javne nabavke i uslovi za učešće u postupku, tehničke specifikacije i kriterijumi za dodelu ugovora, odnosno okvirnog sporazuma ne menjaju;

2) ako zbog tehničkih, odnosno umetničkih razloga predmeta javne nabavke ili iz razloga povezanih sa zaštitom isključivih prava, nabavku može izvršiti samo određeni ponuđač;

3) ako zbog izuzetne hitnosti prouzrokovane vanrednim okolnostima ili nepredviđenim događajima, čije nastupanje ni u kom slučaju ne zavisi od volje naručioca, naručilac nije mogao da postupi u rokovima određenim za otvoreni ili restriktivni postupak. Okolnosti koje opravdavaju hitnost ne mogu biti u bilo kakvoj vezi sa naručiocem;

4) kod dodatnih isporuka dobara od prvobitnog dobavljača namenjenih za delimičnu zamenu proizvoda, materijala ili instalacija ili proširenje obima postojećih proizvoda, materijala ili instalacija, koja bi zbog promene dobavljača obavezivala naručioca da nabavlja materijal koji ima drukčije tehničke karakteristike, što bi prouzrokovalo nesrazmerno velike tehničke teškoće u poslovanju i održavanju, pri čemu ukupna vrednost svih dodatnih isporuka dobara ne može da bude veća od 15% od ukupne vrednosti prvobitno zaključenog ugovora i da od zaključenja prvobitnog ugovora nije proteklo više od tri godine;

5) u slučaju dodatnih usluga ili radova koji nisu bili uključeni u prvobitni projekat ili u prvobitni ugovor o javnoj nabavci, a koji su zbog nepredvidljivih okolnosti postali neophodni za izvršenje ugovora o javnoj nabavci, pod uslovom da se ugovor zaključi sa prvobitnim dobavljačem, da ukupna vrednost svih dodatnih usluga ili radova (nepredviđeni radovi) nije veća od 15% od ukupne vrednosti prvobitno zaključenog ugovora, da od zaključenja prvobitnog ugovora nije proteklo više od tri godine i da:

(1) se takve dodatne usluge ili radovi ne mogu razdvojiti, u tehničkom ili ekonomskom pogledu, od prvobitnog ugovora o javnoj nabavci, a da se pri tome ne prouzrokuju nesrazmerno velike tehničke teškoće ili nesrazmerno veliki troškovi za naručioca ili

(2) su takve usluge ili radovi, koje bi naručilac mogao nabaviti odvojeno od izvršenja prvobitnog ugovora, neophodni za izvršenje prvobitnog ugovora o javnoj nabavci;

6) u slučaju nabavki dobara pod posebno povoljnim uslovima od ponuđača koji je u likvidaciji, osim prinudne likvidacije, ili stečajju, u skladu sa propisima kojima se uređuje likvidacija i stečaj privrednih društava;

7) u slučaju javne nabavke dobara ponuđenih i kupljenih na robnim berzama;

8) u slučaju javne nabavke usluga koje su deo nastavka konkursa za dizajn organizovanog u skladu sa ovim zakonom, ako je ugovor zaključen sa nagrađenim učesnikom odnosno nagrađenim učesnicima na konkursu i ako naručilac u pregovarački postupak uključuje svakog od njih.

Naručilac je dužan da pre pokretanja pregovaračkog postupka iz stava 1. tač. 2) do 6) zahteva od Uprave za javne nabavke mišljenje o osnovanosti primene pregovaračkog postupka.

Formu i sadržinu zahteva iz stava 2. propisuje Uprava za javne nabavke.

Uprava za javne nabavke je dužna da u roku od deset dana od dana prijema kompletnog zahteva iz stava 2. ovog člana, ispita postojanje osnova za sprovođenje pregovaračkog postupka, a tokom ispitivanja može od naručioca zahtevati dodatne informacije i podatke neophodne za utvrđivanje činjenica koje su od značaja za davanje mišljenja.

Mišljenje iz stava 4. ovog člana Uprava za javne nabavke objavljuje na Portalu javnih nabavki.

Ispitivanje postojanja osnova za sprovođenje pregovaračkog postupka zadržava dalje aktivnosti naručioca u postupku, osim u slučaju pregovaračkog postupka iz stava 1. tačka 3) ovog člana i ako mišljenje nije dostavljeno, odnosno objavljeno u roku iz stava 4. ovog člana.

Nakon donošenja odluke o pokretanju pregovaračkog postupka, naručilac je dužan da istovremeno sa slanjem poziva za podnošenje ponuda, objavi obaveštenje o pokretanju postupka koje sadrži podatke iz Priloga 3E i konkursnu dokumentaciju.

Naručilac je dužan da uvek kada je to moguće, obezbedi konkurenciju, pozivanjem više lica da učestvuju u postupku i da obezbedi da ugovorena cena ne bude veća od uporedive tržišne cene kao i da sa dužnom pažnjom proverava kvalitet predmeta javne nabavke.

Naručilac je dužan da u konkursnoj dokumentaciji odredi elemente ugovora o kojima će se pregovarati i način pregovaranja, kao i da vodi zapisnik o pregovaranju.

Uprava za javne nabavke izrađuje uputstvo o oblicima i načinu pregovaranja.

Konkurentni dijalog

Član 37

Naručilac može sprovesti konkurentni dijalog u slučaju kada je predmet javne nabavke naročito složen, tako da se ugovor o javnoj nabavci ne može zaključiti primenom otvorenog ili restriktivnog postupka.

Predmet javne nabavke smatra se naročito složenim ako naručilac objektivno nije u mogućnosti da odredi:

1) tehničke specifikacije predmeta javne nabavke;

2) pravnu, odnosno ekonomsku strukturu javne nabavke.

U slučaju da naručilac objektivno nije u mogućnosti da odredi ekonomsku strukturu javne nabavke u smislu stava 2. tačka 2) ovog člana, ne primenjuju se odredbe ovog zakona koje se odnose na procenjenu vrednost.

Naručilac poziva sva zainteresovana lica da podnesu prijave i priznaje kvalifikaciju podnosiocima prijave na osnovu prethodno određenih uslova.

Odluka o priznavanju kvalifikacije sadrži obrazloženje u kojem su navedeni razlozi odbijanja ostalih prijava, a naručilac je objavljuje na Portalu javnih nabavki i na svojoj internet stranici.

U cilju očuvanja konkurencije naručilac može odlučiti da čuva kao poslovnu tajnu podatke o kandidatima i tada podnosiocima prijave umesto odluke iz stava 5. ovog člana, dostavlja pojedinačno obaveštenje.

Naručilac vodi dijalog sa svim podnosiocima prijave kojima je priznao kvalifikaciju (kandidati) u cilju pronalazjenja rešenja koje će zadovoljiti njegove potrebe.

Tokom celog postupka, a posebno u fazi dijaloga naručilac je dužan da obezbedi jednak tretman ponuđača, posebno vodeći računa da pojedinim ponuđačima ne pruži informacije koje mogu ostale ponuđače dovesti u neravnopravan položaj.

Naručilac vodi dijalog dok ne prepozna rešenje, odnosno rešenja koja mogu zadovoljiti njegove potrebe.

Naručilac vodi dijalog sa kandidatom samo o rešenju koje taj kandidat nudi.

Naručilac ne može kandidatima otkriti ponuđena rešenja ili druge informacije koje se tiču ponuđenog rešenja nekog od kandidata.

Naručiocima mogu predvideti pozivom za podnošenje ponuda i konkursnom dokumentacijom da se postupak sprovodi u više faza u cilju smanjenja broja rešenja o kojima će se voditi dijalog.

U slučaju iz stava 12. ovog člana broj kandidata u fazi dijaloga ne može biti manji od tri, osim ukoliko se prijavi manji broj zainteresovanih lica.

Naručilac je dužan da dostavi obrazloženu odluku kandidatu koji je isključen iz dijaloga.

Nakon što naručilac prepozna rešenje, odnosno rešenja koja mogu zadovoljiti njegove potrebe, poziva sve kandidate koji nisu isključeni iz dijaloga da dostave svoje konačne ponude na osnovu jednog ili više usvojenih rešenja predstavljenih tokom dijaloga.

Odluka o dodeli ugovora u konkurentnom dijalogu donosi se primenom kriterijuma ekonomski najpovoljnije ponude.

Elementi kriterijuma određuju se u konkursnoj dokumentaciji pre faze dijaloga.

Konkurs za dizajn

Član 38

Naručilac sprovodi konkurs za dizajn u oblastima urbanističkog planiranja, arhitekture, građevinarstva, inženjerstva i informatike.

Naručilac sprovodi konkurs za dizajn primenjujući pravila otvorenog ili restriktivnog postupka, osim ako ovim članom nije drugačije određeno.

Naručilac objavljuje poziv za učešće na konkursu za dizajn, na način predviđen za objavljivanje oglasa o javnoj nabavci i u skladu sa Prilogom 3D.

Pravo na učešće na konkursu ne može biti ograničeno:

- 1) na određeno geografsko područje ili deo tog područja;
- 2) na osnovu zahteva da učesnici mogu biti isključivo pravna ili fizička lica.

Konkurs za dizajn može biti organizovan:

- 1) kao postupak koji prethodi dodeli ugovora o javnim uslugama;
- 2) kao postupak u kojem se isplaćuju nagrade učesnicima.

U slučaju iz stava 5. tačka 1) ovog člana procenjena vrednost javne nabavke zasniva se na procenjenoj vrednosti javne nabavke usluga uključujući i moguće nagrade, odnosno naknade učesnicima.

U slučaju iz stava 5. tačka 2) ovog člana procenjena vrednost javne nabavke zasniva se na ukupnom iznosu nagrada, odnosno naknada učesnicima, uključujući i procenjenu vrednost ugovora o javnoj nabavci usluga koji se može naknadno dodeliti u pregovaračkom postupku iz člana 36. stav 1. tačka 8) ovog zakona ako naručilac u pozivu za učešće na konkursu nije isključio takvu mogućnost.

Dizajn, plan ili projekat, bira nezavisni žiri.

Članovi žirija mogu biti samo fizička lica koja nisu u sukobu interesa u smislu člana 29. ovog zakona.

Ako naručilac zahteva od učesnika na konkursu posebne profesionalne kvalifikacije ili iskustvo, najmanje jedna trećina članova žirija mora imati najmanje jednake kvalifikacije, odnosno iskustvo.

Žiri je samostalan u odlučivanju i razmatra anonimne dizajne, planove i projekte isključivo na osnovu kriterijuma određenih u pozivu za učešće i konkursnoj dokumentaciji.

Žiri sastavlja izveštaj o oceni dizajna, plana ili projekta, koji potpisuju svi članovi žirija. U izveštaj se unose napomene i delovi dizajna, plana, odnosno projekta koje treba pojasniti.

Anonimnost se mora poštovati do donošenja odluke žirija, odnosno sastavljanja izveštaja.

Nakon sastavljanja izveštaja, mogu se pozvati učesnici da razjasne pojedine delove dizajna, plana ili projekta. U tom slučaju sastavlja se zapisnik o razgovorima članova žirija i učesnika.

Nakon sprovedenog postupka naručilac objavljuje obaveštenje o rezultatima konkursa u skladu sa Prilogom 3J.

Javna nabavka male vrednosti

Član 39

Javna nabavka male vrednosti, u smislu ovog zakona, jeste nabavka čija procenjena vrednost nije veća od 5.000.000 dinara, pri čemu ni ukupna procenjena vrednost istovrsnih nabavki na godišnjem nivou nije veća od 5.000.000 dinara.

Na nabavke čija procenjena vrednost nije veća od 500.000 dinara, a ukoliko ni ukupna procenjena vrednost istovrsnih nabavki na godišnjem nivou nije veća od 500.000 dinara, naručioci nisu obavezni da primenjuju odredbe ovog zakona.

Kada sprovodi nabavke iz stava 2. ovog člana naručilac je dužan da spreči postojanje sukoba interesa, da obezbedi konkurenciju i da ugovorena cena ne bude veća od uporedive tržišne cene.

Postupak javne nabavke sprovodi službenik za javne nabavke, odnosno lice zaposleno na poslovima javnih nabavki, osim ukoliko složenost predmeta javne nabavke zahteva učešće i drugih stručnih lica.

Naručilac u postupku javne nabavke male vrednosti može da pozove najmanje tri lica, koja su prema saznanjima naručioca sposobna da izvrše nabavku, da podnesu ponude i istovremeno objavljuje poziv za podnošenje ponuda na Portalu javnih nabavki i na svojoj internet stranici.

U pojedinačnom postupku javne nabavke male vrednosti čija vrednost nije veća od iznosa iz stava 2. ovog člana, naručilac može umesto zaključenja ugovora o javnoj nabavci, najpovoljnijem ponuđaču izdati narudžbenicu ako sadrži bitne elemente ugovora.

Član 39a

Na nabavku usluga iz Priloga 2, mogu da se primene odredbe ovog zakona kojima se uređuju javne nabavke male vrednosti, bez obzira na procenjenu vrednost javne nabavke.

2. Posebni oblici postupka javne nabavke

Okvirni sporazum

Član 40

Naručilac može da zaključi okvirni sporazum nakon sprovedenog postupka javne nabavke iz člana 31. ovog zakona.

Okvirni sporazum se zaključuje sa jednim ili više ponuđača, a naručilac je dužan da u pozivu za podnošenje ponuda, odnosno prijavi navede sa koliko ponuđača zaključuje okvirni sporazum.

Ukoliko naručilac ne dobije unapred određeni broj prihvatljivih ponuda, naručilac može da zaključi okvirni sporazum sa manjim brojem ponuđača, odnosno i sa jednim.

Okvirni sporazum ne može trajati duže od tri godine, a ako je zaključen sa jednim ponuđačem ne može trajati duže od dve godine.

Okvirni sporazum mogu koristiti samo naručioci koji su precizno navedeni u okvirnom sporazumu ili se na osnovu okvirnog sporazuma jasno može utvrditi kojim naručiocima je namenjen.

Ugovori o javnoj nabavci koji se zaključuju na osnovu okvirnog sporazuma moraju se dodeliti pre završetka trajanja okvirnog sporazuma, s tim da se trajanje pojedinih ugovora zaključenih na osnovu okvirnog sporazuma ne mora podudarati sa trajanjem tog okvirnog sporazuma, već po potrebi može trajati kraće ili duže.

Okvirni sporazum se ne može koristiti na način kojim bi se sprečila, ograničila ili narušila konkurencija i jednakost ponuđača.

Pri zaključenju ugovora o javnoj nabavci na osnovu okvirnog sporazuma strane ne mogu menjati bitne uslove okvirnog sporazuma.

Na osnovu okvirnog sporazuma može se umesto ugovora o javnoj nabavci izdati narudžbenica ako sadrži bitne elemente ugovora.

Uprava za javne nabavke sačinice modele i uputstvo o načinu zaključivanja okvirnih sporazuma.

Zaključenje ugovora o javnoj nabavci na osnovu okvirnog sporazuma

Član 40a

Ako je okvirni sporazum zaključen sa jednim dobavljačem ugovor se zaključuje na osnovu uslova predviđenih okvirnim sporazumom i ponude dostavljene u postupku javne nabavke za zaključenje okvirnog sporazuma.

Ako je okvirni sporazum zaključen sa više dobavljača, ugovor o javnoj nabavci na osnovu okvirnog sporazuma može se zaključiti na jedan od sledećih načina:

1) prema uslovima za dodelu ugovora utvrđenim u okvirnom sporazumu, na osnovu već dostavljenih ponuda dobavljača, bez ponovnog otvaranja konkurencije među dobavljačima;

2) ponovnim otvaranjem konkurencije među dobavljačima, ako okvirnim sporazumom nisu utvrđeni svi uslovi za dodelu ugovora.

U slučaju iz stava 2. tačka 2) ovog člana, naručilac je obavezan da:

- (1) uputi poziv svim dobavljačima sa kojima je zaključio okvirni sporazum da podnesu ponudu;
- (2) predvidi primereni rok za podnošenje ponuda;
- (3) obezbedi da se ponude ne otvore pre isteka roka za podnošenje ponuda;
- (4) donese odluku o dodeli ugovora dobavljaču koji je dostavio najpovoljniju ponudu na osnovu kriterijuma navedenih u konkursnoj dokumentaciji za okvirni sporazum.

U slučaju iz stava 3. ovog člana naručilac objavljuje na Portalu javnih nabavki i na svojoj internet stranici, odluku o dodeli ugovora.

Naručilac u slučaju iz stava 3. tačka 2) ovog člana može da koristi i elektronsku licitaciju.

Sistem dinamične nabavke

Član 41

Naručilac obrazuje sistem dinamične nabavke koristeći isključivo elektronska sredstva, primenjujući pravila otvorenog postupka, osim ako je ovim članom drugačije određeno.

Elektronska sredstva i informacioni sistem, odnosno tehnologija pomoću koje se uspostavlja i vodi sistem dinamične nabavke, mora biti široko dostupna zainteresovanim licima i ne može voditi ograničenju konkurencije.

Naručilac objavljuje poziv za podnošenje ponuda kojim poziva sva zainteresovana lica da podnesu početne ponude.

Tehničke specifikacije predmeta nabavke moraju biti precizno određene, kako bi ponuđači mogli da podnesu odgovarajuće ponude.

Poziv za podnošenje početnih ponuda važi sve vreme dok traje sistem dinamične nabavke i zainteresovano lice može u svakom trenutku podneti početnu ponudu kojom zahteva da bude primljen u sistem.

Ako ponuda ponuđača bude ocenjena kao prihvatljiva, ponuđač će biti primljen u sistem dinamične nabavke.

Naručilac je dužan da u roku od 15 dana od dana prijema početne ponude izvrši njenu ocenu i odluči o prijemu podnosioca u sistem dinamične nabavke.

U toku trajanja sistema dinamične nabavke ponuđači koji su primljeni u sistem mogu poboljšati ili promeniti svoju početnu ponudu, pod uslovom da poštuju tehničke specifikacije naručioca.

Pre zaključenja svakog pojedinačnog ugovora o javnoj nabavci, naručilac objavljuje na Portalu javnih nabavki i na svojoj internet stranici obaveštenje o postojanju sistema dinamične nabavke, kojim istovremeno poziva sva zainteresovana lica da podnesu početnu ponudu i uključe se u sistem dinamične nabavke.

Ako nakon objavljivanja obaveštenja iz stava 9. ovog člana naručilac primi početnu ponudu, dužan je da izvrši ocenu početne ponude pre nego što pozove članove sistema dinamične nabavke da podnesu konačne ponude.

Najpovoljnija ponuda bira se primenom kriterijuma određenih u javnom pozivu iz stava 3. ovog člana, ali oni moraju biti takvi da omogućе automatsko ocenjivanje ponuda i rangiranje ponuda pomoću elektronskih sredstava.

Sistem dinamične nabavke ne može trajati duže od četiri godine, a tokom trajanja sistema naručilac ne može menjati uslove za prijem u sistem.

Naručilac ne može usloviti podnošenje početnih ponuda ili prijem u sistem dinamične nabavke, plaćanjem naknade, depozita i sl.

3. Elektronska licitacija

Uslovi za primenu elektronske licitacije

Član 42

Elektronsku licitaciju naručilac može primeniti kada se predmet javne nabavke može jasno i objektivno opisati.

Elektronska sredstva i informacioni sistem, odnosno tehnologija pomoću koje se primenjuje elektronska licitacija, mora biti široko dostupna zainteresovanim licima i ne može voditi ograničenju konkurencije.

Naručilac može sprovesti elektronsku licitaciju u otvorenom, restriktivnom ili pregovaračkom postupku iz člana 35. stav 1. tačka 1) ovog zakona.

Naručilac može sprovesti elektronsku licitaciju prilikom podnošenja ponuda za ugovor o javnoj nabavci na osnovu zaključenog okvirnog sporazuma.

Elektronska licitacija se može sprovoditi samo u pogledu kriterijuma, odnosno elemenata kriterijuma koji se mogu na jasan i razumljiv način kvantifikovati, tako da ih je moguće predstaviti u brojevima ili procentima, odnosno da su pogodni za automatsko ocenjivanje pomoću elektronskih sredstava, bez bilo kakve intervencije naručioca.

Način primene elektronske licitacije

Član 43

Naručilac u pozivu za podnošenje ponuda posebno navodi da će biti sprovedena elektronska licitacija.

Naručilac je dužan da u konkursnoj dokumentaciji odredi:

- 1) kriterijum odnosno elemente kriterijuma koji su predmet elektronske licitacije;
- 2) granice u kojima se mogu ili moraju menjati vrednosti ponuda u pogledu kriterijuma, odnosno elemenata kriterijuma;
- 3) uslove pod kojima ponuđači mogu menjati ponude;
- 4) podatke dostupne ponuđačima tokom elektronske licitacije, odnosno kada će biti dostupni;
- 5) način sprovođenja elektronske licitacije;
- 6) opremu kojom se sprovodi elektronska licitacija i tehničke specifikacije potrebne za vezu sa informacionim sistemom naručioca.

Pre početka elektronske licitacije, naručilac sprovodi stručnu ocenu ponuda, primenjujući kriterijum i sve elemente kriterijuma određene u pozivu za podnošenje ponuda i konkursnoj dokumentaciji.

Dokaze o ispunjenosti uslova za učešće u postupku, koji se ne mogu dostaviti elektronskim putem ponuđač je dužan da dostavi u pisanom obliku pre isteka roka za podnošenje ponuda.

Poziv za podnošenje ponuda dostavlja se elektronskim putem istovremeno svim ponuđačima za koje se, na osnovu prethodne stručne ocene ponuda, utvrdi da su podneli prihvatljive ponude.

Poziv za podnošenje ponuda sadrži:

- 1) podatke od značaja za korišćenje informacionog sistema naručioca;
- 2) datum i sat početka elektronske licitacije;
- 3) rezultat prethodne stručne ocene ponuda;
- 4) matematičku formulu koja će se primenjivati u elektronskoj licitaciji, koja omogućava da se automatski odrede promene u rangiranju ponuda na osnovu ponuđenih novih cena, odnosno ostalih elemenata kriterijuma za dodelu ugovora (u daljem tekstu: matematička formula).

Matematička formula mora da sadrži pondere za sve elemente kriterijuma koje je naručilac odredio u pozivu za podnošenje ponuda i konkursnoj dokumentaciji, prilagođena za ocenu izmenjenih vrednosti delova ponude.

Ako su dozvoljene varijante ponude, za svaku od varijanti se sastavlja različita matematička formula.

Elektronska licitacija se može sprovoditi u više uzastopnih faza i može početi najranije dva dana od dana dostavljanja poziva iz stava 5. ovog člana.

Elektronska licitacija u slučaju podnošenja elektronske ponude

Član 44

Ukoliko su u postupku javne nabavke ponude podnete u elektronskom obliku, naručilac može elektronsku licitaciju da sprovodi bez posebnog pozivanja ponuđača, odmah posle otvaranja ponuda i njihovog automatskog rangiranja, pod uslovom da se svakom od ponuđača omogući pristup podacima o trenutnom rangiranju i o ponuđenim vrednostima ponuda drugih ponuđača.

Naručilac u pozivu za podnošenje ponude objavljuje nameru da sprovede elektronsku licitaciju na način iz stava 1. ovog člana.

Transparentnost elektronske licitacije

Član 45

Tokom sprovođenja elektronske licitacije, naručilac je dužan da omogući ponuđačima uvid u podatke na osnovu kojih mogu da u svakom trenutku odrede redosled podnetih ponuda i broj ponuđača, ali tako da ne otkrije identitet ponuđača.

Završetak elektronske licitacije

Član 46

Naručilac završava elektronsku licitaciju na jedan ili više sledećih načina:

- 1) određivanjem tačnog datuma i sata prestanka elektronske licitacije;
- 2) prestankom prijema nove cene ili elemenata kriterijuma, koji zadovoljavaju zahteve u pogledu minimalnih razlika. Vreme koje je dozvoljeno da protekne posle prijema poslednje promene ponude, a pre završetka licitacije naručilac navodi u pozivu za podnošenje ponuda;
- 3) završetkom broja faza elektronske licitacije određenih u pozivu za podnošenje ponuda.

Nakon završetka elektronske licitacije naručilac donosi odluku o dodeli ugovora na osnovu rezultata automatskog rangiranja ponuda.

Član 47

(Brisano)

4. Centralizovane javne nabavke

Telo za centralizovane javne nabavke

Član 48

Telo za centralizovane javne nabavke je naručilac koji zaključuje okvirne sporazume ili dodeljuje ugovore za dobra, usluge ili radove namenjene naručiocima ili direktno pribavlja dobra, odnosno usluge za potrebe naručilaca.

Telo za centralizovane nabavke je dužno da postupak javne nabavke oblikuje po partijama, uvek kada je to moguće, na način da omogući učešće malih i srednjih preduzeća.

Telo za centralizovane javne nabavke može biti obrazovano na republičkom, pokrajinskom nivou ili na nivou lokalne samouprave.

Više lokalnih samouprava može osnovati zajedničko telo za centralizovane javne nabavke.

Telo za centralizovane javne nabavke može biti obrazovano od strane više naručilaca.

Osnivanje i način rada tela iz st. 3-5. ovog člana uređuje se zakonom, propisom Vlade, odlukom naručioca ili sporazumom između naručilaca.

Uprava za zajedničke poslove

Član 49

Uprava za zajedničke poslove republičkih organa (dalje u tekstu: Uprava za zajedničke poslove) je telo za centralizovane javne nabavke za potrebe državnih organa i organizacija, uključujući i pravosudne organe.

Predmet javne nabavke iz stava 1. ovog člana, uslove, način planiranja centralizovanih javnih nabavki i sprovođenje postupka javne nabavke od strane Uprave za zajedničke poslove bliže uređuje Vlada.

Uprava za zajedničke poslove kao telo za centralizovane nabavke dužna je da javne nabavke oblikuje po partijama uvek kada je to moguće.

Uprava za zajedničke poslove prati izvršenje ugovora i okvirnih sporazuma i vodi jedinstvenu elektronsku evidenciju dobavljača.

Uprava za zajedničke poslove može predložiti mere za poboljšanje sistema javnih nabavki.

Ako naručilac koji dobra i usluge nabavlja na način iz stava 1. ovog člana ima primedbe na zaključeni ugovor, odnosno okvirni sporazum, dužan je da o tome obavesti Državnu revizorsku instituciju.

Vlada na osnovu predloga ministarstva nadležnog za poslove finansija i Uprave za javne nabavke utvrđuje spisak naručilaca iz stava 1. ovog člana.

Spisak naručilaca iz stava 1. ovog člana objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije" i na Portalu javnih nabavki.

Sprovođenje postupka javne nabavke od strane više naručilaca

Član 50

Naručiocima mogu zajednički sprovesti određeni postupak javne nabavke ili jedan naručilac može ovlastiti drugog naručioca da u njegovo ime i za njegov račun sprovede postupak javne nabavke ili preduzme određene radnje u tom postupku.

U slučaju iz stava 1. ovog člana naručiocima donose posebnu odluku.

Sadržinu odluke iz stava 2. ovog člana utvrđuje Uprava za javne nabavke.

Za zakonitost i pravilnost postupka solidarno su odgovorni naručioc i koji sprovode javnu nabavku.

5. Plan nabavki

Član 51

Naručilac je dužan da donese godišnji plan javnih nabavki koji sadrži sledeće podatke:

- 1) redni broj javne nabavke;
- 2) predmet javne nabavke;
- 3) procenjenu vrednost javne nabavke;
- 4) vrstu postupka javne nabavke;
- 5) okvirni datum pokretanja postupka;
- 6) okvirni datum zaključenja ugovora;
- 7) okvirni rok trajanja ugovora.

Naručilac u planu javnih nabavki iz stava 1. ovog člana navodi ukoliko nabavku sprovodi preko tela za centralizovane nabavke.

Plan javnih nabavki, izmene i dopune plana naručilac objavljuje na Portalu javnih nabavki u roku od deset dana od dana donošenja.

Izmenom i dopunom plana javnih nabavki smatra se izmena u pogledu povećanja procenjene vrednosti javne nabavke za više od 10%, izmena predmeta javne nabavke, odnosno planiranje nove javne nabavke.

Ako pojedini podaci iz plana javnih nabavki predstavljaju poslovnu tajnu u smislu zakona kojim se uređuje zaštita poslovne tajne ili predstavljaju tajne podatke u smislu zakona kojim se uređuje tajnost podataka, ti podaci iz plana se neće objaviti.

U slučaju iz stava 5. ovog člana plan javnih nabavki se u izvornom obliku dostavlja Upravi za javne nabavke i Državnoj revizorskoj instituciji.

Formu plana javnih nabavki kao i način objavljivanja na Portalu javnih nabavki, bliže uređuje Uprava za javne nabavke.

6. Pokretanje postupka

Uslovi za pokretanje postupka

Član 52

Naručilac može da pokrene postupak javne nabavke ako je nabavka predviđena u godišnjem planu javnih nabavki.

U izuzetnim slučajevima, kada javnu nabavku nije moguće unapred planirati ili iz razloga hitnosti, naručilac može da pokrene postupak javne nabavke i ako nabavka nije predviđena u planu javnih nabavki.

Obaveze koje naručilac preuzima ugovorom o javnoj nabavci moraju biti ugovorene u skladu sa propisima kojima se uređuje budžetski sistem, odnosno raspolaganje finansijskim sredstvima.

Odluka o pokretanju postupka

Član 53

Naručilac pokreće postupak javne nabavke donošenjem odluke o pokretanju postupka u pisanom obliku koja sadrži:

- 1) naziv i adresu naručioca, odnosno poslovno ime;
- 2) redni broj javne nabavke za tekuću godinu;
- 3) predmet javne nabavke, naziv i oznaku iz opšteg rečnika nabavke;
- 4) vrstu postupka javne nabavke;
- 5) procenjenu vrednost javne nabavke ukupno, a i posebno za svaku partiju kada je to moguće;
- 6) okvirne datume u kojima će se sprovesti pojedinačne faze postupka javne nabavke;
- 7) podatke o aprorijaciji u budžetu, odnosno finansijskom planu.

U slučaju primene pregovaračkog postupka ili konkurentnog dijaloga odluka sadrži i razloge za primenu tog postupka.

U slučaju primene pregovaračkog postupka bez objavljivanja poziva za podnošenje ponuda odluka sadrži i osnovne podatke o licima kojima će naručilac uputiti poziv za podnošenje ponude i razloge za upućivanje poziva tim licima.

Odluka može da sadrži i druge elemente, ako naručilac proceni da su potrebni za sprovođenje postupka javne nabavke.

Komisija za javnu nabavku

Član 54

Postupak javne nabavke sprovodi komisija za javnu nabavku (u daljem tekstu: komisija) koja se obrazuje rešenjem naručioca.

Rešenje o obrazovanju komisije (u daljem tekstu: rešenje) donosi organ naručioca nadležan za donošenje odluke o pokretanju postupka javne nabavke.

Rešenje sadrži:

- 1) naziv i adresu naručioca, odnosno poslovno ime;
- 2) pravni osnov za donošenje rešenja;
- 3) naziv organa koji donosi rešenje;
- 4) naziv rešenja;
- 5) navode o obrazovanju komisije, predmetu javne nabavke, broju javne nabavke, imenovanju članova komisije, ovlašćenjima i dužnostima komisije, zadacima komisije i rokovima za njihovo izvršenje.

Rešenjem se imenuju zamenici članova komisije.

Komisija ima najmanje tri člana od kojih je jedan službenik za javne nabavke ili lice sa stečenim obrazovanjem na pravnom fakultetu, na studijama drugog stepena (diplomske akademske studije - master, specijalističke akademske studije, specijalističke strukovne studije), odnosno na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine.

U postupcima javnih nabavki čija je procenjena vrednost veća od trostrukog iznosa iz člana 39. stav 1. ovog zakona, službenik za javne nabavke je član komisije.

Za članove komisije se imenuju lica koja imaju odgovarajuće stručno obrazovanje iz oblasti iz koje je predmet javne nabavke.

Ako naručilac nema zaposleno lice koje ima odgovarajuće stručno obrazovanje iz oblasti iz koje je predmet javne nabavke, u komisiju se može imenovati lice koje nije zaposleno kod naručioca.

U komisiju se ne mogu imenovati lica koja mogu biti u sukobu interesa za taj predmet javne nabavke.

Nakon donošenja rešenja članovi komisije potpisuju izjavu kojom potvrđuju da u predmetnoj javnoj nabavci nisu u sukobu interesa. Ukoliko smatraju da mogu biti u sukobu interesa ili ukoliko u toku postupka javne nabavke saznaju da mogu doći u sukob interesa, članovi komisije o tome bez odlaganja obaveštavaju organ koji je doneo rešenje, a koji preduzima potrebne mere kako ne bi došlo do štetnih posledica u daljem toku postupka javne nabavke.

Komisija je dužna da sprovede postupak javne nabavke određen u odluci o pokretanju postupka i odgovorna je za zakonitost sprovođenja postupka.

Komisija:

- 1) priprema konkursnu dokumentaciju, oglase o javnim nabavkama, izmene ili dopune konkursne dokumentacije, dodatne informacije ili objašnjenja u vezi sa pripremanjem ponuda ili prijave;
- 2) otvara, pregleda, ocenjuje i rangira ponude ili prijave;
- 3) vodi pregovarački postupak;
- 4) sačinjava pismeni izveštaj o stručnoj oceni ponuda;
- 5) priprema predlog odluke o dodeli ugovora, predlog odluke o zaključenju okvirnog sporazuma, predlog odluke o obustavi postupka javne nabavke, kao i predlog odluke o priznavanju kvalifikacije;
- 6) odlučuje povodom podnetog zahteva za zaštitu prava;
- 7) preduzima druge radnje u postupku u zavisnosti od vrste postupka i predmeta nabavke.

Komunikaciju sa zainteresovanim licima i ponuđačima obavljaju isključivo članovi komisije.

7. Oglasi o javnoj nabavci

Vrste oglasa

Član 55

Oglasi o javnoj nabavci su:

- 1) prethodno obaveštenje;

- 2) poziv za podnošenje ponuda i prijava;
- 3) obaveštenje o sistemu dinamične nabavke;
- 4) poziv za učešće na konkursu za dizajn;
- 5) obaveštenje o priznavanju kvalifikacije;
- 6) obaveštenje o zaključenom okvirnom sporazumu;
- 7) obaveštenje o pokretanju pregovaračkog postupka bez objavljivanja poziva za podnošenje ponuda;
- 8) obaveštenje o zaključenom ugovoru;
- 9) obaveštenje o rezultatima konkursa;
- 10) obaveštenje o obustavi postupka javne nabavke;
- 11) obaveštenje o produženju roka za podnošenje ponuda, odnosno prijava;
- 12) odluka o izmeni ugovora o javnoj nabavci;
- 13) obaveštenje o podnetom zahtevu za zaštitu prava;
- 14) obaveštenje o poništenju postupka javne nabavke.

Sadržina oglasa o javnoj nabavci određena je u Prilogu 3.

Uprava za javne nabavke utvrdiće standardne obrasce za oglase o javnoj nabavci u skladu sa Prilogom 3 ovog zakona.

Opšti rečnik nabavke

Član 56

Naručilac je dužan da u oglasima o javnoj nabavci prilikom definisanja predmeta javne nabavke koristi nazive i oznake iz opšteg rečnika nabavke.

Vlada Uredbom utvrđuje opšti rečnik nabavke u skladu sa odgovarajućim rečnikom u Evropskoj uniji - CPV (*Common Procurement Vocabulary*).

Način objavljivanja oglasa

Član 57

Oglasi o javnoj nabavci objavljuju se na Portalu javnih nabavki i na internet stranici naručioca.

Oglasi o javnoj nabavci čija je procenjena vrednost veća od javne nabavke male vrednosti iz člana 39. ovog zakona, objavljuje se i na Portalu službenih glasila Republike Srbije i baza propisa.

Na visinu naknade za objavljivanje oglasa o javnoj nabavci na Portalu službenih glasila Republike Srbije i baza propisa, saglasnost daje Vlada.

Ako je procenjena vrednost javne nabavke veća od 250.000.000 dinara za dobra i usluge i 500.000.000 dinara za radove, naručilac je dužan da oglas o javnoj nabavci iz člana 55. stav 1. tač. 2) do 4) ovog zakona objavi i na stranom jeziku, koji se obično koristi u međunarodnoj trgovini u oblasti iz koje je predmet javne nabavke.

Naručilac koji ne poseduje internet stranicu nije dužan da formira internet stranicu radi objavljivanja oglasa o javnoj nabavci.

Član 58

Naručilac može da objavi poziv za podnošenje ponuda ili prijava i u nekom specijalizovanom listu prema predmetu konkretne javne nabavke.

Prilikom odlučivanja o objavljivanju oglasa na način iz stava 1. ovog člana, naručilac posebno vodi računa o procenjenoj vrednosti javne nabavke, troškovima oglašavanja, vrsti, složenosti i specifičnosti predmeta javne nabavke, razvijenosti domaćeg tržišta i broju domaćih ponuđača koji su sposobni da izvrše nabavku.

Prethodno obaveštenje

Član 59

Naručilac može da objavi prethodno obaveštenje o nameri da sprovede postupak javne nabavke.

Sadržina prethodnog obaveštenja određena je u Prilogu 3A.

Objavljivanje poziva za podnošenje ponude i poziva za podnošenje prijava

Član 60

Naručilac je dužan da objavi poziv za podnošenje ponude u:

- 1) otvorenom postupku;
- 2) postupku javne nabavke male vrednosti;
- 3) pregovaračkom postupku sa objavljivanjem poziva za podnošenje ponuda.

Naručilac je dužan da objavi poziv za podnošenje prijava u:

- 1) restriktivnom postupku;
- 2) kvalifikacionom postupku;
- 3) konkurentnom dijalogu.

Sadržina poziva za podnošenje ponuda određena je u Prilogu 3B, a sadržina poziva za podnošenje prijava u Prilogu 3V.

8. Konkursna dokumentacija

Priprema i sadržina konkursne dokumentacije

Član 61

Naručilac je dužan da pripremi konkursnu dokumentaciju tako da ponuđači na osnovu nje mogu da pripreme prihvatljivu ponudu.

Naručilac nije dužan da objavi procenjenu vrednost javne nabavke.

Podaci sadržani u konkursnoj dokumentaciji moraju biti istovetni sa podacima koji su navedeni u pozivu za podnošenje ponuda.

Konkursna dokumentacija shodno vrsti postupka i prirodi predmeta javne nabavke sadrži:

- 1) uputstvo ponuđačima kako da sačine ponudu;
- 2) obrazac ponude;
- 3) uslove i uputstvo kako se dokazuje ispunjenost uslova;
- 4) model ugovora;
- 5) vrstu, tehničke karakteristike (specifikacije), kvalitet, količinu i opis dobara, radova ili usluga, način sprovođenja kontrole i obezbeđivanja garancije kvaliteta, rok izvršenja, mesto izvršenja ili isporuke dobara, eventualne dodatne usluge i sl;
- 6) tehničku dokumentaciju i planove;
- 7) obrazac strukture ponuđene cene, sa uputstvom kako da se popuni;
- 8) obrazac troškova pripreme ponude;
- 9) izjavu o nezavisnoj ponudi.

Naručilac može u konkursnoj dokumentaciji da navede vrstu sredstava finansijskog obezbeđenja kojim ponuđači obezbeđuju ispunjenje svojih obaveza u postupku javne nabavke, kao i ispunjenje svojih ugovornih obaveza, odnosno za povraćaj avansnog plaćanja (različiti oblici ručne zaloge hartija od vrednosti ili drugih pokretnih stvari, hipoteka, menica, jemstvo drugog pravnog lica sa odgovarajućim bonitetom, bankarske garancije, polise osiguranja i dr.).

Naručilac je dužan da zahteva sredstvo obezbeđenja za povraćaj avansa ako je konkursnom dokumentacijom predviđeno avansno plaćanje, bez obzira na procenat ili iznos avansa.

U slučaju sprovođenja postupka javne nabavke čija je procenjena vrednost veća od iznosa iz člana 57. ovog zakona, naručilac je u obavezi da zahteva sredstvo obezbeđenja za ispunjenje ugovornih obaveza.

Konkursna dokumentacija može da sadrži i druge elemente koji su, s obzirom na predmet javne nabavke i vrstu postupka, neophodni za pripremu ponude.

Naručilac je dužan da rednim brojem označi svaku stranu konkursne dokumentacije i ukupan broj strana konkursne dokumentacije.

Uprava za javne nabavke bliže uređuje obavezne elemente konkursne dokumentacije i utvrđuje okvirne modele konkursnih dokumentacija.

Objavljivanje i dostavljanje konkursne dokumentacije

Član 62

Naručilac je dužan da istovremeno sa objavljivanjem poziva za podnošenje ponuda, objavi konkursnu dokumentaciju na Portalu javnih nabavki i na svojoj internet stranici.

U slučaju da je deo konkursne dokumentacije poverljiv, naručilac će u delu konkursne dokumentacije koji objavi, navesti na koji način i pod kojim uslovima zainteresovana lica mogu preuzeti poverljive delove konkursne dokumentacije.

Izmene i dopune konkursne dokumentacije

Član 63

Ako naručilac u roku predviđenom za podnošenje ponuda izmeni ili dopuni konkursnu dokumentaciju, dužan je da bez odlaganja izmene ili dopune objavi na Portalu javnih nabavki i na svojoj internet stranici.

Zainteresovano lice može, u pisanom obliku tražiti od naručioca dodatne informacije ili pojašnjenja u vezi sa pripremanjem ponude, pri čemu može da ukaže naručiocu i na eventualno uočene nedostatke i nepravilnosti u konkursnoj dokumentaciji, najkasnije pet dana pre isteka roka za podnošenje ponude.

U slučaju iz stava 2. ovog člana naručilac je dužan da u roku od tri dana od dana prijema zahteva, odgovor objavi na Portalu javnih nabavki i na svojoj internet stranici.

Komunikacija u vezi sa dodatnim informacijama, pojašnjenjima i odgovorima vrši se na način određen članom 20. ovog zakona.

Ako naručilac izmeni ili dopuni konkursnu dokumentaciju osam ili manje dana pre isteka roka za podnošenje ponuda, naručilac je dužan da produži rok za podnošenje ponuda i objavi obaveštenje o produženju roka za podnošenje ponuda.

Po isteku roka predviđenog za podnošenje ponuda naručilac ne može da menja niti da dopunjuje konkursnu dokumentaciju.

9. Procenjena vrednost javne nabavke

Način određivanja procenjene vrednosti javne nabavke

Član 64

Procenjena vrednost javne nabavke iskazuje se u dinarima, bez poreza na dodatu vrednost.

Procenjena vrednost javne nabavke obuhvata ukupni plativi iznos ponuđača.

Procenjena vrednost javne nabavke mora biti zasnovana na sprovedenom ispitivanju, istraživanju tržišta predmeta javne nabavke, koje uključuje proveru cene, kvaliteta, perioda garancije, održavanja i sl. i mora biti validna u vreme pokretanja postupka.

Naručilac ne može određivati procenjenu vrednost javne nabavke, niti može deliti istovrsnu javnu nabavku na više nabavki s namerom izbegavanja primene ovog zakona ili pravila određivanja vrste postupka u odnosu na procenjenu vrednost javne nabavke. Istovrsna javna nabavka je nabavka koja ima istu ili sličnu namenu, pri čemu isti ponuđači u odnosu na prirodu delatnosti koju obavljaju mogu da je ispune.

Određivanje procenjene vrednosti javne nabavke dobara

Član 65

Osnovica za izračunavanje procenjene vrednosti javne nabavke dobara određuje se na sledeći način:

1) u slučaju kada je predmet ugovora kupovina, zakup ili lizing i kada je rok na koji se ugovor zaključuje 12 meseci ili kraći, uzima se ukupna procenjena vrednost ugovora za sve vreme njegovog trajanja, a kada je rok duži od 12 meseci, ukupna procenjena vrednost ugovora uključuje procenjenu vrednost za prvih 12 meseci i procenjenu vrednost za preostali period do isteka roka;

2) u slučaju kad se ugovor iz tačke 1) ovog stava zaključuje na neodređeni rok, kao i u slučaju kad postoji neizvesnost u pogledu roka na koji se ugovor zaključuje, uzima se mesečna procenjena vrednost ugovora pomnožena sa 48.

U slučaju periodičnih ugovora, kao i ugovora koje je potrebno obnoviti po isteku određenog roka, procenjena vrednost javne nabavke određuje se:

1) na osnovu vrednosti sličnih periodičnih ugovora zaključenih tokom prethodne budžetske godine ili tokom prethodnih 12 meseci, usklađene sa očekivanim promenama u pogledu količine ili vrednosti dobara čije je pribavljanje predmet ugovora u toku 12 meseci koji počinju da teku od dana zaključenja prvobitnog ugovora;

2) na osnovu ukupne procenjene vrednosti sličnih periodičnih ugovora tokom 12 meseci nakon prve isporuke ili tokom trajanja ugovora ukoliko je trajanje ugovora duže od 12 meseci.

Određivanje procenjene vrednosti javne nabavke usluga

Član 66

Pri izračunavanju procenjene vrednosti javne nabavke usluga, naručilac mora u vrednost usluge da uračuna i sve troškove vezane za uslugu koje će imati ponuđač.

Kod pojedinih usluga naručilac uzima u obzir sledeće iznose:

- 1) za usluge osiguranja - visinu premije, kao i druge vrste plaćanja koje terete uslugu;
- 2) za bankarske i druge finansijske usluge - naknade, provizije, kao i druge vrste plaćanja koje terete uslugu;
- 3) *(brisana)*
- 4) za dizajn, arhitektonske usluge, prostorno planiranje i sl. - naknadu ili proviziju.

Ako naručilac ne može da odredi procenjenu vrednost usluge zbog dužine trajanja ugovora, vrednost usluge određuje se na sledeći način:

- 1) u slučaju kada je rok na koji se ugovor zaključuje određen i ako je taj rok 36 meseci ili kraći, ukupna vrednost ugovora za ceo rok;
- 2) u slučaju kada rok na koji se ugovor zaključuje nije određen, mesečna vrednost pomnožena sa 48.

Određivanje procenjene vrednosti javne nabavke radova

Član 67

Procenjena vrednost javne nabavke radova određuje se tako što ukupna vrednost radova predstavlja osnovicu za izračunavanje vrednosti javne nabavke radova.

Pri određivanju procenjene vrednosti javne nabavke radova naručilac u vrednost radova uključuje i vrednost svih dobara i usluga koji su neophodni za izvršenje ugovora o javnoj nabavci radova.

Naručilac je dužan da pored procenjene vrednosti u odluci o pokretanju postupka posebno navede vrednost materijala, dobara i usluga koje sam obezbeđuje.

Određivanje procenjene vrednosti javne nabavke po partijama

Član 68

Kad je predmet javne nabavke oblikovan po partijama, naručilac određuje procenjenu vrednost svake partije.

Procenjena vrednost javne nabavke oblikovane po partijama uključuje procenjenu vrednost svih partija, za period za koji se zaključuje ugovor.

Naručiocu ne mogu primenjivati postupak javne nabavke male vrednosti, odnosno izbeći primenu ovog zakona, za pojedinu partiju, ako je zbir vrednosti svih partija veći od iznosa iz člana 39. stav 1. ovog zakona.

Određivanje procenjene vrednosti u pojedinim postupcima

Član 69

U slučaju kvalifikacionog postupka, okvirnog sporazuma i sistema dinamične nabavke, procenjena vrednost javne nabavke određuje se kao vrednost svih ugovora predviđenih za vreme trajanja liste kandidata, okvirnog sporazuma, odnosno sistema dinamične nabavke.

10. Tehničke specifikacije

Opšta pravila o tehničkim specifikacijama

Član 70

Tehničke specifikacije i projektna dokumentacija, u smislu ovog zakona, predstavljaju tehničke zahteve koji su obavezni i sastavni deo konkursne dokumentacije u kojima su predviđene opisane karakteristike dobara usluga ili radova. One moraju omogućiti da se dobra, usluge ili radovi koji se nabavljaju opišu na način koji je objektivan i koji odgovara potrebama naručioca.

Tehničke specifikacije u slučaju nabavke dobara i usluga određuju karakteristike dobara ili usluga kao što su dimenzije, nivo kvaliteta, uključujući i metode za osiguranje kvaliteta, sigurnost, nivo uticaja na životnu sredinu, potrošnju energije, potrošnju drugih bitnih resursa tokom korišćenja proizvoda, dostupnost za sve korisnike (uključujući dostupnost invalidnim licima) i ocenu usaglašenosti, upotrebu proizvoda, kao i druge karakteristike koje se tiču proizvoda kao što su naziv pod kojim se proizvod prodaje, terminologija, oznake, testiranje i metode testiranja, pakovanje, obeležavanje i etiketiranje, proizvodni proces i procedura ocene usaglašenosti.

U slučaju nabavke radova, tehničke specifikacije pored karakteristika određenih u stavu 2. ovog člana mogu sadržati i propise o projektima i obračunu troškova, probi, inspekciji i uslovima preuzimanja, kao i o tehnici ili metodi gradnje.

Naručilac je dužan da navede tehničke specifikacije u konkursnoj dokumentaciji koja se odnosi na svaku pojedinačnu javnu nabavku.

Određivanje tehničkih specifikacija

Član 71

Naručilac određuje tehničke specifikacije na jedan od sledećih načina:

- 1) sa pozivom na tehničke specifikacije iz člana 70. ovog zakona i na srpske, evropske, međunarodne ili druge standarde i srodna dokumenta, tako da svako pozivanje mora da bude praćeno rečima "ili odgovarajuće";
- 2) u vidu karakteristika ili funkcionalnih zahteva, koji mogu uključivati i ekološke karakteristike i zahteve u pogledu energetske efikasnosti i koji moraju biti dovoljno precizni i jasni kako bi ponuđači mogli da pripreme odgovarajuće ponude, a naručioci da nabave dobra, usluge ili radove koji su u skladu sa njihovim objektivnim potrebama;
- 3) u vidu karakteristika ili funkcionalnih zahteva na način kako je određeno u tački 2) ovog stava sa pozivom na specifikacije i standarde ili srodna dokumenta iz tačke 1) ovog stava koji se smatraju oborivom pretpostavkom ispunjenosti takvih karakteristika ili funkcionalnih zahteva;
- 4) upućivanjem na specifikacije i standarde ili srodna dokumenta iz tačke 1) ovog stava za određene karakteristike i upućivanjem na karakteristike ili funkcionalne zahteve iz tačke 2) ovog stava.

Prilikom određivanja tehničkih specifikacija u konkursnoj dokumentaciji naručilac je dužan da propiše obavezno poštovanje tehničkih standarda pristupačnosti za osobe sa invaliditetom, odnosno da tehničko rešenje bude pristupačno za sve korisnike.

U slučaju određivanja tehničke specifikacije na način predviđen stavom 1. tačka 1) ovog člana, naručilac ne može da odbije ponudu na osnovu toga što ponuđena dobra, usluge ili radovi ne ispunjavaju postavljene uslove u pogledu definisane specifikacije i traženog standarda, ukoliko ponuđač ponudi odgovarajući dokaz da dobra, usluge ili radovi koje nudi na suštinski jednak način ispunjavaju uslove iz specifikacije i traženog standarda.

U slučaju određivanja tehničke specifikacije na način predviđen stavom 1. tačka 2) ovog člana, naručilac ne može da odbije ponudu, ukoliko ponuđač ponudi odgovarajući dokaz da dobra, usluge ili radovi koje nudi zadovoljavaju srpske, evropske, međunarodne ili druge standarde ili srodna dokumenta i ako dokaže da ovi standardi ispunjavaju tražene karakteristike ili funkcionalne zahteve.

Odgovarajući dokaz iz st. 3. i 4. ovog člana može biti potvrda, tehnički dosije proizvođača ili izveštaj sa testiranja koje je sproveda ovlašćena organizacija.

Izuzetno od odredbe stava 1. tačka 1) ovog člana, ako se tehnički propis poziva na srpski standard, takav standard je obavezan i primenjuje se kao tehnički propis, bez navođenja reči "ili odgovarajuće".

Nadležno ministarstvo će utvrditi da li postoje tehnički propisi i standardi iz stava 6. ovog člana.

U slučaju iz stava 6. ovog člana naručilac je dužan da prihvati i drugi standard koji ispunjava zahteve srpskog standarda, kao i dokaze koji to potvrđuju.

Korišćenje tehničkih specifikacija

Član 72

Naručilac ne može da koristi niti da se poziva na tehničke specifikacije ili standarde koje označavaju dobra, usluge ili radove određene proizvodnje, izvora ili gradnje.

Naručilac ne može u konkursnoj dokumentaciji da naznači bilo koji pojedinačni robni znak, patent ili tip, niti posebno poreklo ili proizvodnju.

Naručilac ne može da u konkursnu dokumentaciju uključi bilo koju odredbu koja bi za posledicu imala davanje prednosti ili eliminaciju pojedinih ponuđača, na način iz st. 1. ili 2. ovog člana, osim ako naručilac ne može da opiše predmet ugovora na način da specifikacije budu dovoljno razumljive ponuđačima.

Navođenje elemenata poput robnog znaka, patenta, tipa ili proizvođača mora biti praćeno rečima "ili odgovarajuće".

Korišćenje oznaka

Član 73

Ako naručilac namerava da nabavi dobra, usluge ili radove sa specifičnim ekološkim, društvenim ili drugim karakteristikama, može u tehničkim specifikacijama, kriterijumima za dodelu ugovora ili uslovima za izvršenje ugovora, zahtevati određene oznake kao dokaz da dobra, usluge ili radovi odgovaraju traženim karakteristikama pod uslovom da su ispunjeni svi sledeći uslovi:

- 1) da se zahtev za oznaku isključivo odnosi na kriterijume koji su u vezi sa predmetom javne nabavke i da je odgovarajući za definisanje karakteristika predmeta javne nabavke;

- 2) da je zahtev za oznaku određen na osnovu objektivno proverljivih i nediskriminatorских kriterijuma;
- 3) da su oznake određene u otvorenom i transparentnom postupku uz učešće svih interesnih grupa, poput državnih organa, korisnika usluga, socijalnih partnera, potrošača, proizvođača, distributera, nevladinih organizacija i sl.;
- 4) da su oznake dostupne svim zainteresovanim licima;
- 5) da su zahtevi za oznakom određeni od strane trećeg lica nad kojim zainteresovano lice, odnosno ponuđač koji se prijavio za dobijanje oznake ne može vršiti odlučujući uticaj.

Ako naručilac zahteva tačno određenu oznaku, dužan je da prihvati sve oznake koje potvrđuju da dobra, usluge ili radovi ispunjavaju zahteve odgovarajuće oznake.

U situaciji kada zainteresovano lice očigledno nije bilo u mogućnosti da pribavi određenu oznaku koju je naručilac zahtevao u konkursnoj dokumentaciji ili odgovarajuću oznaku, naručilac je dužan da prihvati drugi odgovarajući način dokazivanja koji može obuhvatiti i tehničku dokumentaciju proizvođača pod uslovom da zainteresovano lice dokaže da dobra, usluge ili radovi koje on nudi ispunjavaju zahteve određene oznake ili određene zahteve koje je naručilac predvideo.

Navođenje bitnih zahteva i naknada za korišćenje патената

Član 74

Bitni zahtevi koji nisu uključeni u važeće tehničke norme i standarde, a koji se odnose na zaštitu životne sredine, bezbednost i druge okolnosti od opšteg interesa, moraju da se primenjuju i da se izričito navedu u konkursnoj dokumentaciji.

Naručilac je dužan da navede u konkursnoj dokumentaciji da naknadu za korišćenje патената, kao i odgovornost za povredu zaštićenih prava intelektualne svojine trećih lica, snosi ponuđač.

11. Uslovi za učešće u postupku javne nabavke

Obavezni uslovi

Član 75

Ponuđač u postupku javne nabavke mora dokazati:

- 1) da je registrovan kod nadležnog organa, odnosno upisan u odgovarajući registar;
- 2) da on i njegov zakonski zastupnik nije osuđivan za neko od krivičnih dela kao član organizovane kriminalne grupe, da nije osuđivan za krivična dela protiv privrede, krivična dela protiv životne sredine, krivično delo primanja ili davanja mita, krivično delo prevare;
- 3) *(brisana)*
- 4) da je izmirio dospele poreze, doprinose i druge javne dažbine u skladu sa propisima Republike Srbije ili strane države kada ima sedište na njenoj teritoriji;
- 5) da ima važeću dozvolu nadležnog organa za obavljanje delatnosti koja je predmet javne nabavke, ako je takva dozvola predviđena posebnim propisom.

Naručilac je dužan da od ponuđača ili kandidata zahteva da pri sastavljanju svojih ponuda izričito navedu da su poštovali obaveze koje proizlaze iz važećih propisa o zaštiti na radu, zapošljavanju i uslovima rada, zaštiti životne sredine, kao i da nemaju zabranu obavljanja delatnosti koja je na snazi u vreme podnošenja ponude.

Dodatni uslovi

Član 76

Naručilac u konkursnoj dokumentaciji određuje dodatne uslove za učešće u postupku javne nabavke.

Naručilac u konkursnoj dokumentaciji određuje dodatne uslove za učešće u postupku javne nabavke u pogledu finansijskog, poslovnog, tehničkog i kadrovskog kapaciteta uvek kada je to potrebno imajući u vidu predmet javne nabavke.

Naručilac može odrediti konkursnom dokumentacijom da ponuđač mora da dokaže da nad njim nije pokrenut postupak stečaja ili likvidacije, odnosno prethodni stečajni postupak.

Naručilac može da odredi i druge dodatne uslove za učešće u postupku javne nabavke, posebno ukoliko se odnose na socijalna i ekološka pitanja.

Naručilac može da odredi dodatne uslove u pogledu ispunjavanja obaveza koje ponuđač ima prema svojim podizvođačima ili dobavljačima.

Naručilac određuje uslove za učešće u postupku tako da ti uslovi ne diskriminišu ponuđače i da su u logičkoj vezi sa predmetom javne nabavke.

Kada je ponuđač u postupku javne nabavke poslovna banka, dužna je da podatke dostavlja u skladu sa obavezom garancije tajnosti podataka o svojim klijentima, u skladu sa zakonom kojim se uređuje poslovanje banaka.

Dokazivanje ispunjenosti uslova

Član 77

Ispunjenost uslova iz člana 75. stav 1. ovog zakona ponuđač dokazuje dostavljanjem sledećih dokaza:

- 1) izvoda iz registra nadležnog organa;
- 2) potvrde nadležnog suda, odnosno nadležne policijske uprave;
- 3) (*brisana*)
- 4) potvrde nadležnog poreskog organa i organizacije za obavezno socijalno osiguranje ili potvrde nadležnog organa da se ponuđač nalazi u postupku privatizacije;
- 5) važeće dozvole za obavljanje odgovarajuće delatnosti, izdate od strane nadležnog organa.

Ispunjenost uslova iz člana 76. stav 2. ovog zakona ponuđač može dokazati dostavljanjem dokaza uz ponudu, kao što su:

1) izveštaj o bonitetu ili scoring izdat od strane nadležnog organa, bilans stanja sa mišljenjem ovlašćenog revizora ili izvod iz tog bilansa stanja, iskaz o ponuđačevim ukupnim prihodima od prodaje i prihodima od proizvoda, radova ili usluga, na koje se ugovor o javnoj nabavci odnosi - najduže za prethodne tri obračunske godine, mišljenje ili iskaz banaka ili drugih specijalizovanih institucija. Minimalni godišnji prihod koji se traži od ponuđača ne sme biti veći od dvostruke procenjene vrednosti javne nabavke, osim u izuzetnim slučajevima kada je to neophodno zbog posebnih rizika povezanih sa predmetom javne nabavke. Naručilac je dužan da u konkursnoj dokumentaciji navede koji je dokaz iz ove tačke izabrao i/ili koje druge dokaze koji dokazuju finansijski i poslovni kapacitet ponuđač treba da priloži;

2) jedan ili više dokaza primerenih predmetu ugovora, količini i nameni, kao što je:

- (1) spisak najvažnijih izvedenih radova, isporučenih dobara ili pruženih usluga za period koji nije duži od osam godina za radove, odnosno pet godina za dobra i usluge, sa iznosima, datumima i listama kupaca odnosno naručilaca;
- (2) stručne reference koje prate spisak najvažnijih izvedenih radova, isporučenih dobara ili pruženih usluga;
- (3) opis ponuđačeve tehničke opremljenosti i aparature, mera za obezbeđivanje kvaliteta i kapaciteta za istraživanje i razvoj;
- (4) izjava o ključnom tehničkom osoblju i drugim ekspertima, koji će biti odgovorni za izvršenje ugovora, kao i o licima odgovornim za kontrolu kvaliteta;
- (5) uzorak, opis ili fotografija proizvoda i opisa radova ili usluga koje će ponuđač izvesti odnosno pružiti. U slučaju sumnje, naručilac može da zahteva dokaz o autentičnosti uzoraka, opisa ili fotografije;
- (6) deklaracija o usaglašenosti, potvrda, akreditacija i drugi rezultati ocenjivanja usaglašenosti prema standardima i srodnim dokumentima za ocenjivanje usaglašenosti ili bilo koje drugo odgovarajuće sredstvo kojim ponuđač dokazuje usaglašenost ponude sa tehničkom specifikacijom ili standardima traženim u konkursnoj dokumentaciji.

Dokaz iz stava 1. tač. 2) do 4) ovog člana ne može biti stariji od dva meseca pre otvaranja ponuda, odnosno u slučaju kvalifikacionog postupka pre ažuriranja liste.

Naručilac može odrediti u konkursnoj dokumentaciji da se ispunjenost svih ili pojedinih uslova, osim uslova iz člana 75. stav 1. tačka 5) ovog zakona, dokazuje dostavljanjem izjave kojom ponuđač pod punom materijalnom i krivičnom odgovornošću potvrđuje da ispunjava uslove.

U slučaju sprovođenja postupka iz člana 36. stav 1. tač. 4) do 7) ovog zakona, naručilac određuje način dokazivanja ispunjenosti uslova iz člana 75. stav 1. ovog zakona, koji mora biti primeren okolnostima konkretne nabavke, osim uslova iz člana 75. stav 1. tačka 5) ovog zakona.

Naručilac je dužan da dosledno poštuje zakonite interese ponuđača, štiteći njihove tehničke i poslovne tajne u smislu zakona kojim se uređuje zaštita poslovne tajne.

Ponuđač, kandidat, odnosno dobavljač dužan je da bez odlaganja pismeno obavesti naručioca o bilo kojoj promeni u vezi sa ispunjenošću uslova iz postupka javne nabavke, koja nastupi do donošenja odluke, odnosno zaključenja ugovora, tokom važenja liste kandidata, odnosno tokom važenja ugovora o javnoj nabavci i da je dokumentuje na propisani način.

Naručilac je dužan da prilikom određivanja dokaza kojima se dokazuje ispunjenost uslova, vodi računa o troškovima pribavljanja tih dokaza, odnosno da troškovi pribavljanja dokaza ne budu nesrazmerni procenjenoj vrednosti javne nabavke.

Odredbe ovog člana shodno se primenjuju na fizička lica kao ponuđače i na podnosiocce prijava.

Uprava za javne nabavke bliže uređuje način dokazivanja ispunjenosti uslova.

Registar ponuđača

Član 78

Organizacija nadležna za registraciju privrednih subjekata vodi javni registar ponuđača - preduzetnika i pravnih lica (u daljem tekstu: registar ponuđača) koji ispunjavaju obavezne uslove iz člana 75. stav 1. tač. 1) do 4) ovog zakona.

Registar ponuđača je dostupan na internet stranici.

Svako lice registrovano kod organizacije nadležne za registraciju može podneti zahtev za upis u registar ponuđača, podnošenjem dokumenata kojima dokazuje ispunjenost obaveznih uslova.

Organizacija nadležna za izdavanje dokaza iz člana 77. stav 1. ovog zakona, odnosno organ nadležan za izricanje sankcija i mera koje sprečavaju učešće lica u postupku javne nabavke, dužan je da nakon što utvrdi promene ili izrekne sankciju ili meru licu registrovanom u registru ponuđača, odmah o tome obavesti organizaciju nadležnu za registraciju privrednih subjekata.

Lice upisano u registar ponuđača nije dužno da prilikom podnošenja ponude, odnosno prijave dokazuje ispunjenost obaveznih uslova.

U registru ponuđača registruju se podaci i promene podataka o ponuđaču i to:

- 1) matični/registarski broj;
- 2) poreski identifikacioni broj;
- 3) poslovno ime i adresa sedišta;
- 4) lično ime i JMBG, odnosno broj pasoša i zemlja izdavanja zakonskog zastupnika ponuđača, ako je zakonski zastupnik fizičko lice i poslovno ime i matični broj zakonskog zastupnika ponuđača, ako je zastupnik pravno lice.

U registru ponuđača registruje se i datum registracije ponuđača, odnosno datum promene podataka o ponuđaču koji su predmet registracije.

Ponuđač se briše iz registra ponuđača na osnovu zahteva ponuđača za brisanje ili po službenoj dužnosti ako prestane da ispunjava neki od zakonom propisanih uslova.

Protiv rešenja regulatora koji vodi registar ponuđača može se izjaviti žalba ministru nadležnom za poslove privrede.

Ministar nadležan za poslove privrede propisuje sadržinu registra ponuđača i dokumentaciju koja se podnosi uz prijavu za registraciju ponuđača.

Način dostavljanja dokaza

Član 79

Dokazi o ispunjenosti uslova mogu se dostavljati u neoverenim kopijama, a naručilac može pre donošenja odluke o dodeli ugovora, zahtevati od ponuđača, čija je ponuda na osnovu izveštaja komisije za javnu nabavku ocenjena kao najpovoljnija, da dostavi na uvid original ili overenu kopiju svih ili pojedinih dokaza.

Ako je ponuđač dostavio izjavu iz člana 77. stav 4. ovog zakona, naručilac je pre donošenja odluke o dodeli ugovora dužan da od ponuđača čija je ponuda ocenjena kao najpovoljnija zatraži da dostavi kopiju zahtevanih dokaza o ispunjenosti uslova, a može i da zatraži na uvid original ili overenu kopiju svih ili pojedinih dokaza. Naručilac dokaze može da zatraži i od ostalih ponuđača. Naručilac nije dužan da od ponuđača zatraži dostavljanje svih ili pojedinih dokaza ukoliko za istog ponuđača poseduje odgovarajuće dokaze iz drugih postupaka javnih nabavki kod tog naručioca.

Naručilac nije dužan da postupi na način iz stava 2. ovog člana u slučaju postupka javne nabavke male vrednosti i pregovaračkog postupka iz člana 36. stav 1. tač. 2) i 3) ovog zakona čija je procenjena vrednost manja od iznosa iz člana 39. stav 1. ovog zakona.

Ako ponuđač u ostavljenom, primerenom roku koji ne može biti kraći od pet dana, ne dostavi dokaze iz st. 1. i 2. ovog člana, naručilac će njegovu ponudu odbiti kao neprihvatljivu.

Naručilac je dužan da navede u konkursnoj dokumentaciji da ponuđač nije dužan da dostavlja dokaze koji su javno dostupni na internet stranicama nadležnih organa i da navede koji su to dokazi.

Naručilac ne može odbiti kao neprihvatljivu, ponudu zato što ne sadrži dokaz određen ovim zakonom ili konkursnom dokumentacijom, ako je ponuđač, naveo u ponudi internet stranicu na kojoj su traženi podaci javno dostupni.

Ukoliko je dokaz o ispunjenosti uslova elektronski dokument, ponuđač dostavlja kopiju elektronskog dokumenta u pisanom obliku, u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronski dokument, osim ukoliko podnosi elektronsku ponudu kada se dokaz dostavlja u izvornom elektronskom obliku.

Ako ponuđač ima sedište u drugoj državi, naručilac može da proveri da li su dokumenti kojima ponuđač dokazuje ispunjenost traženih uslova izdati od strane nadležnih organa te države.

Ako ponuđač nije mogao da pribavi tražena dokumenta u roku za podnošenje ponude, zbog toga što ona do trenutka podnošenja ponude nisu mogla biti izdata po propisima države u kojoj ponuđač ima sedište i ukoliko uz ponudu priloži odgovarajući dokaz za to, naručilac će dozvoliti ponuđaču da naknadno dostavi tražena dokumenta u primerenom roku.

Ako se u državi u kojoj ponuđač ima sedište ne izdaju dokazi iz člana 77. ovog zakona, ponuđač može, umesto dokaza, priložiti svoju pisanu izjavu, datu pod krivičnom i materijalnom odgovornošću overenu pred sudskim ili upravnim organom, javnim beležnikom ili drugim nadležnim organom te države.

12. Ponuda sa podizvođačem i zajednička ponuda

Ponuda sa podizvođačem

Član 80

Naručilac je dužan da u konkursnoj dokumentaciji zahteva od ponuđača da u ponudi navede da li će izvršenje javne nabavke delimično poveriti podizvođaču i da navede u svojoj ponudi, procenat ukupne vrednosti nabavke koji će poveriti podizvođaču, a koji ne može biti veći od 50 % kao i deo predmeta nabavke koji će izvršiti preko podizvođača.

Ako naručilac sprovodi postupak javne nabavke u cilju zaključenja okvirnog sporazuma ili pojedinačnu javnu nabavku čija je procenjena vrednost veća od iznosa iz člana 59. ovog zakona, može zahtevati od ponuđača da određeni deo javne nabavke, po vrednosti ili predmetu, izvrši preko podizvođača koji je preduzetnik ili malo pravno lice u smislu propisa kojima se uređuje računovodstvo i revizija.

Ako ponuđač u ponudi navede da će delimično izvršenje nabavke poveriti podizvođaču, dužan je da navede naziv podizvođača, a ukoliko ugovor između naručioca i ponuđača bude zaključen, taj podizvođač će biti naveden u ugovoru.

Ponuđač je dužan da naručiocu, na njegov zahtev, omogući pristup kod podizvođača radi utvrđivanja ispunjenosti uslova.

Ponuđač je dužan da za podizvođače dostavi dokaze o ispunjenosti obaveznih uslova iz člana 75. stav 1. tač 1) do 4) ovog zakona, a dokaz o ispunjenosti uslova iz člana 75. stav 1. tačka 5) ovog zakona za deo nabavke koji će izvršiti preko podizvođača.

Ako je za izvršenje dela javne nabavke čija vrednost ne prelazi 10% ukupne vrednosti javne nabavke potrebno ispuniti obavezan uslov iz člana 75. stav 1. tačka 5) ovog zakona ponuđač može dokazati ispunjenost tog uslova preko podizvođača kojem je poverio izvršenje tog dela nabavke.

Pored obaveznih uslova, naručilac konkursnom dokumentacijom određuje koje još uslove podizvođač mora da ispuni i na koji način to dokazuje, pri čemu ti uslovi ne mogu biti takvi da ograniče podnošenje ponude sa podizvođačem.

Ponuđač, odnosno dobavljač u potpunosti odgovara naručiocu za izvršenje obaveza iz postupka javne nabavke, odnosno za izvršenje ugovornih obaveza, bez obzira na broj podizvođača.

Naručilac može na zahtev podizvođača i gde priroda predmeta nabavke to dozvoljava preneti dospelu potraživanja direktno podizvođaču, za deo nabavke koja se izvršava preko tog podizvođača.

U slučaju iz stava 9. ovog člana naručilac je dužan da omogući dobavljaču da prigovori ako potraživanje nije dospel.

Pravila postupanja u vezi sa st. 9 i 10. ovog člana naručilac određuje u konkursnoj dokumentaciji i ne utiču na odgovornost dobavljača.

Dobavljač ne može angažovati kao podizvođača lice koje nije naveo u ponudi, u suprotnom naručilac će realizovati sredstvo obezbeđenja i raskinuti ugovor, osim ako bi raskidom ugovora naručilac pretrpeo znatnu štetu.

U slučaju iz stava 12. ovog člana naručilac je dužan da obavesti organizaciju nadležnu za zaštitu konkurencije.

Dobavljač može angažovati kao podizvođača lice koje nije naveo u ponudi, ako je na strani podizvođača nakon podnošenja ponude nastala trajnija nesposobnost plaćanja, ako to lice ispunjava sve uslove određene za podizvođača i ukoliko dobije prethodnu saglasnost naručioca.

Odredbe ovog člana shodno se primenjuju na podnosiocima prijave u restriktivnom postupku, kvalifikacionom postupku i konkurentnom dijalogu.

Zajednička ponuda

Član 81

Ponudu može podneti grupa ponuđača.

Svaki ponuđač iz grupe ponuđača mora da ispuni obavezne uslove iz člana 75. stav 1. tač. 1) do 4) ovog zakona, a dodatne uslove ispunjavaju zajedno, osim ako naručilac iz opravdanih razloga ne odredi drugačije.

Uslov iz člana 75. stav 1. tačka 5) ovog zakona dužan je da ispuni ponuđač iz grupe ponuđača kojem je povereno izvršenje dela nabavke za koji je neophodna ispunjenost tog uslova.

Sastavni deo zajedničke ponude je sporazum kojim se ponuđači iz grupe međusobno i prema naručiocu obavezuju na izvršenje javne nabavke, a koji sadrži:

1) podatke o članu grupe koji će biti nosilac posla, odnosno koji će podneti ponudu i koji će zastupati grupu ponuđača pred naručiocem i

2) opis poslova svakog od ponuđača iz grupe ponuđača u izvršenju ugovora.

Sporazumom iz stava 4. ovog člana uređuju se i druga pitanja koja naručilac odredi konkursnom dokumentacijom.

Naručilac ne može od grupe ponuđača da zahteva da se povezuju u određeni pravni oblik kako bi mogli da podnesu zajedničku ponudu.

Ponuđači koji podnesu zajedničku ponudu odgovaraju neograničeno solidarno prema naručiocu.

Zadruga može podneti ponudu samostalno, u svoje ime, a za račun zadrugara ili zajedničku ponudu u ime zadrugara.

Ako zadruga podnosi ponudu u svoje ime za obaveze iz postupka javne nabavke i ugovora o javnoj nabavci odgovara zadruga i zadrugari u skladu sa zakonom.

Ako zadruga podnosi zajedničku ponudu u ime zadrugara za obaveze iz postupka javne nabavke i ugovora o javnoj nabavci neograničeno solidarno odgovaraju zadrugari.

Naručilac može da traži od članova grupe ponuđača da u ponudama navedu imena i odgovarajuće profesionalne kvalifikacije lica koja će biti odgovorna za izvršenje ugovora.

Odredbe ovog člana shodno se primenjuju na podnosiocima prijave u restriktivnom postupku, kvalifikacionom postupku i konkurentnom dijalogu.

13. Negativne reference

Član 82

Naručilac može odbiti ponudu ukoliko poseduje dokaz da je ponuđač u prethodne tri godine pre objavljivanja poziva za podnošenje ponuda u postupku javne nabavke:

1) postupao suprotno zabrani iz čl. 23. i 25. ovog zakona;

2) učinio povredu konkurencije;

3) dostavio neistinite podatke u ponudi ili bez opravdanih razloga odbio da zaključi ugovor o javnoj nabavci, nakon što mu je ugovor dodeljen;

4) odbio da dostavi dokaze i sredstva obezbeđenja na šta se u ponudi obavezao.

Naručilac može odbiti ponudu ukoliko poseduje dokaz koji potvrđuje da ponuđač nije ispunjavao svoje obaveze po ranije zaključenim ugovorima o javnim nabavkama koji su se odnosili na isti predmet nabavke, za period od prethodne tri godine pre objavljivanja poziva za podnošenje ponuda.

Dokaz iz st. 1. i 2. ovog člana može biti:

1) pravosnažna sudska odluka ili konačna odluka drugog nadležnog organa;

2) isprava o realizovanom sredstvu obezbeđenja ispunjenja obaveza u postupku javne nabavke ili ispunjenja ugovornih obaveza;

3) isprava o naplaćenju ugovorne kazni;

4) reklamacije potrošača, odnosno korisnika, ako nisu otklonjene u ugovorenom roku;

5) izveštaj nadzornog organa o izvedenim radovima koji nisu u skladu sa projektom, odnosno ugovorom;

6) izjava o raskidu ugovora zbog neispunjenja bitnih elemenata ugovora data na način i pod uslovima predviđenim zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi;

7) dokaz o angažovanju na izvršenju ugovora o javnoj nabavci lica koja nisu označena u ponudi kao podizvođači, odnosno članovi grupe ponuđača;

8) drugi odgovarajući dokaz primeren predmetu javne nabavke, koji se odnosi na ispunjenje obaveza u ranijim postupcima javne nabavke ili po ranije zaključenim ugovorima o javnim nabavkama.

Naručilac može odbiti ponudu ako poseduje dokaz iz stava 3. tačka 1) ovog člana, koji se odnosi na postupak koji je sproveo ili ugovor koji je zaključio i drugi naručilac ako je predmet javne nabavke istovrstan.

Član 83

(Brisano)

14. Kriterijumi za dodelu ugovora

Određivanje kriterijuma

Član 84

Naručilac je dužan da odredi isti kriterijum i elemente kriterijuma za dodelu ugovora u pozivu za podnošenje ponuda i u konkursnoj dokumentaciji.

Elementi kriterijuma na osnovu kojih naručilac dodeljuje ugovor moraju biti opisani i vrednovani, ne smeju biti diskriminatorски i moraju stajati u logičkoj vezi sa predmetom javne nabavke.

Naručilac u konkursnoj dokumentaciji navodi, opisuje i vrednuje kriterijum i sve elemente kriterijuma koje namerava da primeni, a posebno navodi metodologiju za dodelu pondera za svaki element kriterijuma koja će omogućiti naknadnu objektivnu proveru ocenjivanja ponuda.

Naručilac će u konkursnoj dokumentaciji odrediti elemente kriterijuma, odnosno način na osnovu kojih će dodeliti ugovor u situaciji kada postoje dve ili više ponuda sa jednakim brojem pondera ili istom ponuđenom cenom.

Pri ocenjivanju ponuda naručilac je dužan da primenjuje samo onaj kriterijum i elemente kriterijuma koji su sadržani u konkursnoj dokumentaciji i to na način kako su opisani i vrednovani.

Vrste kriterijuma

Član 85

Kriterijumi za ocenjivanje ponude su:

- 1) ekonomski najpovoljnija ponuda ili
- 2) najniža ponuđena cena.

Kriterijum ekonomski najpovoljnije ponude zasniva se na različitim elementima kriterijuma u zavisnosti od predmeta javne nabavke, kao što su:

- 1) ponuđena cena;
- 2) popust na cene iz cenovnika naručioca;
- 3) rok isporuke ili izvršenja usluge ili radova u okviru minimalno prihvatljivog roka koji ne ugrožava kvalitet kao i maksimalno prihvatljivog roka;
- 4) tekući troškovi;
- 5) troškovna ekonomičnost;
- 6) kvalitet;
- 7) tehničke i tehnološke prednosti;
- 8) ekološke prednosti i zaštita životne sredine;
- 9) energetska efikasnost;
- 10) post-prodajno servisiranje i tehnička pomoć;
- 11) garantni period i vrsta garancija;
- 12) obaveze u pogledu rezervnih delova;
- 13) post-garancijsko održavanje;
- 14) broj i kvalitet angažovanih kadrova;
- 15) funkcionalne karakteristike;
- 16) socijalni kriterijumi;
- 17) troškovi životnog ciklusa i dr.

Elementi kriterijuma ekonomski najpovoljnije ponude mogu se podeliti na potkriterijume.

Uslovi za učešće iz čl. 75. i 76. ovog zakona ne mogu biti određeni kao elementi kriterijuma.

Svakom elementu kriterijuma, odnosno potkriterijumu, naručilac u konkursnoj dokumentaciji određuje relativni značaj (ponder), tako da zbir pondera iznosi 100.

Izbor između dostavljenih ponuda primenom kriterijuma ekonomski najpovoljnije ponude naručilac sprovodi tako što ih rangira na osnovu pondera određenih za elemente kriterijuma.

Prednost za domaće ponuđače i dobra

Član 86

U slučaju primene kriterijuma ekonomski najpovoljnije ponude, a u situaciji kada postoje ponude domaćeg i stranog ponuđača koji pružaju usluge ili izvode radove, naručilac mora izabrati ponudu najpovoljnijeg domaćeg ponuđača pod uslovom da razlika u konačnom zbiru pondera između najpovoljnije ponude stranog ponuđača i najpovoljnije ponude domaćeg ponuđača nije veća od 5 u korist ponude stranog ponuđača.

U slučaju primene kriterijuma ekonomski najpovoljnije ponude, a u situaciji kada postoje ponude ponuđača koji nude dobra domaćeg porekla i ponude ponuđača koji nude dobra stranog porekla, naručilac mora kao najpovoljniju ponudu izabrati ponudu ponuđača koji nudi dobra domaćeg porekla pod uslovom da razlika u konačnom zbiru pondera između najpovoljnije ponude ponuđača koji nudi dobra stranog porekla i najpovoljnije ponude ponuđača koji nudi dobra domaćeg porekla nije veća od 5 u korist ponude ponuđača koji nudi dobra stranog porekla.

U slučaju primene kriterijuma najniže ponuđene cene, a u situaciji kada postoje ponude domaćeg i stranog ponuđača koji pružaju usluge ili izvode radove, naručilac mora izabrati ponudu domaćeg ponuđača pod uslovom da njegova ponuđena cena nije veća od 5 % u odnosu na najnižu ponuđenu cenu stranog ponuđača.

U slučaju primene kriterijuma najniže ponuđene cene, a u situaciji kada postoje ponude ponuđača koji nude dobra domaćeg porekla i ponude ponuđača koji nude dobra stranog porekla, naručilac mora izabrati ponudu ponuđača koji nudi dobra domaćeg porekla pod uslovom da njegova ponuđena cena nije preko 5% veća u odnosu na najnižu ponuđenu cenu ponuđača koji nudi dobra stranog porekla.

U ponuđenu cenu stranog ponuđača uračunavaju se i carinske dažbine.

Domaći ponuđač je pravno lice rezident u smislu zakona kojim se uređuje porez na dobit pravnih lica, odnosno fizičko lice rezident u smislu zakona kojim se uređuje porez na dohodak građana.

Ako je podneta zajednička ponuda, grupa ponuđača se smatra domaćim ponuđačem ako je svaki član grupe ponuđača lice iz stava 6. ovog člana.

Ako je podneta ponuda sa podizvođačem, ponuđač se smatra domaćim ponuđačem, ako je ponuđač i njegov podizvođač lice iz stava 6. ovog člana.

Kada ponuđač dostavi dokaz da nudi dobra domaćeg porekla, naručilac će, pre rangiranja ponuda, pozvati sve ostale ponuđače čije su ponude ocenjene kao prihvatljive da se izjasne da li nude dobra domaćeg porekla i da dostave dokaz.

Prednost data u st. 1. do 4. ovog člana u postupcima javnih nabavki u kojima učestvuju ponuđači iz država potpisnica Sporazuma o slobodnoj trgovini u centralnoj Evropi (CEFTA 2006) primenjivaće se shodno odredbama tog sporazuma.

Prednost data u st. 1. do 4. ovog člana u postupcima javnih nabavki u kojima učestvuju ponuđači iz država potpisnica Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije, sa druge strane, primenjivaće se shodno odredbama tog sporazuma.

Ministarstvo nadležno za poslove privrede bliže uređuje način dokazivanja ispunjenosti uslova iz st. 2. i 4. ovog člana.

Način primene prednosti izražene u ceni, u postupcima u kojima je kriterijum ekonomski najpovoljnija ponuda bliže uređuje Vlada.

15. Ponuda u postupku javne nabavke

Način podnošenja ponude

Član 87

Ponuđač ponudu podnosi neposredno, putem pošte ili elektronskim sredstvima.

Ponuđač podnosi ponudu u zatvorenoj kovrti ili kutiji, zatvorenu na način da se prilikom otvaranja ponuda može sa sigurnošću utvrditi da se prvi put otvara.

Ponuđač može da podnese samo jednu ponudu.

Ponuđač koji je samostalno podneo ponudu ne može istovremeno da učestvuje u zajedničkoj ponudi ili kao podizvođač, niti isto lice može učestvovati u više zajedničkih ponuda.

Naručilac je dužan da odbije sve ponude koje su podnete suprotno zabrani iz stava 4. ovog člana.

U roku za podnošenje ponude ponuđač može da izmeni, dopuni ili opozove svoju ponudu, na način koji je određen u konkursnoj dokumentaciji.

Troškovi pripremanja ponude

Član 88

Ponuđač može da u okviru ponude dostavi ukupan iznos i strukturu troškova pripremanja ponude.

Troškove pripreme i podnošenja ponude snosi isključivo ponuđač i ne može tražiti od naručioca naknadu troškova.

Ako je postupak javne nabavke obustavljen iz razloga koji su na strani naručioca, naručilac je dužan da ponuđaču nadoknadi troškove izrade uzorka ili modela, ako su izrađeni u skladu sa tehničkim specifikacijama naručioca i troškove pribavljanja sredstva obezbeđenja, pod uslovom da je ponuđač tražio naknadu tih troškova u svojoj ponudi.

Podnošenje elektronske ponude

Član 89

Elektronska ponuda jeste ponuda ili deo ponude koju ponuđač dostavlja naručiocu u elektronskom obliku i koja ispunjava sve uslove u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronski potpis, elektronski dokument i elektronsko poslovanje. Elektronska ponuda mora da ima vremensku oznaku.

Ukoliko se samo deo ponude dostavlja u elektronskom obliku mora sa ostalim delovima ponude istog ponuđača činiti nedvosmisleni celinu.

Ponuđač ponudu može podneti u elektronskom obliku ukoliko naručilac u konkursnoj dokumentaciji odredi takvu mogućnost.

Informacioni sistem naručioca mora da obezbedi tehnološki nezavisan prijem ponuda i mora biti besplatno dostupan svim zainteresovanim licima.

Sredstva (uređaji) za prijem elektronskih ponuda moraju, uz pomoć tehničkih sredstava i odgovarajućih postupaka, osiguravati da:

- 1) su elektronske ponude potpisane u skladu sa propisima kojima se uređuje način njihove zaštite;
- 2) elektronski potpis bude overen kvalifikacionom potvrdom;
- 3) elektronska ponuda ima vremensku oznaku, odnosno da se tačno može odrediti datum, sat i minut prijema ponuda;
- 4) pre unapred određenog trenutka otvaranja ponuda niko nema pristup podacima iz ponuda;
- 5) se, ukoliko je prekršena zabrana pristupa podacima iz ponuda, to može lako otkriti;
- 6) samo osobe ovlašćene od strane naručioca mogu odrediti i promeniti datum i sat otvaranja ponuda;
- 7) samo ovlašćenim osobama bude omogućen pristup podacima iz ponuda, i to samo njihovim istovremenim delovanjem ako ih je više.

Informacioni sistem naručioca mora omogućiti arhiviranje elektronskih ponuda u skladu sa propisima kojima se uređuje elektronsko poslovanje i propisima kojima se uređuje oblast dokumentarne građe i arhiva.

Na podnošenje elektronskih prijava shodno se primenjuju odredbe ovog člana.

Važenje ponude

Član 90

Rok važenja ponude određuje naručilac i taj rok se obavezno navodi u ponudi, ali ne može biti kraći od 30 dana od dana otvaranja ponuda.

U slučaju isteka roka važenja ponude, naručilac je dužan da u pisanom obliku zatraži od ponuđača produženje roka važenja ponude.

Ponuđač koji prihvati zahtev za produženje roka važenja ponude ne može menjati ponudu.

Ponuda sa varijantama

Član 91

Ako je kriterijum za izbor ekonomski najpovoljnija ponuda, naručilac može dozvoliti podnošenje ponude sa varijantama.

Naručilac posebno navodi u pozivu za podnošenje ponude i konkursnoj dokumentaciji da li je dozvoljeno podnošenje ponude sa varijantama, u suprotnom pretpostavlja se da podnošenje ponude sa varijantama nije dozvoljeno.

Ako je dozvoljeno podnošenje ponude sa varijantama naručilac će odrediti u konkursnoj dokumentaciji, koje uslove sve varijante moraju da ispune da bi bile prihvatljive.

Ako je podnošenje ponude sa varijantama dozvoljeno, naručilac ne može odbiti varijantu ponude, samo zato što bi njenim prihvatanjem ugovor o javnoj nabavci dobara, postao ugovor o javnoj nabavci usluga i obrnuto.

Neuobičajeno niska cena

Član 92

Naručilac može da odbije ponudu zbog neuobičajeno niske cene.

Neuobičajeno niska cena u smislu ovog zakona je ponuđena cena koja značajno odstupa u odnosu na tržišno uporedivu cenu i izaziva sumnju u mogućnost izvršenja javne nabavke u skladu sa ponuđenim uslovima.

Ako naručilac oceni da ponuda sadrži neuobičajeno nisku cenu, dužan je da od ponuđača zahteva detaljno obrazloženje svih njenih sastavnih delova koje smatra merodavnim, a naročito navode u pogledu ekonomike načina gradnje, proizvodnje ili izabranih tehničkih rešenja, u pogledu izuzetno povoljnih uslova koji ponuđaču stoje na raspolaganju za izvršenje ugovora ili u pogledu originalnosti proizvoda, usluga ili radova koje ponuđač nudi.

Naručilac je dužan da ponuđaču u slučaju iz stava 3. ovog člana odredi primeren rok za odgovor.

Naručilac je dužan da po dobijanju obrazloženja proveri merodavne sastavne elemente ponude iz stava 3. ovog člana.

Naručilac naročito proverava ispunjenje obaveza koje proizlaze iz važećih propisa o zaštiti na radu, zapošljavanju i uslovima rada, zaštiti životne sredine i zaštiti prava intelektualne svojine od strane ponuđača ili kandidata i može od ponuđača zahtevati dostavljanje odgovarajućih dokaza.

Dodatna objašnjenja, kontrola i dopuštene ispravke

Član 93

Naručilac može da zahteva od ponuđača dodatna objašnjenja koja će mu pomoći pri pregledu, vrednovanju i upoređivanju ponuda, a može da vrši i kontrolu (uvid) kod ponuđača odnosno njegovog podizvođača.

Naručilac može od izabranog ponuđača u postupku konkurentnog dijaloga da zahteva da potvrdi obaveze prihvaćene u ponudi.

Naručilac ne može da zahteva, dozvoli ili ponudi promenu elemenata ponude koji su od značaja za primenu kriterijuma za dodelu ugovora, odnosno promenu kojom bi se ponuda koja je neodgovarajuća ili neprihvatljiva učinila odgovarajućom, odnosno prihvatljivom, osim ako drugačije ne proizlazi iz prirode postupka javne nabavke.

Naručilac može, uz saglasnost ponuđača, da izvrši ispravke računskih grešaka uočenih prilikom razmatranja ponude po okončanom postupku otvaranja ponuda.

U slučaju razlike između jedinične i ukupne cene, merodavna je jedinična cena.

Ako se ponuđač ne saglasi sa ispravkom računskih grešaka, naručilac će njegovu ponudu odbiti kao neprihvatljivu.

16. Rokovi u postupku javne nabavke

Određivanje roka za podnošenje ponuda

Član 94

Rok za podnošenje ponuda mora biti primeren vremenu potrebnom za pripremu prihvatljive ponude.

Određivanjem roka iz stava 1. ovog člana smatra se određivanje datuma i sata do kojeg se ponude mogu podnositi.

Rok za podnošenje ponuda u otvorenom postupku i prijava u restriktivnom, kvalifikacionom postupku i konkurentnom dijalogu

Član 95

Rok za podnošenje ponuda u otvorenom postupku, odnosno prijava u restriktivnom i kvalifikacionom postupku i konkurentnom dijalogu ne može biti kraći od:

1) 35 dana od dana objavljivanja poziva za podnošenje ponuda ako je procenjena vrednost javne nabavke veća od iznosa iz člana 57. ovog zakona;

2) 30 dana od dana objavljivanja poziva za podnošenje ponuda ako procenjena vrednost javne nabavke nije veća od iznosa iz člana 57. ovog zakona.

Rok za podnošenje ponuda u otvorenom postupku, odnosno prijava u restriktivnom i kvalifikacionom postupku i konkurentnom dijalogu ne može biti kraći od:

1) 20 dana od dana kada je objavljen poziv za podnošenje ponuda ako je procenjena vrednost javne nabavke veća od iznosa iz člana 57. ovog zakona i ako je naručilac objavio prethodno obaveštenje u roku od najmanje 35 dana, a najviše 12 meseci pre objavljivanja poziva;

2) 15 dana od dana kada je objavljen poziv za podnošenje ponuda ako procenjena vrednost javne nabavke nije veća od iznosa iz člana 57. ovog zakona i ako je naručilac objavio prethodno obaveštenje u roku od najmanje 35 dana, a najviše 12 meseci pre objavljivanja poziva.

Rok za podnošenje ponuda u restriktivnom postupku i kvalifikacionom

Član 96

Rok za podnošenje ponuda u restriktivnom postupku ne može biti kraći od 20 dana od dana kada je naručilac poslao poziv kandidatima.

Rok za podnošenje ponuda u kvalifikacionom postupku ne može biti kraći od osam dana od dana kada je naručilac poslao poziv kandidatima.

Rok za podnošenje ponuda u pregovaračkom postupku sa objavljivanjem poziva za podnošenje ponuda

Član 97

Rok za podnošenje ponuda u pregovaračkom postupku sa objavljivanjem poziva za podnošenje ponuda ne može biti kraći od 25 dana od dana objavljivanja poziva.

Ukoliko naručilac sprovodi pregovarački postupak iz člana 35. stav 1. tačka 1) ovog zakona i odluči da pozove samo i sve ponuđače koji su učestvovali u otvorenom, restriktivnom ili kvalifikacionom postupku ili konkurentnom dijalogu da dopune svoje ponude, tako da ih učine prihvatljivim, odrediće rok primeren vremenu potrebnom za dopunu ponude.

Rok za podnošenje konačnih ponuda u konkurentnom dijalogu

Član 98

Rok za podnošenje konačnih ponuda u konkurentnom dijalogu ne može biti kraći od 20 dana od dana slanja poziva izabranim kandidatima.

Rok za podnošenje ponuda u postupku javne nabavke male vrednosti

Član 99

Rok za podnošenje ponuda u postupku javne nabavke male vrednosti ne može biti kraći od osam dana od dana objavljivanja poziva za podnošenje ponuda.

Rok za podnošenje početnih ponuda u sistemu dinamične nabavke

Član 100

Rok za podnošenje početnih ponuda tokom trajanja sistema dinamične nabavke je 15 dana od dana objavljivanja poziva za podnošenje ponuda.

Računanje rokova

Član 101

Rok za podnošenje ponuda računa se od dana objavljivanja poziva za podnošenje ponuda na Portalu javnih nabavki, odnosno od dana slanja poziva za podnošenje ponuda.

17. Prijem i otvaranje ponuda

Prijem ponuda

Član 102

Naručilac je dužan da prilikom prijema ponude na koverti, odnosno kutiji u kojoj se ponuda nalazi obeleži vreme prijema i evidentira broj i datum ponude prema redosledu prispeća. Ukoliko je ponuda dostavljena neposredno naručilac predaje ponuđaču potvrdu prijema ponude.

U slučaju podnošenja elektronske ponude naručilac je dužan da obezbedi da informacioni sistem, odmah nakon prijema ponude pošalje potvrdu prijema.

Zabranjeno je davanje informacija o primljenim ponudama, a naručilac je u obavezi da ponude čuva na način da ne dođu u posed neovlašćenih lica.

Otvaranje ponuda

Član 103

Otvaranje ponuda sprovodi se odmah nakon isteka roka za podnošenje ponuda, odnosno istog dana.

Otvaranje ponuda je javno i može prisustvovati svako zainteresovano lice.

U postupku otvaranja ponuda mogu aktivno učestvovati samo ovlašćeni predstavnici ponuđača.

Naručilac će isključiti javnost u postupku otvaranja ponuda ukoliko je to potrebno radi zaštite podataka koji predstavljaju poslovnu tajnu u smislu zakona kojim se uređuje zaštita poslovne tajne ili predstavljaju tajne podatke u smislu zakona kojim se uređuje tajnost podataka.

U slučaju iz stava 4. ovog člana naručilac donosi odluku kojom određuje razloge za isključenje javnosti i da li se isključenje javnosti odnosi i na predstavnike ponuđača.

Zapisnik o otvaranju ponuda

Član 104

Naručilac je dužan da o postupku otvaranja ponuda vodi zapisnik u koji se ovim redosledom unose sledeći podaci:

- 1) datum i vreme početka otvaranja ponuda;
- 2) predmet i procenjena vrednost javne nabavke ukupno i posebno za svaku partiju;
- 3) imena članova komisije za javnu nabavku koji učestvuju u postupku otvaranja ponuda;
- 4) imena predstavnika ponuđača koji prisustvuju otvaranju ponuda;
- 5) imena drugih prisutnih lica;
- 6) broj pod kojim je ponuda zavedena;
- 7) naziv ponuđača, odnosno šifra ponuđača;
- 8) ponuđena cena i eventualni popusti koje nudi ponuđač;
- 9) podaci iz ponude koji su određeni kao elementi kriterijuma i koji se mogu numerički prikazati;
- 10) uočeni nedostaci u ponudama;
- 11) eventualne primedbe predstavnika ponuđača na postupak otvaranja ponuda.

Predstavnik ponuđača koji učestvuje u postupku otvaranja ponuda ima pravo da prilikom otvaranja ponuda izvrši uvid u podatke iz ponude koji se unose u zapisnik o otvaranju ponuda.

Prilikom otvaranja ponuda naručilac ne može da vrši stručnu ocenu ponude.

Ako je podneta neblagovremena ponuda, naručilac će je po okončanju postupka otvaranja vratiti neotvorenu ponuđaču, sa naznakom da je podneta neblagovremeno.

Naručilac je dužan da u toku postupka obezbedi čuvanje poverljivih podataka iz ponude u skladu sa članom 14. ovog zakona.

Zapisnik o otvaranju ponuda potpisuju članovi komisije i predstavnici ponuđača, koji preuzimaju primerak zapisnika.

Naručilac je dužan da ponuđačima koji nisu učestvovali u postupku otvaranja ponuda dostavi zapisnik u roku od tri dana od dana otvaranja.

Odredbe ovog člana shodno se primenjuju i na otvaranje prijave.

18. Dodela ugovora

Izveštaj o stručnoj oceni ponuda

Član 105

Komisija za javnu nabavku dužna je da sastavi pisani izveštaj o stručnoj oceni ponuda.

Izveštaj iz stava 1. ovog člana mora da sadrži naročito sledeće podatke:

- 1) predmet javne nabavke;
- 2) procenjenu vrednost javne nabavke ukupno i posebno za svaku partiju;
- 3) osnovne podatke o ponuđačima;
- 4) ponude koje su odbijene, razloge za njihovo odbijanje i ponuđenu cenu tih ponuda;
- 5) ako je ponuda odbijena zbog neuobičajeno niske cene, detaljno obrazloženje - način na koji je utvrđena ta cena;
- 6) način primene metodologije dodele pondera;
- 7) naziv ponuđača kome se dodeljuje ugovor, a ako je ponuđač naveo da će nabavku izvršiti uz pomoć podizvođača i naziv podizvođača.

Odredbe ovog člana shodno se primenjuju i na izveštaj o stručnoj oceni prijave.

Bitni nedostaci ponude

Član 106

Naručilac će odbiti ponudu ako:

- 1) ponuđač ne dokaže da ispunjava obavezne uslove za učešće;
- 2) ponuđač ne dokaže da ispunjava dodatne uslove;
- 3) ponuđač nije dostavio traženo sredstvo obezbeđenja;
- 4) je ponuđeni rok važenja ponude kraći od propisanog;
- 5) ponuda sadrži druge nedostatke zbog kojih nije moguće utvrditi stvarnu sadržinu ponude ili nije moguće uporediti je sa drugim ponudama.

Uslovi za dodelu ugovora

Član 107

Naručilac je dužan da u postupku javne nabavke, pošto pregleda i oceni ponude, odbije sve neprihvatljive ponude.

Prihvatljive ponude naručilac rangira primenom kriterijuma za dodelu ugovora određenog u pozivu za podnošenje ponude i konkursnoj dokumentaciji.

Nakon sprovedene stručne ocene ponuda, na osnovu izveštaja komisije naručilac donosi odluku o dodeli ugovora, ako je pribavio najmanje jednu prihvatljivu ponudu.

Naručilac može dodeliti ugovor ponuđaču čija ponuda sadrži ponuđenu cenu veću od procenjene vrednosti javne nabavke ako nije veća od uporedive tržišne cene i ako su ponuđene cene u svim odgovarajućim ponudama veće od procenjene vrednosti javne nabavke.

U slučaju iz stava 4. ovog člana naručilac je dužan da nakon donošenja odluke dostavi obrazložen izveštaj Upravi za javne nabavke i Državnoj revizorskoj instituciji.

Naručilac donosi odluku o priznavanju kvalifikacije, odnosno o zaključenju okvirnog sporazuma pod uslovima određenim ovim zakonom.

Odluka o dodeli ugovora

Član 108

Na osnovu izveštaja o stručnoj oceni ponuda, naručilac donosi odluku o dodeli ugovora, u roku određenom u pozivu za podnošenje ponuda.

Rok iz stava 1. ovog člana ne može biti duži od 25 dana od dana otvaranja ponuda, osim u naročito opravdanim slučajevima, kao što je obimnost ili složenost ponuda, odnosno složenost metodologije dodele pondera, kada rok može biti 40 dana od dana otvaranja ponuda.

U postupku javne nabavke male vrednosti rok iz stava 1. ovog člana ne može biti duži od deset dana.

Odluka o dodeli ugovora mora biti obrazložena i mora da sadrži naročito podatke iz izveštaja o stručnoj oceni ponuda i uputstvo o pravnom sredstvu.

Naručilac je dužan da odluku o dodeli ugovora objavi na Portalu javnih nabavki i na svojoj internet stranici u roku od tri dana od dana donošenja.

Ako pojedini podaci iz odluke predstavljaju poslovnu tajnu u smislu zakona kojim se uređuje zaštita poslovne tajne ili predstavljaju tajne podatke u smislu zakona kojim se uređuje tajnost podataka, ti podaci iz odluke se neće objaviti.

U slučaju iz stava 6. ovog člana odluka se u izvornom obliku dostavlja Upravi za javne nabavke i Državnoj revizorskoj instituciji.

Odredbe ovog člana shodno se primenjuju na odluku o zaključenju okvirnog sporazuma, odluku o priznavanju kvalifikacije i odluku o obustavi postupka.

Odluka o obustavi postupka javne nabavke

Član 109

Naručilac donosi odluku o obustavi postupka javne nabavke na osnovu izveštaja o stručnoj oceni ponuda, ukoliko nisu ispunjeni uslovi za dodelu ugovora ili odluke o zaključenju okvirnog sporazuma, odnosno ukoliko nisu ispunjeni uslovi za donošenje odluke o priznavanju kvalifikacije.

Naručilac može da obustavi postupak javne nabavke iz objektivnih i dokazivih razloga, koji se nisu mogli predvideti u vreme pokretanja postupka i koji onemogućavaju da se započeti postupak okonča ili usled kojih je prestala potreba naručioca za predmetnom nabavkom zbog čega se neće ponavljati u toku iste budžetske godine, odnosno u narednih šest meseci.

Naručilac je dužan da svoju odluku o obustavi postupka javne nabavke pismeno obrazloži, posebno navodeći razloge obustave postupka i uputstvo o pravnom sredstvu i da je objavi na Portalu javnih nabavki i na svojoj internet stranici u roku od tri dana od dana donošenja odluke.

Naručilac je dužan da u roku od pet dana od dana konačnosti odluke o obustavi postupka javne nabavke, objavi obaveštenje o obustavi postupka javne nabavke koje sadrži podatke iz Priloga 3K.

Naručilac je dužan da u odluci o obustavi postupka javne nabavke odluči o troškovima pripremanja ponude iz člana 88. stav 3. ovog zakona.

Konačna odluka o obustavi postupka predstavlja izvršni naslov za troškove pripremanja ponude iz člana 88. stav 3. ovog zakona.

Ako pojedini podaci iz odluke predstavljaju poslovnu tajnu u smislu zakona kojim se uređuje zaštita poslovne tajne ili predstavljaju tajne podatke u smislu zakona kojim se uređuje tajnost podataka, ti podaci iz odluke se neće objaviti.

U slučaju iz stava 7. ovog člana odluka se u izvornom obliku dostavlja Upravi za javne nabavke i Državnoj revizorskoj instituciji.

Uvid u dokumentaciju

Član 110

Ponuđač, kandidat, odnosno podnosilac prijave ima pravo da izvrši uvid u dokumentaciju o sprovedenom postupku javne nabavke posle donošenja odluke o priznavanju kvalifikacije, odluke o zaključenju okvirnog sporazuma ili odluke o dodeli ugovora, odnosno odluke o obustavi postupka o čemu može podneti pismeni zahtev naručiocu.

Naručilac je dužan da licu iz stava 1. ovog člana, omogući uvid u dokumentaciju i kopiranje dokumentacije iz postupka o trošku podnosioca zahteva, u roku od dva dana od dana prijema pisanog zahteva, uz obavezu da zaštiti podatke u skladu sa članom 14. ovog zakona.

Izveštavanje ponuđača

Član 111

U roku od pet dana od dana donošenja odluke naručilac može sa svakim ponuđačem odvojeno održati sastanak, na kojem će članovi komisije za javnu nabavku objasniti način sprovođenja postupka, definisanja uslova za učešće, način određivanja specifikacije predmeta javne nabavke, način određivanja elemenata kriterijuma i metodologije za dodelu pondera, razloge za odbijanje ponuda, rangiranje ponuda i sl.

Ako je u postupku javne nabavke čija je procenjena vrednost veća od iznosa iz člana 57. ovog zakona, većina ponuda odbijena, naručilac je dužan da organizuje izveštavanje ponuđača. Neće se smatrati da je većina ponuda odbijena ako su podnete dve ponude, od kojih je jedna odbijena.

Tokom izveštavanja, ponuđači mogu postavljati pitanja i davati svoje predloge kako da se postupak unapredi.

O izveštavanju ponuđača i razgovoru sa ponuđačima sačinjava se zapisnik.

Tokom izveštavanja ponuđača naručilac je u obavezi da zaštiti podatke u skladu sa članom 14. ovog zakona.

19. Ugovor o javnoj nabavci

Uslovi za zaključenje ugovora o javnoj nabavci

Član 112

Naručilac može zaključiti ugovor o javnoj nabavci, odnosno okvirni sporazum, nakon donošenja odluke o dodeli ugovora, odnosno odluke o zaključenju okvirnog sporazuma i ako u roku predviđenom ovim zakonom nije podnet zahtev za zaštitu prava ili je zahtev za zaštitu prava odbačen ili odbijen.

Naručilac može i pre isteka roka za podnošenje zahteva za zaštitu prava zaključiti ugovor o javnoj nabavci:

- 1) na osnovu okvirnog sporazuma;
- 2) u slučaju primene pregovaračkog postupka iz člana 36. stav 1. tačka 3) ovog zakona;
- 3) u slučaju primene sistema dinamične nabavke;
- 4) u slučaju postupka javne nabavke male vrednosti iz člana 39. stav 6. ovog zakona;
- 5) ako je podneta samo jedna ponuda, osim u pregovaračkom postupku bez objavljivanja poziva za podnošenje ponuda.

Rok za zaključenje ugovora

Član 113

Naručilac je dužan da ugovor o javnoj nabavci dostavi ponuđaču kojem je ugovor dodeljen u roku od osam dana od dana protoka roka za podnošenje zahteva za zaštitu prava.

Ako naručilac ne dostavi potpisan ugovor ponuđaču u roku iz stava 1. ovog člana, ponuđač nije dužan da potpiše ugovor što se neće smatrati odustajanjem od ponude i ne može zbog toga snositi bilo kakve posledice, osim ako je podnet blagovremen zahtev za zaštitu prava.

Ako ponuđač kojem je dodeljen ugovor odbije da zaključi ugovor o javnoj nabavci, naručilac može da zaključi ugovor sa prvim sledećim najpovoljnijim ponuđačem.

Ako je u slučaju iz stava 3. ovog člana zbog metodologije dodele pondera potrebno utvrditi prvog sledećeg najpovoljnijeg ponuđača, naručilac će ponovo izvršiti stručnu ocenu ponuda i doneti odluku o dodeli ugovora.

Elektronska forma ugovora

Član 114

Ugovor o javnoj nabavci može se zaključiti u elektronskom obliku u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronski dokument i elektronski potpis.

Izmene tokom trajanja ugovora

Član 115

Naručilac može nakon zaključenja ugovora o javnoj nabavci bez sprovođenja postupka javne nabavke povećati obim predmeta nabavke, s tim da se vrednost ugovora može povećati maksimalno do 5% od ukupne vrednosti prvobitno zaključenog ugovora, pri čemu ukupna vrednost povećanja ugovora ne može da bude veća od vrednosti iz člana 39. stav 1. ovog zakona, odnosno člana 124a za naručioce iz oblasti vodoprivrede, energetike, saobraćaja i poštanskih usluga, pod uslovom da je ta mogućnost jasno i precizno navedena u konkursnoj dokumentaciji i ugovoru o javnoj nabavci.

Nakon zaključenja ugovora o javnoj nabavci naručilac može da dozvoli promenu cene i drugih bitnih elemenata ugovora iz objektivnih razloga koji moraju biti jasno i precizno određeni u konkursnoj dokumentaciji, ugovoru o javnoj nabavci, odnosno predviđeni posebnim propisima. Promenom cene ne smatra se usklađivanje cene sa unapred jasno definisanim parametrima u ugovoru i konkursnoj dokumentaciji.

Limiti iz stava 1. ovog člana ne odnose se na viškove radova ukoliko su isti ugovoreni.

Izmenom ugovora o javnoj nabavci iz st. 1. i 2. ovog člana ne može se menjati predmet nabavke.

U slučaju iz st. 1. i 2. ovog člana naručilac je dužan da donese odluku o izmeni ugovora koja sadrži podatke u skladu sa Prilogom 3L i da u roku od tri dana od dana donošenja istu objavi na Portalu javnih nabavki i izveštaj dostavi Upravi za javne nabavke i Državnoj revizorskoj instituciji.

Obaveštenje o zaključenom ugovoru

Član 116

Naručilac je dužan da objavi obaveštenje o zaključenom ugovoru o javnoj nabavci ili okvirnom sporazumu u roku od pet dana od dana zaključenja ugovora, odnosno okvirnog sporazuma.

Naručilac može kvartalno, u roku od 15 dana po isteku kvartala, objavljivati obaveštenja o ugovorima zaključenim na osnovu okvirnog sporazuma i u sistemu dinamične nabavke.

IV JAVNE NABAVKE U OBLASTI VODOPRIVREDE, ENERGETIKE, SAOBRAĆAJA I POŠTANSKIH USLUGA

Naručilac

Član 117

Naručilac u oblasti vodoprivrede, energetike, saobraćaja i poštanskih usluga je:

1) naručilac iz člana 2. ovog zakona koji obavlja delatnost u oblasti vodoprivrede, energetike, saobraćaja i poštanskih usluga, kada sprovodi nabavku za potrebe obavljanja tih delatnosti;

2) lice koje obavlja delatnost u oblasti vodoprivrede, energetike, saobraćaja i poštanskih usluga, na osnovu isključivih ili posebnih prava, kada sprovodi nabavku za potrebe obavljanja tih delatnosti;

3) javno preduzeće koje obavlja delatnost u oblasti vodoprivrede, energetike, saobraćaja i poštanskih usluga, kada sprovodi nabavku za potrebe obavljanja tih delatnosti.

Isključivo ili posebno pravo koje je dodeljeno na osnovu objektivnih kriterijuma, na transparentan način u postupku u kojem je izvršeno javno objavljivanje, primenom propisa o javnim nabavkama, javno privatnom partnerstvu i koncesijama ili drugom postupku u kojem su primenjeni objektivni kriterijumi i obezbeđena transparentnost i javno objavljivanje, ne smatra se isključivim ili posebnim pravom u smislu stava 1. tačka 2) ovog člana.

Javno preduzeće u smislu stava 1. tačka 3) ovog člana, je svako preduzeće nad kojim naručilac može imati, direktno ili indirektno, preovlađujući uticaj na osnovu vlasništva nad njime, finansijskog učešća u njemu ili pravila na osnovu kojih je uređeno. Preovlađujući uticaj od strane naručioca podrazumeva se u bilo kojem od sledećih slučajeva u kojima naručilac, direktno ili indirektno:

- (1) ima većinu upisanog kapitala preduzeća;
- (2) kontroliše većinu glasova koji se odnose na akcije tog preduzeća;
- (3) može imenovati više od polovine članova organa nadzora, rukovođenja ili organa upravljanja tog preduzeća.

Na uslove, način i postupak javne nabavke koji u ovom poglavlju nisu posebno uređeni primenjuju se ostale odredbe ovog zakona.

Delatnosti u oblasti vodoprivrede

Član 118

Delatnosti u oblasti vodoprivrede u smislu ovog zakona su:

- 1) izgradnja ili upravljanje objektima i mrežama u cilju pružanja usluga korisnicima u vezi sa proizvodnjom, transportom ili distribucijom vode za piće;
- 2) snabdevanje tih mreža vodom za piće;
- 3) projekti hidrauličnog inženjerstva, navodnjavanje ili isušivanje zemljišta, pod uslovom da se više od 20% ukupne količine vode koja se dobije ovim projektima, navodnjavanjem ili isušivanjem zemljišta koristi kao voda za piće;
- 4) prečišćavanje i odvođenje otpadnih voda.

Snabdevanje vodom za piće mreža koje pružaju usluge korisnicima preko naručioca iz člana 117. stav 1. tačka 2) ovog zakona ne smatra se delatnošću u oblasti vodoprivrede u smislu ovog zakona ako:

- 1) naručilac iz člana 117. stav 1. tačka 2) ovog zakona proizvodi vodu za piće u cilju obavljanja delatnosti koja nije delatnost vodoprivrede, energetike, saobraćaja ili poštanskih usluga;
- 2) snabdevanje javne mreže zavisi samo od sopstvene proizvodnje naručioca iz člana 117. stav 1. tačka 2) ovog zakona i ako to snabdevanje nije veće od 30% ukupne proizvodnje vode za piće tog naručioca, računajući prosek za prethodne tri godine, uključujući i tekuću godinu.

Delatnosti u oblasti energetike

Član 119

Delatnosti u oblasti energetike u smislu ovog zakona su:

- 1) istraživanje ili vađenje nafte i gasa, istraživanje ili iskopavanje uglja i ostalih mineralnih sirovina i drugih čvrstih goriva;
- 2) izgradnja ili upravljanje objektima i mrežama u cilju pružanja usluga korisnicima u vezi sa proizvodnjom, transportom, prenosom ili distribucijom električne energije, gasa i toplotne energije;
- 3) snabdevanje tih mreža električnom, toplotnom energijom i gasom.

Snabdevanje električnom energijom mreža koje pružaju usluge korisnicima preko naručioca iz člana 117. stav 1. tačka 2) ovog zakona ne smatra se delatnošću u oblasti energetike u smislu ovog zakona ako:

- 1) naručilac iz člana 117. stav 1. tačka 2) ovog zakona proizvodi električnu energiju u cilju obavljanja delatnosti koja nije delatnost vodoprivrede, energetike, saobraćaja ili poštanskih usluga;
- 2) snabdevanje javne mreže zavisi samo od sopstvene proizvodnje naručioca iz člana 117. stav 1. tačka 2) ovog zakona i ako to snabdevanje nije veće od 30% ukupne proizvodnje električne energije tog naručioca, računajući prosek za prethodne tri godine, uključujući i tekuću godinu.

Snabdevanje gasom ili toplotnom energijom mreža, koje pružaju usluge korisnicima preko naručioca iz člana 117. stav 1. tačka 2) ovog zakona ne smatra se delatnošću u oblasti energetike u smislu ovog zakona ako:

1) je proizvodnja gasa ili toplotne energije od strane naručioca iz člana 117. stav 1. tačka 2) ovog zakona, neizbežna posledica obavljanja delatnosti koje nisu delatnosti vodoprivrede, energetike, saobraćaja ili poštanskih usluga;

2) je snabdevanje javne mreže namenjeno isključivo ekonomskoj eksploataciji te proizvodnje i ne prelazi 20% godišnjeg ukupnog prihoda naručioca iz člana 117. stav 1. tačka 2) ovog zakona, uzimajući u obzir prethodne tri godine i tekuću godinu.

Delatnosti u oblasti saobraćaja

Član 120

Delatnosti u oblasti saobraćaja u smislu ovog zakona su:

- 1) izgradnja, održavanje ili upravljanje aerodromima i rečnim lukama u funkciji vazdušnog i rečnog saobraćaja;
- 2) izgradnja, održavanje i upravljanje mrežama, kao i pružanje usluga korisnicima u oblasti prevoza železnicom, gradskog i prigradskog prevoza putnika u drumskom saobraćaju koji se obavlja tramvajima, trolejbusima i autobusima.

U oblasti saobraćaja smatra se da postoji mreža ako se usluga pruža pod uslovima koje je utvrdio nadležni organ, kao što su uslovi o relacijama na kojima se pružaju usluge, kapacitetima prevoznih sredstava, učestalosti i sl.

Pružanje usluga autobusnog prevoza nije delatnost u oblasti saobraćaja u smislu ovog zakona, ukoliko drugi privredni subjekti mogu slobodno da vrše te delatnosti na relevantnom tržištu.

Delatnosti u oblasti poštanskih usluga

Član 121

Delatnosti u oblasti poštanskih usluga su pružanje rezervisanih i nerezervisanih poštanskih usluga u smislu zakona kojim se uređuju poštanske usluge.

Delatnosti u oblasti poštanskih usluga u smislu ovog zakona su i pružanje drugih usluga koje ne uključuju poštanske usluge pod uslovima predviđenim ovim članom.

Druge usluge su:

- 1) usluge upravljanja poštanskom službom (usluge pre i posle uručenja);
- 2) usluge koje se odnose na pošiljke na kojima nije označena adresa koje nisu poštanske pošiljke u smislu zakona kojim se uređuju poštanske usluge;
- 3) filatelističke usluge;
- 4) logističke usluge koje su kombinacija fizičkog dostavljanja i/ili skladištenja i drugih nepoštanskih delatnosti.

Nabavke u oblasti vodoprivrede, energetike, saobraćaja i poštanskih usluga na koje se zakon ne primenjuje

Član 122

Odredbe ovog zakona ne primenjuju se:

- 1) na nabavke koje su čl. 7. i 7a ovog zakona izuzete od njegove primene;
- 2) na nabavke koje naručioci sprovode za potrebe obavljanja delatnosti vodoprivrede, energetike, saobraćaja i poštanskih usluga u inostranstvu pod uslovom da to ne uključuje upotrebu objekata i mreže unutar Republike Srbije;
- 3) kada naručilac koji se bavi delatnošću iz člana 118. stav 1. tačka 1) ili 2) ovog zakona kupuje vodu za piće;
- 4) kada naručilac koji se bavi delatnošću iz člana 119. stav 1. ovog zakona nabavlja:

(1) energiju ili

(2) gorivo za proizvodnju energije;

5) kada naručilac vrši nabavke od povezanih lica ili kada lice koje je osnovano od naručilaca isključivo za obavljanje delatnosti vodoprivrede, energetike, saobraćaja ili poštanskih usluga vrši nabavke od lica koje je povezano sa jednim od naručilaca, pod uslovom da najmanje 80% prosečnog prihoda povezanog lica za poslednje tri godine, potiče od lica sa kojima je povezano;

6) kada lice koje je osnovano od strane više naručilaca vrši nabavke od svojih osnivača, za potrebe obavljanja delatnosti u oblasti vodoprivrede, energetike, saobraćaja ili poštanskih usluga;

7) kada grupa društava koju čine naručioci u smislu zakona kojim se uređuju privredna društva, vrši nabavku od člana grupe društava isključivo za potrebe obavljanja delatnosti vodoprivrede, energetike, saobraćaja i poštanskih usluga;

8) kada naručilac vrši nabavke od grupe društava čiji je sastavni deo, pod uslovom da je grupa društava osnovana u cilju obavljanja delatnosti vodoprivrede, energetike, saobraćaja i poštanskih usluga, da je osnovana na period od najmanje tri godine i da je ugovorom o osnivanju predviđeno da ugovorne strane ostanu u njenom sastavu najmanje tri godine.

Postupci

Član 123

Dodela ugovora vrši se u otvorenom, restriktivnom, odnosno kvalifikacionom postupku ili u pregovaračkom postupku sa objavljivanjem poziva za podnošenje ponuda.

Dodela ugovora može da se vrši i u drugim postupcima javne nabavke, ukoliko su za to ispunjeni uslovi propisani ovim zakonom.

Posebna pravila za kvalifikacioni postupak

Član 124

Naručilac u odluci o priznavanju kvalifikacije određuje i period za koji se priznaje kvalifikacija kandidatima, a koji ne može biti duži od četiri godine.

Naručilac može uslove za priznavanje kvalifikacije po potrebi ažurirati i pozvati sve kandidate da podnesu prijave u skladu sa ažuriranim uslovima.

U slučaju iz stava 2. ovog člana naručilac ne može postavljati samo određenim kandidatima dodatne uslove bilo koje prirode i ne može tražiti dokazivanje uslova drugim dokazima ako su kandidati postojeće ili nove uslove već dokazali.

Naručilac može da koristi i liste kandidata drugih naručilaca ukoliko utvrdi da ispunjavaju njegove zahteve.

U slučaju iz stava 4. ovog člana kandidatima se priznaje kvalifikacija dok važi lista kandidata.

Posebna pravila za javnu nabavku male vrednosti

Član 124a

Javna nabavka male vrednosti u oblasti vodoprivrede, energetike, saobraćaja i poštanskih usluga, u smislu ovog zakona, jeste nabavka čija procenjena vrednost nije veća od 10.000.000 dinara, pri čemu ni ukupna procenjena vrednost istovrsnih nabavki na godišnjem nivou nije veća od 10.000.000 dinara.

Uslov uzajamnosti

Član 125

Ako ponuđači nude proizvode poreklom iz države sa kojom Republika Srbija nije zaključila sporazum koji bi omogućavao domaćim ponuđačima ravnopravan pristup na tržištu te države, takva se ponuda može odbiti ako udeo proizvoda poreklom iz te države prelazi 50% ukupne vrednosti proizvoda iz ponude.

U smislu ovog člana softver koji se koristi u opremi elektronske komunikacione mreže smatra se proizvodom.

Jednake ponude

Član 126

Ako su dve ponude ili veći broj ponuda jednake, na osnovu kriterijuma određenih u članu 85. ovog zakona, naručilac daje prednost ponudama koje ne mogu biti odbijene na osnovu člana 125. ovog zakona.

Jednakim ponudama, u smislu stava 1. ovog člana, u pogledu cene, smatraju se ponude u kojima razlika u ceni nije veća od 3%.

Naručilac neće dati prednost ponudi u skladu sa stavom 1. ovog člana, ako bi izbor takve ponude obavezivao naručioca da nabavlja proizvod sa tehničkim svojstvima drugačijim od postojećih proizvoda.

V JAVNE NABAVKE U OBLASTI ODBRANE I BEZBEDNOSTI

Javne nabavke u oblasti odbrane i bezbednosti

Član 127

Javne nabavke u oblasti odbrane i bezbednosti su nabavke:

- 1) naoružanja i vojne opreme uključujući i bilo koji njen sastavni deo, komponentu i sklop;
- 2) bezbedonosno osetljive opreme uključujući i bilo koji njen sastavni deo, komponentu i sklop;

3) dobara, usluga ili radova direktno povezanih sa vojnom ili bezbedonosno osetljivom opremom ili postrojenjima iz tač. 1) i 2) ovog stava u toku bilo kojeg perioda ili celog životnog veka;

4) usluga i radova isključivo u odbrambene svrhe;

5) bezbedonosno osetljivih radova i bezbedonosno osetljivih usluga.

Vojna oprema je oprema posebno izrađena ili prilagođena za vojne potrebe, namenjena za upotrebu kao oružje, municija ili vojni materijal.

Bezbedonosno osetljiva oprema, usluge i radovi su dobra, usluge i radovi za bezbednosne potrebe, koje uključuju, zahtevaju i sadrže tajne podatke.

Kada sprovodi nabavke iz stava 1. ovog člana naručilac je dužan da spreči postojanje sukoba interesa, da obezbedi kada je to moguće konkurenciju i da ugovorena cena ne bude veća od uporedive tržišne cene.

Na osnovu dostavljenog plana nabavki Vlada donosi odluku o sprovođenju postupaka i obaveštava o tome nadležni odbor Narodne skupštine.

Vlada uređuje uslove, način i postupak javne nabavke u oblasti odbrane i bezbednosti i utvrđuje spisak dobara, usluga i radova iz stava 1. ovog člana.

Nabavke u oblasti odbrane i bezbednosti na koje se ne primenjuje zakon

Član 128

Odredbe ovog zakona i podzakonskog akta iz člana 127. stav 6. ovog zakona, ne primenjuju se na nabavke:

1) iz člana 127. ovog zakona, ako su ugovori dodeljeni u skladu sa međunarodnim sporazumima Republike Srbije zaključenim sa drugom državom ili međunarodnom organizacijom;

2) neophodne i isključivo usmerene za potrebe obaveštajnih aktivnosti;

3) koje se sprovode u inostranstvu, kada su vojne ili policijske snage razmeštene izvan teritorije Republike Srbije, ako operativne potrebe zahtevaju da ugovori budu sklopljeni sa pravnim licima ili državnim subjektima na području operacija;

4) u okviru programa saradnje koji se zasnivaju na istraživanju i razvoju novog proizvoda, koje zajedno realizuje Republika Srbija i jedna ili više država ili međunarodnih organizacija, ako je primenjivo na naredne faze celog i dela životnog veka tog proizvoda;

5) gde bi primena postupka javne nabavke dovela do otkrivanja informacija koje se smatraju ključnim za bezbednost, a na osnovu odluke Vlade.

U slučaju iz stava 1. tačka 4) ovog člana nadležno ministarstvo, odnosno nadležni državni organ će podneti izveštaj Vladi o realizaciji programa saradnje.

Posebna pravila postupka kod javnih nabavki u oblasti odbrane i bezbednosti

Član 129

Ugovor o javnoj nabavci dodeljuje se u restriktivnom ili pregovaračkom postupku sa objavljivanjem poziva za podnošenje ponuda i u drugim postupcima javne nabavke ako su za to ispunjeni uslovi propisani ovim zakonom ili podzakonskim aktom iz člana 127. stav 6. ovog zakona.

U slučaju sprovođenja restriktivnog postupka ne primenjuje se član 33. stav 5. ovog zakona.

U slučaju sprovođenja pregovaračkog postupka bez objavljivanja poziva za podnošenje ponuda, naručilac ne pribavlja mišljenje Uprave za javne nabavke o osnovanosti primene pregovaračkog postupka.

Pregovarački postupak iz člana 36. stav 1. tač. 4) i 5) ovog zakona može se sprovesti ako od prvobitno zaključenog ugovora nije proteklo više od tri godine, osim u izuzetnim slučajevima, koji se utvrđuju s obzirom na rok trajanja opreme, instalacija ili sistema i tehničke teškoće koje bi promena dobavljača prouzrokovala.

Okvirni sporazum čiji je predmet javna nabavka u oblasti odbrane i bezbednosti ne može trajati duže od pet godina, osim u izuzetnim slučajevima, koji se utvrđuju s obzirom na rok trajanja opreme, instalacija ili sistema i tehničke teškoće koje bi promena dobavljača prouzrokovala.

Predmet okvirnog sporazuma mogu biti i radovi isključivo u odbrambene svrhe i bezbedonosno osetljivi radovi.

Primena zakona od strane dobavljača

Član 130

Ponuđač može u ponudi uključiti podizvođače koje će angažovati radi izvršenja javne nabavke ili navesti da će podizvođače izabrati, nakon zaključenja ugovora o javnoj nabavci.

Odredbe ovog zakona primenjuju dobavljači prilikom izbora trećih lica kao podizvođača, nakon zaključenog ugovora o javnoj nabavci ili okvirnog sporazuma, ako je naručilac zahtevao da određeni deo nabavke dobavljač izvrši preko podizvođača.

Trećim licima u smislu stava 1. ovog člana ne smatraju se podizvođači koji su kao takvi uključeni u ponudu i ponuđači koji čine grupu ponuđača, koji su podneli zajedničku ponudu i sa njima povezana lica.

Prilikom podnošenja ponude podnosi se spisak lica koja se u smislu stava 3. ovog člana ne smatraju trećim licima, kao i sve kasnije izmene.

Izveštaji o sprovedenim nabavkama u oblasti odbrane i bezbednosti

Član 131

O sprovedenim nabavkama iz čl. 127. i 128. ovog zakona naručilac dostavlja godišnji izveštaj Vladi i nadležnom odboru Narodne skupštine do 31. marta tekuće godine, za prethodnu godinu.

Izveštaj iz stava 1. ovog člana naročito sadrži podatke o predmetu nabavke, načinu na koji je postupak sproveden, podnetim ponudama, kriterijumu za izbor najpovoljnije ponude, zaključenom ugovoru i dobavljaču.

Formu i sadržinu izveštaja iz stava 1. ovog člana bliže uređuje Vlada.

Va JAVNE NABAVKE RADI OTKLANJANJA POSLEDICA ELEMENTARNIH NEPOGODA I TEHNIČKO-TEHNOLOŠKIH NESREĆA - UDESA

Pojam elementarne nepogode i tehničko-tehnološke nesreće - udesa

Član 131a

Elementarna nepogoda je događaj hidrometeorološkog, geološkog ili biološkog porekla, prouzrokovan delovanjem prirodnih sila, kao što su: zemljotres, poplava, bujica, oluja, jake kiše, atmosferska pražnjenja, grad, suša, odronjavanje ili klizanje zemljišta, snežni nanosi i lavina, ekstremne temperature vazduha, nagomilavanje leda na vodotoku, epidemija zaraznih bolesti, epidemija stočnih zaraznih bolesti i pojava štetočina i druge prirodne pojave većih razmera koje mogu da ugroze zdravlje i život ljudi ili prouzrokuju štetu većeg obima, u skladu sa zakonom kojim se uređuju vanredne situacije.

Tehničko-tehnološka nesreća - udes je iznenadni i nekontrolisani događaj ili niz događaja koji je izmakao kontroli prilikom upravljanja određenim sredstvima za rad i prilikom postupanja sa opasnim materijama u proizvodnji, upotrebi, transportu, prometu, preradi, skladištenju i odlaganju, kao što su požar, eksplozija, havarija, saobraćajni udes u drumskom, rečnom, železničkom i avio saobraćaju, udes u rudnicima i tunelima, zastoj rada žičara za transport ljudi, rušenje brana, havarija na elektroenergetskim, naftnim i gasnim postrojenjima, akcidenti pri rukovanju radioaktivnim i nuklearnim materijama, a čije posledice ugrožavaju bezbednost i živote ljudi, materijalna dobra i životnu sredinu, u skladu sa zakonom kojim se uređuju vanredne situacije.

Predmet i način utvrđivanja predmeta javne nabavke

Član 131b

Javne nabavke koje se sprovode radi otklanjanja posledica elementarnih nepogoda i tehničko-tehnoloških nesreća - udesa i drugih nesreća (u daljem tekstu: nepogode i nesreće), su nabavke dobara, usluga ili radova na izgradnji, rekonstrukciji, adaptaciji ili sanaciji objekata oštećenih u nepogodi ili nesreći, kao i druge nabavke radi sprečavanja produženog štetnog dejstva nepogode i nesreće, utvrđene državnim programom pomoći i obnove područja pogođenog nepogodom ili nesrećom, koji donosi Vlada (u daljem tekstu: državni program obnove), u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita i otklanjanje posledica nepogoda i nesreća.

Državnim programom obnove utvrđuju se mere i kriterijumi za pružanje pomoći, odnosno kriterijumi, mere i postupak za obnovu i saniranje posledica nepogoda ili nesreća po oblastima i teritoriji.

Objektima iz stava 1. ovog člana smatraju se: porodični stambeni objekti, stambeni i stambeno-poslovni objekti, stanovi u stambenim i stambeno-poslovnim objektima; elektroenergetski objekti za proizvodnju, prenos i distribuciju električne energije; objekti rudne proizvodnje i snabdevanja; objekti gasne infrastrukture; putevi i javne železničke infrastrukture; telekomunikacioni objekti, odnosno mreže, sistemi i sredstva, uključujući i objekte infrastrukture elektronskih komunikacija (kablovska kanalizacija); objekti komunalne infrastrukture; objekti posebne namene i objekti javne namene u javnoj svojini; objekti kulturnih dobara i kulturne infrastrukture.

Posebna pravila postupka javne nabavke koja se sprovodi radi otklanjanja posledica nepogode i nesreće

Član 131v

Javne nabavke iz člana 132b stav 1. ovog zakona sprovode se u otvorenom postupku.

U postupku javne nabavke iz stava 1. ovog člana ne primenjuju se odredbe ovog zakona koje se odnose na plan javnih nabavki, prethodno obaveštenje, način dokazivanja obaveznih i dodatnih uslova za učešće u postupku javne nabavke, rokove za podnošenje ponuda i rokove za odlučivanje Republičke komisije za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki.

Rok za podnošenje ponuda i način dokazivanja ispunjenosti uslova

Član 131g

Rok za dostavljanje ponuda u postupku javne nabavke iz člana 132v stav 1. ovog zakona ne može biti kraći od deset dana od dana objavljivanja poziva za podnošenje ponuda na Portalu javnih nabavki.

U postupku javne nabavke iz stava 1. ovog člana ispunjenost obaveznih i dodatnih uslova za učešće u postupku javne nabavke dokazuje se dostavljanjem izjave kojom ponuđač pod punom materijalnom i krivičnom odgovornošću potvrđuje da ispunjava uslove.

Zaštita prava

Član 131d

Zahtev za zaštitu prava ne zadržava aktivnosti naručioca u postupku iz člana 132v stav 1. ovog zakona.

Naručilac može i pre isteka roka za podnošenje zahteva za zaštitu prava da zaključi ugovor o javnoj nabavci.

Republička komisija za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki dužna je da o zahtevu za zaštitu prava odluči rešenjem u roku od pet dana od dana prijema urednog zahteva.

O žalbi protiv zaključka naručioca, Republička komisija za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki je dužna da odluči u roku od tri dana od dana prijema žalbe.

Republička komisija za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki je dužna da odluku iz st. 3. i 4. ovog člana dostavi naručiocu, podnosiocu zahteva i izabranom ponuđaču, u roku od dva dana od dana donošenja.

Primena drugih postupaka javne nabavke

Član 131d

Naručilac može da odluči da javnu nabavku dobara, usluga ili radova radi otklanjanja posledica nepogoda ili nesreća koje su utvrđene državnim programom obnove, sprovede, umesto u otvorenom postupku, primenom druge vrste postupka javne nabavke, ako su za njegovu primenu ispunjeni uslovi propisani ovim zakonom.

U slučaju iz stava 1. ovog člana ne primenjuju se odredbe ovog zakona koje se odnose na plan javnih nabavki, način dokazivanja obaveznih i dodatnih uslova za učešće u postupku javne nabavke i na pribavljanje mišljenja Uprave za javne nabavke o osnovanosti pregovaračkog postupka bez objavljivanja poziva za dostavljanje ponuda.

Ispunjenost obaveznih i dodatnih uslova za učešće u postupku javne nabavke iz stava 1. ovog člana, dokazuje se dostavljanjem izjave kojom ponuđač pod punom materijalnom i krivičnom odgovornošću potvrđuje da ispunjava uslove.

Nabavke radi otklanjanja posledica nepogoda i nesreća na koje se ne primenjuje zakon

Član 131e

Nabavke radi otklanjanja posledica nepogoda i nesreća na koje se ne primenjuje ovaj zakon su nabavke koje se vrše radi obezbeđivanja osnovnih životnih uslova u toku i neposredno po nastupanju nepogode i nesreće, u skladu sa članom 7. stav 1. tačka 3) ovog zakona.

Nabavke iz stava 1. ovog člana su nabavke dobara, usluga ili radova koji se odnose na:

- 1) evakuaciju, odnosno premeštanje ljudi i životinja, kao i materijalnih i kulturnih dobara, državnih organa, privrednih društava i drugih pravnih lica, sa ugrožene teritorije na teritoriju na kojoj ne postoji opasnost, odnosno koja pruža uslove za život i zaštitu;
- 2) obezbeđivanje hitnog smeštaja i hitan smeštaj u odgovarajuće objekte; pružanje zdravstvene zaštite bolesnim licima ili povređenim u elementarnoj nepogodi;
- 3) snabdevanje namirnicama, pitkom vodom, odećom, obućom, lekovima i drugim predmetima, odnosno sredstvima, ugroženog i postradalog stanovništva, spajanje razdvojenih porodica, psihološku podršku i stvaranje drugih uslova za život;
- 4) sprovođenje sanitarno-higijenskih uslova i sanitarno-tehničkih mera na terenu, u naselju i objektima, u cilju sprečavanja širenja zaraznih bolesti, epidemija i drugih štetnih posledica po stanovništvo i materijalna dobra;
- 5) uklanjanje, identifikaciju i hitno sahranjivanje poginulih, odnosno umrlih, uklanjanje leševa životinja, dezinfekciju, dezinfekciju, deratizaciju, dekontaminaciju i remedijaciju objekata i terena;
- 6) sprovođenje odgovarajućih radnji i postupaka za izviđanje ruševina, pronalaženje lica zatrpanih u ruševinama, osiguranje oštećenih i pomerenih delova konstrukcija zgrada i objekata radi sprečavanja daljeg rušenja, spasavanje zatrpanih, odnosno njihovo izvlačenje izvan zone rušenja, mere prve pomoći i hitne medicinske pomoći, kao i druge mere kojima se doprinosi zaštiti i spasavanju iz ruševina;

7) preduzimanje mera za očuvanje dobara bitnih za opstanak objekata za vodosnabdevanje, održavanje potrebnog obima poljoprivredne i druge proizvodnje i opstanak biljnog i životinjskog fonda kroz obezbeđenje i čuvanje potrebnih količina i vrsta dobara neophodnih za život stanovništva, kao i kulturno-istorijskih, materijalnih i drugih bitnih dobara;

8) obezbeđivanje prevoženja i prelaza preko reka i jezera, pronalaženje i izvlačenje nastradalih i utopljenih, odstranjivanje vode iz poplavljenih objekata i površina oko objekata;

9) preduzimanje hitnih mera radi sprečavanja ili odlaganja izlivanja vode iz rečnog korita u naseljenim mestima i plavljenja stambenih objekata (postavljanje džakova sa peskom, čišćenje odvodnih kanala i sl.);

10) preduzimanje drugih sličnih aktivnosti radi obezbeđivanja zaštite života i zdravlja ugroženog stanovništva i životinja, kao i radi zaštite materijalnih i kulturnih dobara, u skladu sa propisima o zaštiti od elementarnih nepogoda i drugih nesreća.

VI EVIDENCIJA I IZVEŠTAJI O JAVNIM NABAVKAMA

Evidencija i izveštaji o javnim nabavkama

Član 132

Naručilac je dužan da prikuplja i evidentira podatke o postupcima javnih nabavki i zaključenim ugovorima o javnim nabavkama.

Naručilac dostavlja u elektronskoj formi Upravi za javne nabavke tromesečni izveštaj o:

- 1) sprovedenim postupcima javne nabavke;
- 2) sprovedenim postupcima nabavke na koje nije primenjivao odredbe ovog zakona;
- 3) sprovedenim pregovaračkim postupcima bez objavljivanja poziva za podnošenje ponuda;
- 4) troškovima pripremanja ponuda u postupcima javne nabavke;
- 5) zaključenim ugovorima o javnoj nabavci;
- 6) jediničnim cenama dobara, usluga i najzastupljenijih radova;
- 7) izmenjenim ugovorima o javnoj nabavci;
- 8) obustavljenim postupcima javne nabavke;
- 9) postupcima u kojima je podnet zahtev za zaštitu prava i poništenim postupcima;
- 10) izvršenju ugovora o javnoj nabavci.

Uprava za javne nabavke bliže uređuje sadržinu izveštaja o javnim nabavkama i način vođenja evidencije o javnim nabavkama.

Izveštaje iz stava 1. ovog člana, naručilac dostavlja najkasnije do 10. u mesecu koji sledi po isteku tromesečja.

Uprava za javne nabavke je dužna da na osnovu dostavljenih tromesečnih izveštaja naručilaca pripremi zbirni tromesečni izveštaj o sprovedenim postupcima i zaključenim ugovorima i da ga objavi na Portalu javnih nabavki i na svojoj internet stranici u roku od mesec dana od isteka roka iz stava 4. ovog člana.

Izveštaji o javnim nabavkama

Član 133

Uprava za javne nabavke može zatražiti od naručioca izveštaj sa dodatnim podacima, o svakom pojedinačnom ugovoru o javnoj nabavci ili postupku javne nabavke.

Naručilac je dužan da tražene podatke dostavi Upravi za javne nabavke u najkraćem mogućem roku, a najkasnije osam dana od prijema zahteva Uprave za javne nabavke.

Uprava za javne nabavke je dužna da na osnovu pojedinačnih, tromesečnih izveštaja naručilaca pripremi polugodišnji i godišnji izveštaj o javnim nabavkama.

Uprava za javne nabavke je dužna da polugodišnji izveštaj o javnim nabavkama objavi na Portalu javnih nabavki i na svojoj internet stranici do 30. septembra, a godišnji izveštaj do 31. marta tekuće godine, za prethodnu godinu.

Izveštaj iz stava 4. ovog člana dostavlja se Vladi pre objavljivanja.

U izveštaju iz stava 4. ovog člana Uprava za javne nabavke daje predlog opštih i pojedinačnih mera za unapređenje sistema javnih nabavki.

Zaposleni u Upravi za javne nabavke mogu obavljati dodatnu plaćenu aktivnost, u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava i dužnosti državnih službenika, samo na osnovu prethodne pisane saglasnosti odbora Narodne skupštine nadležnog za finansije.

VII SLUŽBENIK I UPRAVA ZA JAVNE NABAVKE

Službenik za javne nabavke

Član 134

Naručilac je dužan da svojim aktom kojim uređuje sistematizaciju radnih mesta odredi radno mesto u okviru kojeg će se obavljati poslovi javnih nabavki.

Naručilac čija je ukupna vrednost planiranih javnih nabavki na godišnjem nivou veća od petostrukog iznosa iz člana 39. stav 1. ovog zakona, mora da ima najmanje jednog službenika za javne nabavke.

Službenik za javne nabavke je lice koje je obučeno za obavljanje poslova javnih nabavki.

Način i program stručnog osposobljavanja i način polaganja stručnog ispita za službenika za javne nabavke utvrđuje Uprava za javne nabavke.

Naručilac je dužan da licu koje obavlja poslove javnih nabavki omogući da u roku od tri meseca od dana zasnivanja radnog odnosa, odnosno od dana kada se steknu uslovi, položi stručni ispit za službenika za javne nabavke.

Uprava za javne nabavke

Član 135

Uprava za javne nabavke je posebna organizacija koja vrši nadzor nad primenom ovog zakona, donosi podzakonske akte i obavlja stručne poslove u oblasti javnih nabavki, prati sprovođenje postupaka javnih nabavki, kontroliše primenu pojedinih postupaka, upravlja Portalom javnih nabavki, priprema izveštaje o javnim nabavkama, predlaže mere za unapređenje sistema javnih nabavki, pruža stručnu pomoć naručiocima i ponuđačima, doprinosi stvaranju uslova za ekonomičnu, efikasnu i transparentnu upotrebu javnih sredstava u postupku javne nabavke.

Na rad i organizaciju Uprave za javne nabavke primenjuju se propisi o državnoj upravi, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Poslovi Uprave za javne nabavke

Član 136

Uprava za javne nabavke obavlja sledeće poslove:

- 1) vrši nadzor nad primenom ovog zakona;
- 2) donosi podzakonske akte u oblasti javnih nabavki;
- 3) učestvuje u pripremi propisa u oblasti javnih nabavki;
- 4) daje mišljenje o tumačenju i primeni odredbi ovog zakona;
- 5) ispituje ispunjenost uslova za sprovođenje pregovaračkog postupka iz člana 36. ovog zakona i konkurentnog dijaloga;
- 6) predlaže Vladi spisak naručilaca, prema podacima iz izveštaja i evidencija o javnim nabavkama koje poseduje;
- 7) *(brisana)*
- 8) imenuje građanskog nadzornika;
- 9) sačinjava modele okvirnih sporazuma;
- 10) *(brisana)*
- 11) propisuje standardne obrasce oglasa o javnim nabavkama;
- 12) *(brisana)*
- 13) propisuje način vođenja evidencije i sačinjavanja izveštaja o javnim nabavkama;
- 14) sačinjava tromesečni i godišnji izveštaj o javnim nabavkama;
- 15) propisuje način i program stručnog osposobljavanja i način polaganja stručnog ispita za službenika za javne nabavke i vodi registar službenika za javne nabavke;
- 16) upravlja Portalom javnih nabavki;
- 17) preduzima mere radi razvoja i unapređenja sistema javnih nabavki;
- 18) podnosi zahtev za zaštitu prava;

- 19) obaveštava Državnu revizorsku instituciju i budžetsku inspekciju kada utvrdi nepravilnosti u sprovođenju postupaka javnih nabavki i dostavljanju izveštaja o javnim nabavkama;
- 20) pokreće prekršajni postupak kada na bilo koji način sazna da je učinjena povreda ovog zakona koja može biti osnov prekršajne odgovornosti;
- 21) pokreće postupak za utvrđivanje ništavosti ugovora o javnoj nabavci;
- 22) priprema modele odluka i drugih akata koje naručilac donosi u postupku javne nabavke;
- 23) prikuplja statističke i druge podatke o sprovedenim postupcima, zaključenim ugovorima o javnim nabavkama i o efikasnosti sistema javnih nabavki u celini;
- 24) objavljuje i distribuira odgovarajuću stručnu literaturu;
- 25) prikuplja informacije o javnim nabavkama u drugim državama;
- 26) priprema planove i normativne akte i uz saglasnost Vlade preduzima druge aktivnosti u vezi sa pregovorima o pristupanju Evropskoj uniji, u oblasti javnih nabavki;
- 27) saraduje sa stranim institucijama i stručnjacima iz oblasti javnih nabavki;
- 28) saraduje sa drugim državnim organima i organizacijama, organima teritorijalne autonomije i lokalne samouprave;
- 29) obavlja druge poslove u skladu sa zakonom.

U vršenju nadzora Uprave za javne nabavke nad primenom ovog zakona svi državni organi i organizacije, službe i organi teritorijalne autonomije i lokalne samouprave, naručioci i ponuđači, odnosno podnosioci prijava, dužni su da dostave Upravi za javne nabavke tražene informacije i dokumente koji su u njihovom posedu ili pod njihovom kontrolom, u roku koji odredi Uprava za javne nabavke.

Uprava za javne nabavke podnosi poseban godišnji izveštaj o sprovedenom nadzoru nad primenom ovog zakona Vladi i odboru Narodne skupštine nadležnom za finansije, do 30. aprila tekuće godine za prethodnu godinu.

Direktor Uprave za javne nabavke

Član 137

Uprava za javne nabavke ima direktora koga iz redova stručnjaka u oblasti javnih nabavki postavlja Vlada, nakon sprovedenog javnog konkursa.

Za direktora Uprave za javne nabavke može biti postavljeno lice koje ima stečeno visoko obrazovanje iz naučne oblasti pravne, ekonomske ili tehničke nauke na studijama drugog stepena (diplomske akademske studije - master, specijalističke akademske studije, specijalističke strukovne studije), odnosno visoko obrazovanje koje je zakonom izjednačeno sa akademskim nazivom master na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine, najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima javnih nabavki i koje ispunjava druge uslove propisane za rad u organima državne uprave.

Direktor Uprave za javne nabavke donosi akt kojim uređuje sistematizaciju radnih mesta.

VIII ZAŠTITA PRAVA U POSTUPKU JAVNE NABAVKE

1. Republička komisija za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki

Član 138

Republička komisija za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki (u daljem tekstu: Republička komisija) je samostalan i nezavisan organ Republike Srbije, koji obezbeđuje zaštitu prava u postupcima javnih nabavki.

Republička komisija ima status pravnog lica.

Sedište Republičke komisije je u Beogradu.

Republička komisija ima pečat, u skladu sa zakonom.

Sredstva za rad Republičke komisije obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije.

Nadležnost

Član 139

U okviru svojih nadležnosti Republička komisija:

- 1) odlučuje o zahtevu za zaštitu prava;
- 2) odlučuje o zaključenju ugovora u slučaju iz člana 30. stav 3. ovog zakona;
- 3) odlučuje o žalbi protiv zaključka naručioca;

- 4) odlučuje o predlogu naručioca da podneti zahtev za zaštitu prava ne sprečava donošenje odluke, odnosno zaključenje ugovora ili okvirnog sporazuma;
- 5) odlučuje o predlogu podnosioca zahteva za zaštitu prava da se zabrani zaključenje ili izvršenje ugovora o javnoj nabavci;
- 6) odlučuje o troškovima postupka zaštite prava i troškovima pripreme ponude;
- 7) prati i kontroliše sprovođenje odluka koje donosi;
- 8) izriče novčane kazne naručiocu i odgovornom licu naručioca;
- 9) poništava ugovor o javnoj nabavci;
- 10) vodi prekršajni postupak u prvom stepenu;
- 11) pokreće postupak za utvrđivanje ništavosti ugovora o javnoj nabavci;
- 12) saraduje sa stranim institucijama i stručnjacima u oblasti javnih nabavki;
- 13) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom.

Sastav i izbor Republičke komisije

Član 140

Republička komisija ima predsednika i osam članova.

Narodna skupština bira i razrešava predsednika i članove Republičke komisije na predlog odbora Narodne skupštine nadležnog za finansije (u daljem tekstu: nadležni odbor), nakon sprovedenog javnog konkursa.

Predsednik i članovi Republičke komisije biraju se na period od pet godina.

Isto lice može dva puta biti birano za predsednika Republičke komisije.

Za člana Republičke komisije isto lice može biti birano najviše dva puta, pod uslovom da nije birano za predsednika Republičke komisije.

Nadležni odbor pokreće postupak za utvrđivanje predloga za izbor predsednika i članova Republičke komisije najkasnije šest meseci pre isteka njihovog mandata, a postupak izbora se okončava najkasnije mesec dana pre isteka mandata.

Predsednik Republičke komisije predstavlja Republičku komisiju, rukovodi njenim radom i obavlja druge poslove u skladu sa zakonom.

U odsustvu predsednika Republičke komisije, Republičku komisiju predstavlja zamenik predsednika Republičke komisije koga iz redova članova imenuje predsednik Republičke komisije.

Uslovi za izbor

Član 141

Za predsednika Republičke komisije može biti birano lice koje ispunjava uslove potrebne za izbor za sudiju osnovnog suda, osim uslova u vezi sa Pravosudnom akademijom, i koje ima radno iskustvo od pet godina u oblasti javnih nabavki.

Predsednik Republičke komisije ima platu u visini plate predsednika višeg suda.

Za člana Republičke komisije može biti birano lice koje ispunjava uslove potrebne za izbor za sudiju osnovnog suda, osim uslova u vezi sa Pravosudnom akademijom, i koje ima radno iskustvo od tri godine u oblasti javnih nabavki.

Za člana Republičke komisije može biti birano i lice koje ima stečeno visoko obrazovanje iz naučne oblasti pravne, ekonomske ili tehničko - tehnološke nauke na studijama drugog stepena (diplomske akademske studije - master, specijalističke akademske studije, specijalističke strukovne studije), odnosno visoko obrazovanje koje je zakonom izjednačeno sa akademskim nazivom master na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine, najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima javnih nabavki, stečen sertifikat za službenika za javne nabavke i koje ispunjava druge uslove propisane za rad u državnim organima.

Najmanje pet članova Republičke komisije bira se među licima koja ispunjavaju uslov iz stava 3. ovog člana.

Član Republičke komisije ima platu u visini plate sudije višeg suda.

Služba Republičke komisije

Član 142

Republička komisija ima Službu koja vrši stručne, opšte - pravne, finansijsko-materijalne, i administrativno-tehničke poslove potrebne za rad Republičke komisije. Službom rukovodi sekretar, koga imenuje i razrešava predsednik Republičke komisije.

Za sekretara Republičke komisije može biti imenovano lice koje ima stečeno visoko obrazovanje iz naučne oblasti pravne nauke na studijama drugog stepena, odnosno visoko obrazovanje koje je zakonom izjednačeno sa akademskim nazivom master na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine i koje ima najmanje pet godina radnog iskustva na pravnim poslovima.

Na sekretara i zaposlene u Službi primenjuju se propisi koji uređuju radne odnose u državnim organima.

Unutrašnje uređenje i sistematizaciju radnih mesta u Službi uređuje Republička komisija.

Lista veštaka za javne nabavke

Član 143

Republička komisija obrazuje i vodi listu veštaka koji u skladu sa uslovima iz ovog zakona učestvuju u radu Republičke komisije.

Na listu veštaka može biti upisano lice koje je upisano u registar stalnih sudskih veštaka.

Sprečavanje sukoba interesa i izuzeće

Član 144

Predsednik, odnosno član Republičke komisije ne može obavljati drugu javnu funkciju, vršiti funkciju u političkoj stranci, niti obavljati bilo koju drugu funkciju, službu, posao, dužnost ili aktivnost koja bi mogla uticati na njegovu samostalnost u radu i postupanju ili koja bi umanjivala njegov ugled ili ugled funkcije predsednika, odnosno člana Republičke komisije.

Predsednik ili član Republičke komisije ne može odlučivati u postupku zaštite prava ako postoje razlozi koji dovode u sumnju njegovu nepristrasnost.

Predsednik ili član Republičke komisije ne može odlučivati u postupku zaštite prava ako je sa strankom u postupku, u odnosu koji odgovara odnosu predstavnika naručioca i ponuđača iz člana 29. ovog zakona.

Stranka u postupku ima pravo da zahteva izuzeće člana Republičke komisije iz razloga određenih u st. 2. i 3. ovog člana.

O zahtevu za izuzeće odlučuje predsednik Republičke komisije.

Predsednik, odnosno član Republičke komisije ne može u periodu od dve godine posle prestanka funkcije, biti radno angažovan kod ponuđača koji je bio strana u postupku u kojem je odlučivao, ako je procenjena vrednost nabavke u tom predmetu bila veća od iznosa iz člana 57. ovog zakona.

Sprečenost za rad i odsustvo člana Republičke komisije

Član 144a

U slučaju sprečenosti za rad ili odsustva sa rada predsednika ili člana Republičke komisije, u trajanju dužem od 60 dana, nadležni odbor može predložiti Narodnoj skupštini da radi zamene sprečenog ili odsutnog predsednika ili člana Republičke komisije imenuje drugo lice za vršioca dužnosti predsednika ili člana Republičke komisije bez sprovođenja javnog konkursa do njegovog povratka.

Lice iz stava 1. ovog člana mora ispunjavati odgovarajuće uslove za izbor iz člana 141. ovog zakona.

Razrešenje članova Republičke komisije

Član 145

Predsednik ili član Republičke komisije biće razrešen pre isteka mandata, ako:

- 1) bude osuđen za krivično delo na безусловnu kaznu zatvora u trajanju od najmanje šest meseci i ako ga delo za koje je osuđen čini nedostojnim za vršenje funkcije;
- 2) ako izgubi radnu sposobnost;
- 3) se utvrdi da funkciju vrši suprotno članu 144. ovog zakona;
- 4) ako se utvrdi da funkciju obavlja nestručno i nesavesno;
- 5) ako se utvrdi da ne ispunjava uslove za izbor iz člana 141. ovog zakona;
- 6) podnese ostavku.

Inicijativu za razrešenje predsednika ili člana Republičke komisije može podneti svako lice, nadležnom odboru.

Nadležni odbor, podnosi Narodnoj skupštini obrazloženi predlog za razrešenje predsednika ili člana Republičke komisije sa dokazima za njegovo razrešenje.

Predsjedniku, odnosno članu Republičke komisije mora se omogućiti da se u Narodnoj skupštini izjasni o razlozima za njegovo razrešenje.

Ako predsjednik, odnosno član Republičke komisije bude razrešen, novi predsjednik, odnosno član Republičke komisije bira se u roku od 90 dana od dana razrešenja.

U slučaju razrešenja predsjednika Republičke komisije, funkciju predsjednika vrši zamenik predsjednika iz člana 140. stav 8. ovog zakona, do izbora novog predsjednika.

Način rada Republičke komisije

Član 146

Republička komisija radi i odlučuje u većima od tri člana.

Svako veće čine najmanje dva člana koja su izabrana u skladu sa članom 141. stav 3. ovog zakona, od kojih je jedan predsjednik veća.

Za punovažno odlučivanje na sednici veća potrebno je prisustvo svih članova veća.

U slučaju odsustva člana veća njega može zameniti predsjednik Republičke komisije ili član Republičke komisije iz drugog veća, koga odredi predsjednik Republičke komisije.

Članovi veća mogu na sopstvenu inicijativu odlučiti da u radu veća učestvuje i veštak, ako procene da je to potrebno radi pravilnog utvrđivanja činjeničnog stanja i donošenja odluke.

Za veštaka se ne može imenovati lice koje je sa stranom u postupku, u odnosu koji odgovara odnosu predstavnika naručioca i ponuđača iz člana 29. ovog zakona.

Naknadu troškova i nagradu veštaku plaća strana koja ga je angažovala, prema tarifi koju utvrđuje Republička komisija.

Veštak nema pravo glasa u odlučivanju.

Republička komisija usvaja načelne pravne stavove u vezi sa primenom propisa iz njene nadležnosti na opštoj sednici na kojoj učestvuju predsjednik i svi članovi Republičke komisije.

Opštu sednicu saziva predsjednik Republičke komisije po potrebi, na zahtev četiri člana ili kada između veća nastane nesaglasnost u primeni propisa.

Način rada Republičke komisije bliže se uređuje Poslovníkom o radu Republičke komisije.

Poslovník donosi Republička komisija dvotrećinskom većinom glasova, članova i predsjednika Republičke komisije.

Odgovornost za rad

Član 147

Republička komisija za svoj rad odgovara Narodnoj skupštini.

Republička komisija dostavlja Narodnoj skupštini godišnji izveštaj o svom radu do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu u kojem posebno navodi:

- 1) postupke koji su delimično ili potpuno poništeni;
- 2) postupke u kojima je donela odluku da podneti zahtev za zaštitu prava ne zadržava, odnosno zadržava dalje aktivnosti u postupku javne nabavke;
- 3) naručioce koji nisu dostavili traženu dokumentaciju i izveštaje;
- 4) kontrole koje je izvršila kod naručilaca, rezultate tih kontrola i mere koje je preduzela da se utvrđene nepravilnosti otklone;
- 5) naručioce koji nisu poštovali uputstva Republičke komisije i nisu otklonili nepravilnosti;
- 6) nepravilnosti koje su česte u postupcima javnih nabavki i aktivnosti koje je preduzela da se uočene nepravilnosti otklone;
- 7) ugovore koje je poništila;
- 8) naručioce i odgovorna lica naručioca kojima je izrečena novčana kazna;
- 9) prekršajne postupke koje je pokrenula;
- 10) rešenja u prekršajnom postupku koje je donela;
- 11) odluke Upravnog suda i Višeg prekršajnog suda u vezi sa odlukama Republičke komisije;
- 12) druge aktivnosti koje preuzima radi zaštite prava;
- 13) postupke u kojima nije postupila u rokovima koje predviđa ovaj zakon i razlozima za kašnjenje;

14) statistiku koja je od značaja za praćenje pojava u postupku zaštite prava;

15) probleme na koje nailazi u svom radu.

Ako je nadležnom odboru dostavljena predstavka naručioca ili ponuđača, odnosno drugog zainteresovanog lica koje smatra da su njegova prava ozbiljno povređena u postupku pred Republičkom komisijom, ili ako na drugi način dođe do saznanja koja ukazuju na nestručno i nesavesno obavljanje funkcije od strane članova tog organa, nadležni odbor može zahtevati od Republičke komisije da u određenom roku dostavi izveštaj o svakom pojedinačnom predmetu u kojem je odlučivala.

U slučaju iz stava 3. ovog člana Republička komisija je u obavezi da nadležnom odboru u ostavljenom roku dostavi celokupnu dokumentaciju o određenom predmetu, a član veća Republičke komisije koje je odlučivalo u tom predmetu može biti pozvan da pred nadležnim odborom usmeno obrazloži stav Republičke komisije o predmetu i donetoj odluci.

2. Postupak zaštite prava

Aktivna legitimacija u postupku

Član 148

Zahtev za zaštitu prava može da podnese ponuđač, podnosilac prijave, kandidat, odnosno zainteresovano lice, koji ima interes za dodelu ugovora, odnosno okvirnog sporazuma u konkretnom postupku javne nabavke i koji je pretrpeo ili bi mogao da pretrpi štetu zbog postupanja naručioca protivno odredbama ovog zakona (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Zahtev za zaštitu prava može da podnese Uprava za javne nabavke, Državna revizorska institucija, javni pravobranilac i građanski nadzornik.

Organi i organizacije iz stava 2. ovog člana nisu dužni da podnose zahtev za zaštitu prava na zahtev lica iz stava 1. ovog člana ako to lice nije iskoristilo pravo na podnošenje zahteva.

U slučaju podnošenja zahteva za zaštitu prava iz stava 2. ovog člana shodno se primenjuju odredbe ovog zakona koje se primenjuju u slučaju podnošenja zahteva od strane podnosioca zahteva iz stava 1. ovog člana, osim odredbe člana 156. stav 1. ovog zakona.

Na pitanja postupka zaštite prava koja nisu uređena ovim zakonom shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuje upravni postupak.

Rokovi i način podnošenja zahteva za zaštitu prava

Član 149

Zahtev za zaštitu prava podnosi se naručiocu, a kopija se istovremeno dostavlja Republičkoj komisiji.

Zahtev za zaštitu prava može se podneti u toku celog postupka javne nabavke, protiv svake radnje naručioca, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Zahtev za zaštitu prava kojim se osporava vrsta postupka, sadržina poziva za podnošenje ponuda ili konkursne dokumentacije smatraće se blagovremenim ako je primljen od strane naručioca najkasnije sedam dana pre isteka roka za podnošenje ponuda, a u postupku javne nabavke male vrednosti i kvalifikacionom postupku ako je primljen od strane naručioca tri dana pre isteka roka za podnošenje ponuda, bez obzira na način dostavljanja i ukoliko je podnosilac zahteva u skladu sa članom 63. stav 2. ovog zakona ukazao naručiocu na eventualne nedostatke i nepravilnosti, a naručilac iste nije otklonio.

Zahtev za zaštitu prava kojim se osporavaju radnje koje naručilac preduzme pre isteka roka za podnošenje ponuda, a nakon isteka roka iz stava 3. ovog člana, smatraće se blagovremenim ukoliko je podnet najkasnije do isteka roka za podnošenje ponuda.

Odredbe st. 3. i 4. ovog člana ne primenjuju se u slučaju pregovaračkog postupka bez objavljivanja poziva za podnošenje ponuda, ako podnosilac zahteva ili sa njim povezano lice nije učestvovao u tom postupku.

Posle donošenja odluke o dodeli ugovora, odluke o zaključenju okvirnog sporazuma, odluke o priznavanju kvalifikacije i odluke o obustavi postupka, rok za podnošenje zahteva za zaštitu prava je deset dana od dana objavljivanja odluke na Portalu javnih nabavki, a pet dana u postupku javne nabavke male vrednosti i donošenja odluke o dodeli ugovora na osnovu okvirnog sporazuma u skladu sa članom 40a ovog zakona.

Zahtevom za zaštitu prava ne mogu se osporavati radnje naručioca preduzete u postupku javne nabavke ako su podnosiocu zahteva bili ili mogli biti poznati razlozi za njegovo podnošenje pre isteka roka za podnošenje zahteva iz st. 3. i 4. ovog člana, a podnosilac zahteva ga nije podneo pre isteka tog roka.

Ako je u istom postupku javne nabavke ponovo podnet zahtev za zaštitu prava od strane istog podnosioca zahteva, u tom zahtevu se ne mogu osporavati radnje naručioca za koje je podnosilac zahteva znao ili mogao znati prilikom podnošenja prethodnog zahteva.

Zahtev za zaštitu prava ne zadržava dalje aktivnosti naručioca u postupku javne nabavke u skladu sa odredbama člana 150. ovog zakona.

Naručilac objavljuje obaveštenje o podnetom zahtevu za zaštitu prava na Portalu javnih nabavki i na svojoj internet stranici najkasnije u roku od dva dana od dana prijema zahteva za zaštitu prava, koje sadrži podatke iz Priloga 3LJ.

Posledice podnetog zahteva za zaštitu prava i privremene mere

Član 150

U slučaju podnetog zahteva za zaštitu prava naručilac ne može doneti odluku o dodeli ugovora, odluku o zaključenju okvirnog sporazuma, odluku o priznavanju kvalifikacije i odluku o obustavi postupka, niti može zaključiti ugovor o javnoj nabavci pre donošenja odluke o podnetom zahtevu za zaštitu prava, osim u slučaju pregovaračkog postupka iz člana 36. stav 1. tačka 3) ovog zakona.

Odgovorno lice naručioca može doneti odluku da naručilac preduzme aktivnosti iz stava 1. ovog člana pre donošenja odluke o podnetom zahtevu za zaštitu prava, kada bi zadržavanje aktivnosti naručioca u postupku javne nabavke, odnosno u izvršenju ugovora o javnoj nabavci prouzrokovalo velike teškoće u radu ili poslovanju naručioca koje su nesrazmerne vrednosti javne nabavke, a koja mora biti obrazložena.

Republička komisija, na predlog naručioca, može dozvoliti naručiocu da preduzme aktivnosti iz stava 1. ovog člana pre donošenja odluke o podnetom zahtevu za zaštitu prava, kada bi zadržavanje aktivnosti naručioca u postupku javne nabavke, odnosno u izvršenju ugovora o javnoj nabavci značajno ugrozilo interes Republike Srbije.

Ako je zahtev za zaštitu prava podnet nakon zaključenja ugovora u skladu sa članom 112. stav 2. ovog zakona naručilac ne može izvršiti ugovor o javnoj nabavci do donošenja odluke o podnetom zahtevu za zaštitu prava, osim ako su ispunjeni uslovi iz st. 2. i 3. ovog člana i ako naručilac ili Republička komisija na predlog naručioca ne odluči drugačije.

Ako naručilac smatra da postoje uslovi iz stava 3. ovog člana, dužan je da odmah po prijemu, bez prethodne provere, zahtev za zaštitu prava i kompletnu dokumentaciju iz postupka javne nabavke dostavi Republičkoj komisiji sa obrazloženim predlogom za donošenje odluke Republičke komisije.

Ako utvrdi da su ispunjeni uslovi, Republička komisija donosi rešenje kojim usvaja predlog naručioca iz stava 5. ovog člana u roku od pet dana od dana prijema predloga i kompletne dokumentacije.

Odluku iz stava 2. ovog člana, naručilac bez odlaganja dostavlja Republičkoj komisiji i objavljuje na Portalu javnih nabavki i na svojoj internet stranici.

Ako je zahtev za zaštitu prava uložen u slučaju sprovođenja pregovaračkog postupka iz člana 36. stav 1. tačka 3) ovog zakona, podnosilac zahteva može predložiti da Republička komisija donese rešenje kojim se zabranjuje naručiocu da zaključi, odnosno izvrši ugovor o javnoj nabavci.

Republička komisija će u roku od pet dana rešenjem usvojiti predlog podnosioca zahteva iz stava 8. ovog člana, ukoliko utvrdi da bi zaključenje, odnosno izvršenje ugovora o javnoj nabavci bez prethodne provere pravilnosti postupka moglo da prouzrokuje znatnu štetu po javna sredstva.

Ako Republička komisija donese rešenje iz stava 9. ovog člana, naručilac ne može zaključiti, odnosno izvršiti ugovor o javnoj nabavci.

Naručilac može da odluči da zaustavi dalje aktivnosti u slučaju podnošenja zahteva za zaštitu prava, pri čemu je dužan da u obaveštenju o podnetom zahtevu za zaštitu prava navede da zaustavlja dalje aktivnosti u postupku javne nabavke.

Odredbe ovog člana shodno se primenjuju i na okvirni sporazum.

Sadržina zahteva za zaštitu prava

Član 151

Zahtev za zaštitu prava sadrži:

- 1) naziv i adresu podnosioca zahteva i lice za kontakt;
- 2) naziv i adresu naručioca;
- 3) podatke o javnoj nabavci koja je predmet zahteva, odnosno o odluci naručioca;
- 4) povrede propisa kojima se uređuje postupak javne nabavke;
- 5) činjenice i dokaze kojima se povrede dokazuju;
- 6) potvrdu o uplati takse iz člana 156. ovog zakona;
- 7) potpis podnosioca.

Ako podneti zahtev za zaštitu prava ne sadrži sve obavezne elemente iz stava 1. ovog člana, naručilac će takav zahtev odbaciti zaključkom.

Zaključak iz stava 2. ovog člana naručilac dostavlja podnosiocu zahteva i Republičkoj komisiji u roku od tri dana od dana donošenja.

Protiv zaključka naručioca iz stava 2. ovog člana podnosilac zahteva može u roku od tri dana od dana prijema zaključka podneti žalbu Republičkoj komisiji, dok kopiju žalbe istovremeno dostavlja naručiocu.

Prethodna provera zahteva za zaštitu prava

Član 152

Po prijemu zahteva za zaštitu prava, naručilac proverava da li je zahtev podnet u roku i da li je izjavljen od strane lica koje ima aktivnu legitimaciju.

Ako je zahtev za zaštitu prava neblagovremen ili ga je podnelo lice koje nema aktivnu legitimaciju, naručilac će takav zahtev odbaciti zaključkom.

Zaključak iz stava 2. ovog člana naručilac dostavlja podnosiocu zahteva i Republičkoj komisiji u roku od tri dana od dana donošenja.

Protiv zaključka iz stava 2. ovog člana podnosilac zahteva može, u roku od tri dana od dana prijema tog zaključka podneti žalbu Republičkoj komisiji dok kopiju žalbe istovremeno dostavlja naručiocu.

Nakon prijema žalbe naručilac će u roku od tri dana dostaviti Republičkoj komisiji potrebnu dokumentaciju iz postupka javne nabavke radi odlučivanja o žalbi.

Postupanje naručioca posle prethodnog ispitivanja zahteva za zaštitu prava

Član 153

Posle prethodnog ispitivanja, u roku od pet dana od dana prijema urednog zahteva za zaštitu prava, naručilac će:

1) rešenjem usvojiti zahtev za zaštitu prava;

2) dostaviti Republičkoj komisiji odgovor u kojem će se izjasniti na sve navode zahteva za zaštitu prava i kompletnu dokumentaciju iz postupka javne nabavke, radi odlučivanja o zahtevu za zaštitu prava.

Rešenje iz stava 1. tačka 1) ovog člana naručilac dostavlja podnosiocu zahteva, ponuđačima i Republičkoj komisiji u roku od tri dana od dana donošenja.

Ukoliko rešenjem iz stava 1. tačka 1) ovog člana naručilac nije usvojio sve navode zahteva za zaštitu prava, podnosilac zahteva može pisanim izjašnjenjem nastaviti postupak pred Republičkom komisijom u roku od tri dana od dana prijema rešenja o čemu istovremeno obaveštava naručioca.

U slučaju iz stava 3. ovog člana naručilac je dužan da u roku od tri dana od dana prijema pisanog izjašnjenja podnosioca zahteva kompletnu dokumentaciju iz postupka javne nabavke dostavi Republičkoj komisiji.

U slučaju iz stava 1. tačka 2) ovog člana naručilac je dužan da pismeno, u roku od tri dana od dana dostavljanja zahteva Republičkoj komisiji, obavesti podnosioca zahteva.

Posle prijema pisanog obaveštenja o povlačenju zahteva za zaštitu prava, naručilac, odnosno Republička komisija će zaključkom obustaviti postupak zaštite prava.

Postupak pred Republičkom komisijom

Član 154

Nakon prijema pisanog izjašnjenja podnosioca zahteva za nastavak postupka pred Republičkom komisijom ili odgovora naručioca iz člana 153. ovog zakona, Republička komisija utvrđuje da li:

1) je zahtev za zaštitu prava, odnosno pisano izjašnjenje podnet u roku;

2) podnosilac zahteva ima aktivnu legitimaciju;

3) zahtev sadrži sve obavezne elemente iz člana 151. ovog zakona.

Republička komisija će zaključkom odbaciti zahtev za zaštitu prava ako utvrdi da nije ispunjen neki od uslova iz stava 1. tač. 1) do 3) ovog člana.

Republička komisija može pre donošenja svoje odluke da traži dodatnu dokumentaciju, podatke, objašnjenja i mišljenja od naručioca, podnosioca zahteva ili drugih učesnika u postupku, Uprave za javne nabavke i drugih lica i da ostvari uvid u ostale dokumente kod stranaka u postupku javne nabavke, kao i da prikupi druge podatke za donošenje odluke.

Sva lica i organi iz stava 4. ovog člana dužni su da postupaju u roku koji je Republička komisija odredila u zahtevu za dobijanje dokumentacije, podataka, objašnjenja i mišljenja.

U slučaju da ponuđač ili naručilac nisu dostavili traženu dokumentaciju, podatke, objašnjenja ili mišljenja u roku iz stava 5. ovog člana Republička komisija će doneti odluku prema stanju raspoloživih dokaza u predmetu, odnosno sumnja koja je posledica izostanka navedenih dokaza, biće uzeta na štetu stranke koja nije postupila po nalogu.

Održavanje usmene rasprave

Član 155

Stranke u postupku mogu predložiti da se održi usmena rasprava ako složenost činjenične ili pravne situacije to zahteva.

Podnosilac zahteva može predložiti održavanje usmene rasprave u zahtevu za zaštitu prava, a naručilac u odgovoru na zahtev.

O predlogu za održavanje usmene rasprave odlučuje Republička komisija.

Usmena rasprava je javna i održava se u prostorijama Republičke komisije.

Javnost će biti isključena ukoliko je to potrebno radi zaštite poslovne tajne u smislu zakona kojim se uređuju zaštita poslovne tajne ili zaštite podataka u smislu zakona kojim se uređuje tajnost podataka.

O usmenoj raspravi sačinjava se zapisnik.

Taksa i troškovi postupka

Član 156

Podnosilac zahteva za zaštitu prava je dužan da na određeni račun budžeta Republike Srbije uplati taksu od:

- 1) 60.000 dinara u postupku javne nabavke male vrednosti i pregovaračkom postupku bez objavljivanja poziva za podnošenje ponuda;
- 2) 120.000 dinara ako se zahtev za zaštitu prava podnosi pre otvaranja ponuda i ako procenjena vrednost nije veća od 120.000.000 dinara;
- 3) 250.000 dinara ako se zahtev za zaštitu prava podnosi pre otvaranja ponuda i ako je procenjena vrednost veća od 120.000.000 dinara;
- 4) 120.000 dinara ako se zahtev za zaštitu prava podnosi nakon otvaranja ponuda i ako procenjena vrednost nije veća od 120.000.000 dinara;
- 5) 120.000 dinara ako se zahtev za zaštitu prava podnosi nakon otvaranja ponuda i ako zbir procenjenih vrednosti svih osporenih partija nije veća od 120.000.000 dinara, ukoliko je nabavka oblikovana po partijama;
- 6) 0,1% procenjene vrednosti javne nabavke, odnosno ponuđene cene ponuđača kojem je dodeljen ugovor, ako se zahtev za zaštitu prava podnosi nakon otvaranja ponuda i ako je ta vrednost veća od 120.000.000 dinara;
- 7) 0,1% zbira procenjenih vrednosti svih osporenih partija javne nabavke, odnosno ponuđene cene ponuđača kojima su dodeljeni ugovori, ako se zahtev za zaštitu prava podnosi nakon otvaranja ponuda i ako je ta vrednost veća od 120.000.000 dinara.

Svaka stranka u postupku snosi troškove koje prouzrokuje svojim radnjama.

Ako je zahtev za zaštitu prava osnovan, naručilac mora podnosiocu zahteva za zaštitu prava na pisani zahtev nadoknaditi troškove nastale po osnovu zaštite prava.

Ako zahtev za zaštitu prava nije osnovan, podnosilac zahteva za zaštitu prava mora naručiocu na pisani zahtev nadoknaditi troškove nastale po osnovu zaštite prava.

Ako je zahtev za zaštitu prava delimično usvojen, Republička komisija odlučuje da li će svaka stranka snositi svoje troškove ili će troškovi biti podeljeni srazmerno usvojenom zahtevu za zaštitu prava.

Stranke u zahtevu moraju precizno da navedu troškove za koje traže naknadu.

Naknadu troškova moguće je tražiti do donošenja odluke naručioca, odnosno Republičke komisije o podnetom zahtevu za zaštitu prava.

O troškovima odlučuje Republička komisija. Odluka Republičke komisije je izvršni naslov.

Odluka Republičke komisije

Član 157

Republička komisija odlučuje u granicama podnetog zahteva za zaštitu prava i dužna je da se izjasni o svim navodima podnosioca zahteva, kao i o povredama za koje podnosilac zahteva nije znao, a koje su uticale na odluku naručioca u postupku javne nabavke.

Republička komisija po službenoj dužnosti ispituje i da li su ispunjeni zakonski uslovi za primenu određenog postupka javne nabavke, da li su prekršene odredbe zakona zbog kojih se ugovor može poništiti ili je ugovor ništav, kao i da li postoje razlozi zbog kojih postupak javne nabavke ne može da se okonča na zakonit način.

U slučaju iz stava 2. ovog člana Republička komisija može nastaviti postupak i ako podnositelj zahteva za zaštitu prava povuče zahtev.

Republička komisija će izvesti dokaze za koje oceni da su od uticaja za donošenje pravilne i zakonite odluke o podnetom zahtevu za zaštitu prava.

Republička komisija zaključkom:

- 1) odbacuje zahtev za zaštitu prava, odnosno pisano izjašnjenje o nastavku postupka pred Republičkom komisijom;
- 2) obustavlja postupak na osnovu prijema pismenog obaveštenja o odustajanju od zahteva za zaštitu prava pre donošenja odluke;
- 3) odbacuje žalbu kao nedopuštenu, neblagovremenu ili izjavljenu od strane neovlašćenog lica;
- 4) odbacuje zahtev za pokretanje prekršajnog postupka.

Republička komisija rešenjem:

- 1) usvaja zahtev za zaštitu prava kao osnovan, u celini ili delimično poništava postupak javne nabavke;
- 2) odbija zahtev za zaštitu prava kao neosnovan;
- 3) potvrđuje ili poništava zaključak naručioca;
- 4) *(brisana)*
- 5) usvaja ili odbija predlog naručioca iz člana 30. stav 3. ovog zakona;
- 6) usvaja ili odbija predlog iz člana 150. stav 5. i člana 150. stav 8. ovog zakona;
- 7) izriče novčane kazne;
- 8) poništava ugovor;
- 9) odlučuje u prekršajnom postupku.

Republička komisija je dužna da obrazloži svoju odluku i može da naručiocu naloži preduzimanje određenih radnji u roku od najduže 25 dana u svrhu pravilnog i zakonitog okončanja konkretnog postupka javne nabavke.

Rok za donošenje i dostavljanje odluke

Član 158

Republička komisija je dužna da o zahtevu za zaštitu prava odluči rešenjem u roku od 20 dana od dana prijema kompletne dokumentacije potrebne za utvrđivanje činjeničnog stanja i odlučivanje.

O žalbi protiv zaključka naručioca Republička komisija je dužna da odluči u roku od osam dana od dana prijema žalbe.

Rok iz stava 1. ovog člana, se izuzetno, u naročito opravdanim slučajevima, može produžiti za 15 dana, o čemu se uz obrazloženje produženja roka, obaveštavaju podnositelj zahteva i naručilac.

Republička komisija je dužna da odluku iz st. 1. i 2. ovog člana dostavi naručiocu, podnosiocu zahteva i izabranom ponuđaču u roku od pet dana od dana donošenja.

Odluka Republičke komisije se odmah nakon dostavljanja strankama u postupku, objavljuje na internet stranici Republičke komisije i na Portalu javnih nabavki.

Naručilac je dužan da obavesti sve učesnike u postupku o donetoj odluci Republičke komisije.

Pravo na upravni spor

Član 159

Protiv odluke Republičke komisije ne može se izjaviti žalba.

Protiv odluke Republičke komisije može se pokrenuti upravni spor u roku od 30 dana od dana prijema odluke.

Upravni spor može se pokrenuti i kada Republička komisija nije donela i dostavila odluku u rokovima predviđenim članom 158. ovog zakona.

Pokretanje upravnog spora ne odlaže izvršenje odluke Republičke komisije.

3. Posebna ovlašćenja Republičke komisije

Dostavljanje izveštaja i dokumentacije

Član 160

Naručilac je dužan da postupi po nalogima Republičke komisije sadržanim u njenoj odluci u roku predviđenom tom odlukom.

Republička komisija može da zahteva od naručioca da podnese izveštaj, dokumentaciju i izjave predstavnika naručioca o sprovođenju odluke Republičke komisije.

Naručilac je dužan da izveštaj, dokumentaciju i izjave iz prethodnog stava podnese u roku koji određuje Republička komisija.

Kontrola kod naručioca

Član 161

Članovi republičke komisije mogu sprovesti kontrolu izvršenja odluke Republičke komisije.

Republička komisija obaveštava naručioca o sprovođenju kontrole, najkasnije tri dana pre otpočinjanja kontrole.

Ako se osnovano sumnja da postoji opasnost uklanjanja ili izmena dokaza koji se nalaze kod naručioca, može se sprovesti nenajavljena kontrola kod naručioca.

Kontrolu kod naručioca sprovode najmanje dva člana veća Republičke komisije koje je odlučivalo u postupku povodom kojeg se sprovodi kontrola.

O sprovedenoj kontroli kod naručioca sačinjava se zapisnik.

Član Republičke komisije koji sprovodi kontrolu ovlašćen je da:

- 1) izvrši pregled i kopiranje dokumentacije u vezi sa predmetnom javnom nabavkom;
- 2) zapečati poslovne prostorije i dokumenta za vreme kontrole;
- 3) uzme izjave od predstavnika naručioca i drugih zaposlenih kod naručioca, a ako je potrebna posebna pisana izjava odrediće rok za dostavljanje izjave Republičkoj komisiji.

Predstavnici naručioca imaju pravo da prisustvuju kontroli i da daju svoje primedbe koje se unose u zapisnik o kontroli.

Novčana kazna

Član 162

Republička komisija će rešenjem izreći novčanu kaznu naručiocu u iznosu od 80.000 do 1.000.000 dinara i odgovornom licu naručioca u iznosu od 20.000 do 80.000 dinara, ako naručilac:

- 1) po podnetom zahtevu za zaštitu prava ne postupi na način i u roku određenom u članu 153. stav 1. ovog zakona;
- 2) ne dostavi dodatnu dokumentaciju, podatke, objašnjenja ili mišljenja, nakon zahteva Republičke komisije i u roku koji odredi Republička komisija;
- 3) ne dostavi izveštaj i izjave predstavnika naručioca o sprovedenoj odluci Republičke komisije;
- 4) ne omogući kontrolu u skladu sa članom 161. ovog zakona;
- 5) nije postupio u skladu sa odlukom Republičke komisije.

Novčanu kaznu iz stava 1. ovog člana izriče veće Republičke komisije koje odlučuje o zahtevu za zaštitu prava.

Rešenje iz stava 1. ovog člana Republička komisija objavljuje na svojoj internet stranici.

Poništenje ugovora

Član 163

Republička komisija može sama ili na zahtev podnosioca zahteva ili zainteresovanog lica, poništiti ugovor o javnoj nabavci ako utvrdi da je naručilac:

- 1) zaključio ugovor o javnoj nabavci primenom pregovaračkog postupka bez objavljivanja poziva za podnošenje ponuda, a za primenu tog postupka nisu postojali uslovi predviđeni ovim zakonom i nije objavio obaveštenje o pokretanju postupka i odluku o dodeli ugovora;
- 2) zaključio ugovor o javnoj nabavci pre isteka roka za podnošenje zahteva za zaštitu prava;
- 3) zaključio ugovor o javnoj nabavci nakon podnošenja zahteva za zaštitu prava, a pre odluke Republičke komisije;
- 4) zaključio ugovor o javnoj nabavci suprotno odluci Republičke komisije iz člana 150. ovog zakona;
- 5) zaključio ugovor o javnoj nabavci kršeći odredbe i uslove okvirnog sporazuma.

Zahtev za poništenje ugovora dostavlja se uz zahtev za zaštitu prava ili u roku od 30 dana od dana saznanja za razlog poništenja, a najkasnije u roku od godinu dana od zaključenja ugovora.

Poništenjem ugovor o javnoj nabavci prestaje, a ugovorne strane su dužne vratiti ono što su primile po osnovu takvog ugovora.

Ako se ono što je primljeno po osnovu poništenog ugovora o javnoj nabavci ne može vratiti ili ako se priroda onog što je primljeno protivi vraćanju, naručilac je dužan da savesnom dobavljaču plati za isporučena dobra, pružene usluge, odnosno izvedene radove.

Ukoliko bi poništenje ugovora o javnoj nabavci imalo nesrazmerne posledice po rad ili poslovanje naručioca ili interese Republike Srbije, Republička komisija neće poništiti ugovor o javnoj nabavci, ali može skratiti rok važenja ugovora ili izreći novčanu kaznu iz člana 162. ovog zakona.

Republička komisija će podneti tužbu za utvrđivanje ništavosti ugovora o javnoj nabavci kada na bilo koji način sazna da je zaključen ugovor o javnoj nabavci ništav.

Zabrana zloupotrebe zahteva za zaštitu prava

Član 164

Zabranjeno je podnošenje zahteva za zaštitu prava radi ostvarenja nekog drugog cilja, a ne onog zbog kojeg je to pravo priznato.

Republička komisija će podnosiocu zahteva za kojeg je utvrdila da je zloupotrebio zahtev za zaštitu prava izreći novčanu kaznu iz člana 162. ovog zakona.

Prekršajni postupak

Član 165

Republička komisija vodi prekršajni postupak u prvom stepenu za prekršaje propisane ovim zakonom.

Prekršajni postupak vodi veće Republičke komisije u čijem radu ne mogu učestvovati članovi Republičke komisije koji su učestvovali u radu veća koje je odlučivalo u postupku zaštite prava u vezi sa istim postupkom nabavke.

Prekršajni postupak pred Republičkom komisijom pokreće se na zahtev Uprave za javne nabavke, Državne revizorske institucije, drugog ovlašćenog organa ili po službenoj dužnosti, odmah po saznanju za prekršaj.

Protiv prvostepenog rešenja o prekršaju može se izjaviti žalba Višem prekršajnom sudu.

Predlog za razrešenje odgovornog lica

Član 166

Republička komisija može podneti predlog za razrešenje rukovodioca ili odgovornog lica naručioca za kojeg utvrdi da uprkos izrečenim novčanim kaznama u postupku zaštite prava ili prekršajnom postupku ne postupa u skladu sa odlukama Republičke komisije ili nastavlja da grubo krši odredbe ovog zakona.

Predlog za razrešenje podnosi se organu koji vrši nadzor nad radom, odnosno poslovanjem naručioca.

4. Posebno ovlašćenje organizacije nadležne za zaštitu konkurencije

Član 167

Organizacija nadležna za zaštitu konkurencije, može ponuđaču, odnosno zainteresovanom licu izreći meru zabrane učešća u postupku javne nabavke ako utvrdi da je ponuđač, odnosno zainteresovano lice povredilo konkurenciju u postupku javne nabavke u smislu zakona kojim se uređuje zaštita konkurencije.

Mera iz stava 1. ovog člana može trajati do dve godine.

Protiv odluke iz stava 1. ovog člana može se pokrenuti upravni spor u roku od 30 dana od dana prijema odluke.

IX NIŠTAVOST UGOVORA

Ništavi ugovori o javnoj nabavci

Član 168

Ništavi su ugovori o javnoj nabavci:

1) koji su zaključeni bez prethodno sprovedenog postupka javne nabavke, a koji je naručilac bio dužan da sprovede prema odredbama ovog zakona;

- 2) koji su zaključeni suprotno odredbama ovog zakona o sprečavanju korupcije i sukoba interesa;
- 3) kod kojih naručilac ovlasti treće lica, koje nije naručilac, da zaključi ugovor da bi se na taj način izbegla primena ovog zakona;
- 4) koji predstavljaju izmene i dopune prvobitnog ugovora zaključene u suprotnosti sa odredbama ovog zakona;
- 5) koji su zaključeni protivno odluci Republičke komisije.

X KAZNENE ODREDBE

Prekršaji naručioca

Član 169

Novčanom kaznom od 100.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj naručilac, ako:

- 1) ne zaštiti podatke o ponudi i ponuđaču (član 14);
- 2) ne evidentira sve faze postupka javne nabavke, ne vodi evidenciju o zaključenim ugovorima o javnoj nabavci ili ako ne čuva dokumentaciju iz postupka javne nabavke (član 16);
- 3) ne obavlja komunikaciju na način propisan ovim zakonom ili ne objavi interni akt i interni plan za sprečavanje korupcije u javnim nabavkama (čl. 20, 21. i 22);
- 4) ne objavi ili ne dostavi poziv za podnošenje ponuda, konkursnu dokumentaciju, izmene i dopune konkursne dokumentacije ili odgovor na zahtev za pojašnjenjem konkursne dokumentacije i druge oglase (čl. 57, 62. i 63);
- 5) ne poštuje odredbe o određivanju i korišćenju tehničkih specifikacija i standarda (čl. 70 - 74);
- 6) donese odluku o dodeli ugovora, a nisu ispunjeni uslovi za primenu izuzetka (član 107. stav 4);
- 7) ne donese odluku u roku iz člana 108. stav 2. ovog zakona;
- 8) nakon što je obustavio postupak javne nabavke iz razloga predviđenih u članu 109. stav 2. ovog zakona ponovo pokrene postupak javne nabavke u istoj budžetskoj godini, odnosno u narednih šest meseci;
- 9) ako ne omogući ponuđaču, odnosno podnosiocu prijave uvid u dokumentaciju o sprovedenom postupku javne nabavke (član 110);
- 10) ne dostavi izveštaj Upravi za javne nabavke (čl. 132. i 133);
- 11) nema zaposlenog službenika za javne nabavke ili ako ne omogući licu zaposlenom na poslovima za javne nabavke da stekne sertifikat službenika za javne nabavke (član 134).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice naručioca novčanom kaznom od 30.000 do 80.000 dinara.

Novčanom kaznom od 200.000 do 1.500.000 dinara kazniće se za prekršaj naručilac, ako:

- 1) nabavi dobra, usluge ili radove bez primene ovog zakona kada nisu postojali razlozi za izuzeće od primene ovog zakona (čl. 7, 7a, 122 i 128);
- 2) ne odbije ponudu lica koja su učestvovala u planiranju javne nabavke, pripremala konkursnu dokumentaciju ili pojedine njene delove ili su ta lica sarađivala sa ponuđačem (član 23);
- 3) zaključi ugovor o javnoj nabavci u slučaju postojanja sukoba interesa (čl. 29. i 30);
- 4) sprovede postupak javne nabavke koji nije otvoren ili restriktivni postupak, a da za to nisu postojali uslovi (čl. 34 - 39);
- 5) ne donese plan javnih nabavki, ne objavi plan javnih nabavki ili ako ne poštuje pravila o sačinjavanju plana javnih nabavki (član 51);
- 6) pokrene postupak javne nabavke, a da nisu ispunjeni uslovi za pokretanje postupka (član 52);
- 7) (*brisana*)
- 8) zaključi ugovor, a da nisu ispunjeni uslovi (član 112);
- 9) izmeni ugovor o javnoj nabavci suprotno odredbama člana 115. ovog zakona;
- 10) nakon podnetog zahteva za zaštitu prava donese odluku, odnosno zaključi ugovor ili ako suprotno odluci Republičke komisije zaključi ili izvrši ugovor (član 150);
- 11) na osnovu odluke Republičke komisije ne nadoknadi podnosiocu zahteva troškove postupka zaštite prava (član 156. stav 3);
- 12) ne postupi po nalogima sadržanim u odluci Republičke komisije u roku predviđenom tom odlukom (član 157).

Za prekršaj iz stava 3. ovog člana kazniće se i odgovorno lice naručioca novčanom kaznom od 80.000 do 150.000 dinara.

Prekršaji ponuđača

Član 170

Novčanom kaznom od 100.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj ponuđač, odnosno podnosilac prijave ako:

- 1) ne čuva poverljive podatke o naručiocu (član 15);
- 2) postupi suprotno odredbi člana 25. ovog zakona;
- 3) ne obavesti naručioca o promeni podataka ili ako dostavi netačne podatke o ispunjenosti uslova za učešće u postupku ili daje netačne podatke u pogledu stručnih referenci (član 77);
- 4) kao podizvođača angažuje lice koje nije navedeno u ponudi i ugovoru o javnoj nabavci suprotno odredbama ovog zakona (član 80);
- 5) na osnovu odluke Republičke komisije ne nadoknadi naručiocu troškove postupka zaštite prava (član 156. stav 4).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice ponuđača, odnosno podnosioca prijave novčanom kaznom od 30.000 do 80.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se preduzetnik, kao ponuđač, odnosno podnosilac prijave, novčanom kaznom u iznosu od 30.000 do 200.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se fizičko lice kao ponuđač, odnosno podnosilac prijave, novčanom kaznom u iznosu od 30.000 do 80.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. tačka 2) ovog člana kazniće se i lice koje se radno angažuje, novčanom kaznom od 50.000 do 150.000 dinara.

Zastarelost

Član 171

Zastarelost gonjenja za prekršaje nastupa protekom tri godine od dana učinjenog prekršaja iz čl. 169. i 170. ovog zakona.

XI PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Započeti postupci javne nabavke

Član 172

Na postupke javnih nabavki započete do dana početka primene ovog zakona primenjuju se propisi po kojima su započeti.

Odluke o priznavanju kvalifikacije donete u restriktivnom i kvalifikacionom postupku u skladu sa propisima važećim do stupanja na snagu ovog zakona, prestaju da važe najkasnije šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Započeti postupci zaštite prava

Član 173

Na postupke zaštite prava započete do dana početka primene ovog zakona primenjuju se propisi po kojima su započeti.

Usklađivanje rada Uprave za zajedničke poslove

Član 174

Vlada je dužna da u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona obezbedi odgovarajuće uslove za rad Uprave za zajedničke poslove u skladu sa njenim nadležnostima propisanim ovim zakonom, a naročito kadrovske i tehničke kapacitete.

Uprava za zajedničke poslove počinje sa obavljanjem poslova tela za centralizovane javne nabavke u roku od osam meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Usklađivanje rada Uprave za javne nabavke i Republičke komisije

Član 175

Vlada je dužna da u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona obezbedi odgovarajuće uslove za usklađivanje rada Uprave za javne nabavke i Republičke komisije u skladu sa njihovim nadležnostima iz ovog zakona.

Vlada je dužna da obezbedi nesmetan rad Portala za javne nabavke u roku od dva meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Danom stupanja na snagu ovog zakona Republička komisija nastavlja sa radom u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama ("Službeni glasnik RS", broj 116/08) do početka primene ovog zakona.

Mandat predsednika i članova Republičke komisije izabranih na osnovu Zakona o javnim nabavkama ("Službeni glasnik RS", broj 116/08) prestaje danom početka primene ovog zakona.

Predsednik i članovi Republičke komisije biće izabrani u skladu sa odredbama ovog zakona u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Predsednik i članovi Republičke komisije izabrani u skladu sa odredbama ovog zakona stupaju na dužnost danom početka primene ovog zakona.

Donošenje podzakonskih akata

Član 176

Podzakonski akti koji se donose na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona biće doneti u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Podzakonski akti iz člana 21. stav 6. i člana 22. stav 2. ovog zakona biće doneti u roku od devet meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Prestanak važenja prethodnog zakona i podzakonskih akata

Član 177

Danom početka primene ovog zakona prestaje da važi Zakon o javnim nabavkama ("Službeni glasnik RS", broj 116/08) i podzakonski akti doneti na osnovu tog zakona.

Danom početka primene ovog zakona prestaje da važi član 5. st. 1. i 5. Zakona o podsticanju građevinske industrije Republike Srbije u uslovima ekonomske krize ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 45/2010, 99/2011 i 121/2012).

Stupanje na snagu i početak primene

Član 178

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", a primenjuje se od 1. aprila 2013. godine, osim odredbi člana 78. ovog zakona koje se primenjuju od 1. septembra 2013. godine.

Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopuni Zakona o javnim nabavkama

("Sl. glasnik RS", br. 14/2015)

Član 2[s1]

Na postupke javnih nabavki započete do dana stupanja na snagu ovog zakona primenjuju se propisi po kojima su započeti.

Član 3[s1]

Na postupke zaštite prava započete do dana stupanja na snagu ovog zakona primenjuju se propisi po kojima su započeti.

Član 4[s1]

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama

("Sl. glasnik RS", br. 68/2015)

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 86[s2]

Podzakonski akti koji se donose u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama ("Službeni glasnik RS", br. 124/12 i 14/15), biće usklađeni sa odredbama ovog zakona u roku od 60 dana od dana njegovog stupanja na snagu.

Do donošenja podzakonskih akata na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona, primenjivaće se podzakonski akti doneti na osnovu Zakona o javnim nabavkama ("Službeni glasnik RS", br. 124/12 i 14/15), koji nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 87[s2]

Naručilac je dužan da interni plan za sprečavanje korupcije u javnim nabavkama iz člana 21. stav 7. Zakona o javnim nabavkama ("Službeni glasnik RS", br. 124/12 i 14/15), donese i objavi na svojoj internet stranici u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Naručilac je dužan da interni akt iz člana 22. Zakona o javnim nabavkama ("Službeni glasnik RS", br. 124/12 i 14/15) objavi na svojoj internet stranici u roku od 60 dana od stupanja na snagu ovog zakona.

Član 88[s2]

Na postupke javnih nabavki započete do dana stupanja na snagu ovog zakona primenjuju se propisi po kojima su započeti.

Član 89[s2]

Na postupke zaštite prava primenjuju se propisi po kojima su započeti postupci javnih nabavki na koje se zaštita prava odnosi.

Član 90[s2]

Dva nova člana Republičke komisije biće izabrana u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 91[s2]

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe odredbe čl. 12-18. Zakona o otklanjanju posledica poplava u Republici Srbiji ("Službeni glasnik RS", broj 75/14).

Član 92[s2]

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", osim odredaba člana 24. ovog zakona koje se primenjuju od 1. januara 2016. godine.

Prilog 1 PREDMET JAVNE NABAVKE USLUGA

Broj
kategorije Predmet

1. usluge održavanja i popravke;
2. usluge kopnenog saobraćaja (osim usluga železničkog saobraćaja), uključujući usluge prevoza u oklopljenim vozilima i kurirske usluge (osim prevoza pošte);
3. usluge vazdušnog prevoza putnika i robe (osim prevoza pošte);
4. kopneni i vazdušni prevoz pošte (osim usluga železničkog saobraćaja);
5. elektronske komunikacione usluge;
6. finansijske usluge:
 - usluge osiguranja;
 - bankarske i investicione usluge (osim finansijskih usluga iz člana 7. ovog zakona);
7. računarske i druge vezane usluge;
8. usluge istraživanja i razvoja;
9. usluge računovodstva, revizije i vođenja knjiga;
10. usluge u oblasti istraživanja tržišta i javnog mnjenja;
11. usluge menadžmentskog konsaltinga i druge vezane usluge (osim usluga arbitraže, poravnanja i srodnih usluga);
12. arhitektonske usluge; inženjerske usluge; usluge urbanističkog planiranja i pejzažne arhitekture; usluge tehničkog testiranja i analiza; usluge energetskog pregleda i energetske usluge;
13. reklamne usluge;
14. usluge čišćenja zgrada i usluge upravljanja imovinom;
15. izdavačke i štamparske usluge na honorarnoj ili ugovornoj osnovi;
16. usluge uklanjanja i odlaganja otpada, sanitarne usluge i druge srodne usluge;
17. usluge hotela i restorana;

18. usluge železničkog saobraćaja;
19. usluge rečnog saobraćaja;
20. dodatne i pomoćne saobraćajne usluge;
21. pravne usluge (osim pravnih usluga iz člana 7. ovog zakona);
22. usluge regrutovanja kadrova;
23. istražne usluge i usluge obezbeđenja (osim usluga obezbeđenja prevozom u oklopljenim automobilima);
24. usluge obrazovanja i usluge profesionalnog osposobljavanja;
25. zdravstvene i socijalne usluge;
26. usluge u oblastima rekreacije, kulture i sporta;
27. druge usluge.

Prilog 2 USLUGE IZ ČLANA 39a

Broj kategorije	Predmet
1.	zdravstvene i socijalne usluge;
2.	pravne usluge (osim nabavki pravnih usluga iz člana 7. ovog zakona);
3.	usluge hotela i restorana;
4.	usluge obrazovanja i usluge profesionalnog osposobljavanja;
5.	usluge u oblastima rekreacije, kulture i sporta.

Prilog 3 SADRŽINA OGLASA O JAVNOJ NABAVCI

A

Prethodno obaveštenje

1. naziv, adresa i internet stranica naručioca;
2. vrsta naručioca;
3. za dobra i usluge, opis predmeta nabavke, naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
4. za radove priroda i obim radova i osnovna obeležja radova, mesto izvršenja radova, oznaka iz klasifikacije delatnosti, odnosno naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
5. okvirni datum objavljivanja poziva za podnošenje ponuda i za zaključenje ugovora;
6. broj ugovora koje naručilac namerava zaključiti;
7. posebna napomena ako je ugovor o javnoj nabavci rezervisan za ustanove, organizacije ili privredne subjekte za radno osposobljavanje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje invalidnih lica;
8. posebna napomena ukoliko se zaključuje okvirni sporazum.
9. *(brisana)*

B

Poziv za podnošenje ponude (otvoreni, restriktivni, kvalifikacioni i pregovarački postupak sa objavljivanjem poziva za podnošenje ponuda)

1. naziv, adresa i internet stranica naručioca;

2. vrsta naručioca;
3. vrsta postupka javne nabavke;
4. za dobra i usluge, opis predmeta nabavke, naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
5. za radove priroda i obim radova i osnovna obeležja radova, mesto izvršenja radova, oznaka iz klasifikacije delatnosti, odnosno naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
6. broj partija, ukoliko se predmet nabavke oblikuje u više partija;
7. posebna napomena ako je ugovor o javnoj nabavci rezervisan za ustanove, organizacije ili privredne subjekte za radno osposobljavanje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje invalidnih lica;
8. u slučaju pregovaračkog postupka razlog za primenu i osnov iz zakona;
9. ako se zaključuje okvirni sporazum, vreme trajanja okvirnog sporazuma;
10. u slučaju podnošenja elektronske ponude, primene elektronske licitacije ili sistema dinamične nabavke - osnovni podaci o informacionom sistemu naručioca i neophodnim tehničkim uslovima za učešće;
11. u slučaju primene sistema dinamične nabavke rok trajanja sistema;
12. u slučaju obaveze podnošenja ponude sa podizvođačem procenat vrednosti nabavke koji se izvršava preko podizvođača;
13. kriterijum, elementi kriterijuma za dodelu ugovora;
14. način preuzimanja konkursne dokumentacije, odnosno internet adresu gde je konkursna dokumentacija dostupna;
15. način podnošenja ponude i rok;
16. mesto, vreme i način otvaranja ponuda;
17. uslovi pod kojima predstavnici ponuđača mogu učestvovati u postupku otvaranja ponuda;
18. rok za donošenje odluke;
19. lice za kontakt.

V

Poziv za podnošenje prijava (prva faza restriktivnog postupka, kvalifikacioni postupak i konkurentni dijalog)

1. naziv, adresa i internet stranica naručioca;
2. vrsta naručioca;
3. vrsta postupka javne nabavke;
4. opis potrebe naručioca u slučaju konkurentnog dijaloga;
5. za dobra i usluge, opis predmeta javne nabavke, naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
6. za radove priroda i obim radova i osnovna obeležja radova, mesto izvršenja radova, oznaka iz klasifikacije delatnosti, odnosno naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
7. broj partija, ukoliko se predmet nabavke oblikuje u više partija;
8. posebna napomena ako je kvalifikacija rezervisana za ustanove, organizacije ili privredne subjekte za radno osposobljavanje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje invalidnih lica;
9. u slučaju podnošenja elektronske prijave - osnovni podaci o informacionom sistemu naručioca i neophodnim tehničkim uslovima za učešće;
10. u slučaju kvalifikacionog postupka - rok za koji se kandidatima priznaje kvalifikacija;
11. način preuzimanja konkursne dokumentacije, odnosno internet adresu gde je konkursna dokumentacija dostupna;
12. način podnošenja prijave i rok;
13. mesto, vreme i način otvaranja prijava;
14. uslovi pod kojima predstavnici podnosilaca prijava mogu učestvovati u postupku otvaranja prijava;
15. rok za donošenje odluke;
16. lice za kontakt.

G

Obaveštenje o sistemu dinamične nabavke

1. naziv, adresa i internet stranica naručioca;
2. vrsta naručioca;
3. napomena da se radi o sistemu stalne elektronske nabavke;
4. za dobra i usluge, opis predmeta nabavke, naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
5. za radove priroda i obim radova i osnovna obeležja radova, mesto izvršenja radova, oznaka iz klasifikacije delatnosti, odnosno naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
6. rok trajanja sistema;
7. osnovni podaci o informacionom sistemu naručioca i neophodnim tehničkim uslovima za učešće;
8. elektronsku adresu gde je konkursna dokumentacija dostupna;
9. način podnošenja početne ponude i rok;
10. lice za kontakt.

D

Poziv za učešće na konkurs za dizajn

1. naziv, adresa i internet stranica naručioca;
2. vrsta naručioca;
3. opis i zahtev u vezi dizajna, odnosno projekta;
4. način i rok za predaju dizajna, odnosno projekta;
5. posebna napomena ako je učešće rezervisano za određenu profesiju;
6. kriterijum za ocenu dizajna, odnosno projekta;
7. imena članova žirija;
8. da li odluka žirija obavezuje naručioca;
9. ako se dodeljuju, broj i vrednost nagrada;
10. da li će sa pobednikom biti zaključen ugovor;
11. rok za donošenje odluke naručioca;
12. lice za kontakt.

Đ

Obaveštenje o priznavanju kvalifikacije (prva faza restriktivnog i kvalifikacionog postupka)

1. naziv, adresa i internet stranica naručioca;
2. vrsta naručioca;
3. za dobra i usluge, opis predmeta nabavke, naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
4. za radove priroda i obim radova i osnovna obeležja radova, mesto izvršenja radova, oznaka iz klasifikacije delatnosti, odnosno naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
5. datum ažuriranja liste kandidata i rok za podnošenje prijave;
6. lista kandidata;
7. poziv za podnošenje prijave;
8. način preuzimanja konkursne dokumentacije, odnosno adresu internet stranice gde je konkursna dokumentacija objavljena;
9. lice za kontakt.

E

**Obaveštenje o pokretanju postupka
(pregovarački postupak bez objavljivanja poziva za podnošenje ponuda)**

1. naziv, adresa i internet stranica naručioca;
2. vrsta naručioca;
3. za dobra i usluge, opis predmeta nabavke, naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
4. za radove priroda i obim radova i osnovna obeležja radova, mesto izvršenja radova, oznaka iz klasifikacije delatnosti, odnosno naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
5. broj i datum zaključenja prvobitno zaključenog ugovora u slučaju pregovaračkog postupka iz člana 36. stav 1. tač. 4) i 5) ovog zakona;
6. osnov za primenu pregovaračkog postupka i podatke koji opravdavaju njegovu primenu;
7. naziv i adresu lica kojima će naručilac poslati poziv za podnošenje ponuda.

Ž

Obaveštenje o produženju roka za podnošenje ponuda, odnosno prijava

1. naziv, adresa i internet stranica naručioca;
2. vrsta naručioca;
3. vrsta postupka javne nabavke;
4. za dobra i usluge: opis predmeta nabavke, naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
5. za radove priroda i obim radova i osnovna obeležja radova, mesto izvršenja radova, oznaka iz klasifikacije delatnosti, odnosno naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
6. datum objavljivanja poziva za podnošenje ponuda/prijava;
7. datum objavljivanja obaveštenja o produženju roka;
8. razlog za produženje roka;
9. vreme i mesto za podnošenje ponuda (novi rok);
10. vreme i mesto otvaranja ponuda.

Z

Obaveštenje o zaključenom okvirnom sporazumu

1. naziv, adresa i internet stranica naručioca;
2. vrsta naručioca;
3. za dobra i usluge, opis predmeta nabavke, naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
4. za radove priroda i obim radova i osnovna obeležja radova, mesto izvršenja radova, oznaka iz klasifikacije delatnosti, odnosno naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
5. broj dobavljača sa kojima je sporazum zaključen;
6. datum zaključenja i period važenja okvirnog sporazuma.

I

Obaveštenje o zaključenom ugovoru

1. naziv, adresa i internet stranica naručioca;
2. vrsta naručioca;
3. za dobra i usluge, opis predmeta nabavke, naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
4. za radove priroda i obim radova i osnovna obeležja radova, mesto izvršenja radova, oznaka iz klasifikacije delatnosti, odnosno naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
5. ugovorena vrednost;
6. kriterijum za dodelu ugovora;

7. broj primljenih ponuda;
8. najviša i najniža ponuđena cena;
10. najviša i najniža ponuđena cena kod prihvatljivih ponuda;
11. deo ili vrednost ugovora koji će se izvršiti preko podizvođača;
12. datum donošenja odluke o dodeli ugovora;
13. datum zaključenja ugovora;
14. osnovne podatke o dobavljaču;
15. period važenja ugovora;
16. okolnosti koje predstavljaju osnov za izmenu ugovora.

J

Obaveštenje o rezultatima konkursa

1. naziv, adresa i internet stranica naručioca;
2. vrsta naručioca;
3. opis i zahtev u vezi projekta, odnosno dizajna;
4. ukupan broj učesnika;
5. broj inostranih učesnika;
6. pobednik konkursa;
7. nagrade.

K

Obaveštenje o obustavi postupka javne nabavke

1. naziv, adresa i internet stranica naručioca;
2. vrsta naručioca;
3. za dobra i usluge, opis predmeta nabavke, naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
4. za radove priroda i obim radova i osnovna obeležja radova, mesto izvršenja radova, oznaka iz klasifikacije delatnosti, odnosno naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
5. procenjena vrednost javne nabavke;
6. broj primljenih ponuda i podatke o ponuđačima;
7. razlog za obustavu postupka;
8. kada će postupak biti ponovo sproveden.

L

Podaci u odluci o izmeni ugovora o javnoj nabavci

1. naziv i adresa naručioca;
2. vrsta naručioca;
3. za dobra i usluge, opis predmeta nabavke, naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
4. za radove priroda i obim radova i osnovna obeležja radova, mesto izvršenja radova, oznaka iz klasifikacije delatnosti, odnosno naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
5. prvobitna vrednost ugovora;
6. izmenjena vrednost ugovora;
7. objektivni razlozi za izmenu ugovora, uz izvod iz konkursne dokumentacije ili odgovarajućeg propisa u kojima se nalazi osnov za izmenu.

LJ

Obaveštenje o podnetom zahtevu za zaštitu prava

1. naziv, adresa i internet stranica naručioca;
2. vrsta naručioca;
3. vrsta postupka javne nabavke;
4. za dobra i usluge: opis predmeta nabavke, naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
5. za radove priroda i obim radova i osnovna obeležja radova, mesto izvršenja radova, oznaka iz klasifikacije delatnosti, odnosno naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
6. faza postupka javne nabavke u kojoj je podnet zahtev za zaštitu prava;
7. informacija da li naručilac zaustavlja dalje aktivnosti u postupku javne nabavke.

M

Obaveštenje o poništenju postupka javne nabavke

1. naziv, adresa i internet stranica naručioca;
2. vrsta naručioca;
3. vrsta postupka javne nabavke;
4. za dobra i usluge, opis predmeta nabavke, naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
5. za radove priroda i obim radova i osnovna obeležja radova, mesto izvršenja radova, oznaka iz klasifikacije delatnosti, odnosno naziv i oznaka iz opšteg rečnika nabavke;
6. osnov za poništenje postupka.